

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย

โดยใช้กรณีศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนบ้านโนนระเวียง จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อและนามสกุล นางสุภาพร ขวัญเกษม

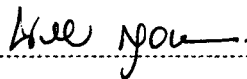
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์จันตรี คุปตะวาทีน

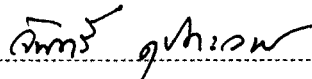
2. รองศาสตราจารย์ คร. จินตนา ธนวิบูลย์ชัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์นภลัย สุวรรณธาดา)

กรรมการ

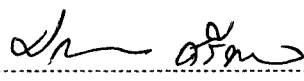
(รองศาสตราจารย์จันตรี คุปตะวาทีน)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ คร. จินตนา ธนวิบูลย์ชัย)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
หลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล)

วันที่ 14 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย
โดยใช้กรณีศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง
จังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัย นางสุภาพร ขวัญเกษม **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์จันตรี คุปตะวาทีน (2) รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา
ธนาวิบูลย์ชัย ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อการเรียน (2) ศึกษาอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างเรียน โดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อการเรียน และ (3) ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อการเรียน
กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง อำเภอกำแพงแสนนาง จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อการเรียน (2) สื่อการเรียนกรณีศึกษา (3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน และ (4) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน โดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อัตราพัฒนาการ และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนที่เรียน โดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อการเรียนมีความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) นักเรียนที่เรียน โดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อการเรียนมีอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 1.16 และ (3) นักเรียนที่เรียน โดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อการเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ กรณีศึกษา การอ่าน การคิดวิเคราะห์ การเขียน

Thesis title: Development of Thai Reading, Analytical Thinking, and Writing Abilities with the Use of Case Studies for Prathom Suksa III Students of Ban Nonrawiang School in Nakhon Ratchasima Province

Researcher: Mrs. Supaporn Khuankasem; **Degree:** Master of Education (Curriculum and Instruction); **Thesis advisors:** (1) Chantri Kuptavatin, Associate Professor; (2) Dr. Jintana Thanavibulchai, Associate Professor; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

The purpose of this research was to (1) compare Thai reading, analytical thinking and writing abilities of Prathom Suksa III students before and after learning with the use of Case studies as learning media; (2) study the growth rate on Thai reading, analytical thinking, and writing abilities of Prathom Suksa III students while learning with the use of Case studies learning media; and (3) study satisfaction with the lesson of students learning with the use of case studies as learning media.

The research sample consisted of 30 randomly selected Prathom Suksa III students studying in the second semester of the 2006 academic year at Ban Nonrawiang School, Kaeng Sanam Nang District, Nakhon Ratchasima Province. The employed research instruments consisted of (1) Thai language learning plans with the use of case studies as learning media; (2) case studies learning material; (3) an achievement test on Thai reading, analytical thinking and writing abilities; and (4) a questionnaire to assess the satisfaction of students learning with the use of case studies as learning media. Research data were analyzed using the mean, standard deviation, growth rate, and t-test.

Research findings revealed that (1) the post-learning Thai reading, analytical thinking and writing abilities of students learning with the use of case studies as learning media were significantly higher than their pre-learning counterpart at the .50 level; (2) students learning with the use of case studies as learning media had increased their Thai reading, analytical thinking and writing abilities learning, with the averaged growth rate of 1.16; and (3) students learning with the use of case studies as learning media were satisfied with their lesson at the high level

Keywords: Case study, Reading, Analytical thinking, Writing

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์จันตรี คุปตะวาทีน รองศาสตราจารย์ดร. จินตนา ธนวิบูลย์ชัย ที่ได้กรุณาให้ คำปรึกษา ช่วยเหลือแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และติดตามการทำวิทยานิพนธ์นี้อย่างใกล้ชิด เสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ดร.สิงห์คำ นันตะภูมิ อาจารย์สำราญ ไพรธรรม อาจารย์ประทุมวัน คอมไรสง อาจารย์บุญเรือง สิงห์สี ที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการสร้างและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สังเวียน พรหมานอก ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนระเวียง คณะครู และขอขอบใจนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือและทำการทดลองเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเป็นอย่างดี

ในโอกาสนี้ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อพิชัย คุณแม่แพง พิภพ และขอขอบใจ น้องไทเกอร์ น้องครีม และเพื่อนๆ ที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนด้านการศึกษา และเป็นกำลังใจที่สำคัญตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณบุพการี บูรพาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทุกท่าน

สุภาพร ขวัญเกษม

ตุลาคม 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
สมมุติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับการอ่าน	9
แนวคิดเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์	18
แนวคิดเกี่ยวกับการเขียน	30
แนวคิดเกี่ยวกับกรณีศึกษา	38
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีศึกษา	43
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	57
การวิเคราะห์ข้อมูล	57
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
ตอนที่ 1 เปรียบเทียบความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนก่อนเรียนและ หลังเรียน โดยใช้กรณีศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	60

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ตอนที่ 2 ศึกษาความก้าวหน้าการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยใช้กรณีศึกษา ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	63
ตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้กรณีศึกษา ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	65
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
สรุปการวิจัย	67
อภิปรายผล	69
ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	81
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	82
ข เครื่องมือการวิจัย	84
ค การหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย	149
ง การวิเคราะห์ข้อมูล	163
ประวัติผู้วิจัย	175

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1 การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้และกรณีศึกษาในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กรณีศึกษา	50
ตารางที่ 3.2 แผนผังการสร้างแบบทดสอบ	52
ตารางที่ 3.3 เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์	54
ตารางที่ 3.4 เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์	55
ตารางที่ 3.5 เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสรุปใจความสำคัญ	55
ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กรณีศึกษา	60
ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กรณีศึกษา	60
ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กรณีศึกษา	61
ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กรณีศึกษา	62
ตารางที่ 4.5 แสดงอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างเรียน โดยใช้กรณีศึกษา	63
ตารางที่ 4.6 แสดงความพึงพอใจในการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กรณีศึกษา	65

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แผนผังกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	46
ภาพที่ 3.1 แผนภูมิขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	58
ภาพที่ 4.1 กราฟแสดงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ก่อนเรียน และหลังเรียน.....	62
ภาพที่ 4.2 กราฟแสดงอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ระหว่างเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กรณีศึกษา.....	64

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อคนไทยทุกคน เพราะภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายและความเข้าใจของคนในชาติ รวมทั้งเป็นมรดกทางวัฒนธรรม อันแสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติที่มีมาช้านาน ดังนั้นการจะรักษาและส่งเสริมภาษาไทยจำเป็นต้องเริ่มวางรากฐานที่ดีให้แก่นักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา ดังที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้ระบุไว้ว่า “ภาษาไทยมีความสำคัญทั้งในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารและเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ การเรียนการสอนภาษาไทยมุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษาทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตามควรแก่วัย เห็นคุณค่าของภาษา สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อความคิด ความเข้าใจ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ และมีเหตุผล” (กรมวิชาการ 2545 :3-7) นอกจากนี้ วรรณิกักร พวงเกษม (2534 :1-2) ได้กล่าวว่า “ภาษาไทยเป็นรากฐานสำคัญยิ่งของการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษา นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาต่างๆ มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้ทักษะภาษาไทย” ซึ่งในปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร ทักษะทางภาษาไทยมีความจำเป็นอย่างยิ่งทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยเฉพาะทักษะในการอ่านและเขียนมีความจำเป็นมากที่สุดที่ได้รับการพัฒนา เพราะเป็นทักษะพื้นฐานที่ใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ หากอ่านไม่ออกก็ไม่สามารถเข้าใจหรือสื่อสารแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ด้วยการพูดหรือเขียนอย่างมีประสิทธิภาพไม่ได้

ในระดับช่วงชั้นที่ 1 (ประถมศึกษาปีที่ 1-3) ทักษะทางภาษาไทยทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เป็นทักษะที่สำคัญ การพูดและการเขียนเป็นทักษะในการสื่อสาร ส่วนการฟังและการอ่านเป็นทักษะที่ใช้ในการรับสาร การใช้ทักษะและการพัฒนาทักษะทางภาษาในระดับช่วงชั้นที่ 1 จึงต้องให้ความสำคัญสัมพันธ์กันทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะทักษะด้านการอ่านและการเขียน เพราะเป็นทักษะพื้นฐานที่นักเรียนต้องใช้ตั้งแต่ในระดับประถมศึกษาไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านและการเขียนสูงจะประสบผลสัมฤทธิ์

ในการเรียนวิชาต่างๆ ดีกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านและเขียนที่ด้อยกว่า (กรณีการ พวงเกษม (2534 :1-2)

การอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นขั้นพื้นฐานในการเรียนที่จะเรียนต่อไปในอนาคต ดังที่สนิท ตั้งทวี (2531 :5) ได้แสดงความคิดเห็นต่อการอ่านว่า “การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการแสวงหาความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องกว้างขวาง ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ไม่ยึดมั่นในความคิดใดความคิดหนึ่ง ก่อให้เกิดโลกทรรศน์ที่กว้างไกล สามารถคิดวิพากษ์ วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินและยังช่วยสร้างความสำเร็จได้อย่างมากมาย ผู้ใดมีความสามารถพิเศษในการอ่านมักจะได้รับความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว” สนิท ฉิมเล็ก (2540 : 148) กล่าวว่า “การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญประการหนึ่ง ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าทักษะอื่น ๆ ในสังคมปัจจุบันการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตประจำวันเพราะมีเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ หนังสือชนิดต่าง ๆ รวมทั้งข้อความโฆษณาชวนเชื่อต่าง ๆ มากมาย ถ้าเราปราศจากการอ่านที่รู้เรื่องเข้าใจ ก็จะดำรงอยู่ในสังคมอย่างสงบสุขได้ยาก เพราะอาจจะถูกหลอกลวงจากผู้ที่ฉลาดกว่า” สอดคล้องกับความคิดเห็นของวรรณิ โสมประยูร (2537 : 120) ที่กล่าวว่า “การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญ และจำเป็นมากในการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบันยิ่งกว่าทุกสมัยที่ผ่านมา เพราะขณะนี้วิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้ามากและเป็นไปอย่างรวดเร็ว เนื้อหาสาระทางวิชาการก็มีความซับซ้อน รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันจะต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายกันได้อย่างถูกต้อง แม้จะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อสื่อสารแต่ก็ไม่สามารถทดแทนการอ่านได้ ตรงกันข้ามคนในยุคนี้กลับจะต้องอ่านเพิ่มขึ้นเสียอีก” ฉะนั้นคนเราต้องมีทักษะในการอ่าน กล่าวคือ ต้องอ่านได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อเสาะแสวงหาความรู้ทั้งหลาย จนสามารถเข้าใจและติดตามการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ รวมทั้งข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นได้ทัน ซึ่งผู้ที่มีประสิทธิภาพในการอ่านสูงจะได้รับทั้งความรู้ ประสบการณ์ และความบันเทิง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้

สำหรับการเขียนในระดับชั้นประถมศึกษาที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าทักษะการอ่าน เพราะการเขียนเป็นทักษะที่ค่อนข้างยาก เพราะเป็นการสื่อสารที่มีขั้นตอนหลายอย่าง คือ ผู้เขียนต้องคิดก่อนเขียน ควรเขียนอย่างไรจึงจะตรงกับความคิดให้ผู้อ่านได้รับรู้ ต้องอาศัยตัวอักษร ถ้าผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจในความคิดของผู้เขียน ก็แสดงว่าเกิดปัญหาในการสื่อสารด้วยการเขียน ซึ่งสาระที่ 2 การเขียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (กรมวิชาการ 2545ก: 57-58) ได้กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ว่าผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการรับรู้เรื่องราวและสามารถเขียนคำ ข้อความ ประโยค ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดออกมาเป็น

ประโยคได้ชัดเจน และเขียนได้ถูกต้องตามอักขรวิธี สอดคล้องกับคำกล่าวของอุทัย ภิรมย์รัตน์ (2535 : 95) ได้กล่าวถึงการเขียนว่า “การเขียนเป็นทักษะที่สำคัญ การเขียนเป็นทักษะการส่งสาร เช่นเดียวกับการพูด แต่การเขียนอาศัยตัวหนังสือหรือสัญลักษณ์ในการเลือกสื่อสารความหมาย แทนเสียงพูด มนุษย์สามารถถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ความคิดต่างๆ โดยผ่านการเขียนอย่างมากมาย” สอดคล้องกับสนธิ ตั้งทวี (2538 อ้างถึงใน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2548 : 24) และนภดล จันทรเพ็ญ (2535 : 91) ได้กล่าวถึงการเขียนว่า “เป็นการแสดงออกในการคิดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ เพื่อแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกรู้สึกที่มีอยู่ในใจออกมา ให้ผู้อื่นได้รับรู้ โดยวิธีใช้สัญลักษณ์ที่เรียกว่าตัวอักษร เพื่อให้ผู้อื่นทราบความในใจหรือเข้าใจเจตนาของตน” นอกจากนี้วรรณิ โสมประยูร (2537 : 139) ได้กล่าวไว้ว่า “การเขียนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญมาก เพราะการเขียนเป็นหลักฐานที่ช่วยให้คนรุ่นหลังทราบความเป็นมาของอดีตจนถึงปัจจุบัน การเขียนจึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ช่วยให้โลกก้าวหน้า นอกจากนี้การเขียนยังมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับทักษะการฟัง การพูดและการอ่านอีกด้วย ตามปกติคนที่ฟังมาก อ่านมาก และพูดคียบ่อยเขียนได้ดีด้วย”

ส่วนการคิดเป็นทักษะที่เกิดจากการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งคนที่จะคิดได้ดีต้องเป็นผู้ฟัง ผู้พูด ผู้อ่าน และผู้เขียนที่ดี บุคคลที่จะคิดได้ดีต้องมีความรู้และประสบการณ์พื้นฐานในทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเป็นอย่างดี (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2548 : 30) ซึ่งในยุคของสังคมข้อมูลข่าวสารบุคคลจะต้องมีความสามารถในการรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าได้จะต้องมีความรู้และประสบการณ์พื้นฐานนำมาช่วยในการคิดทั้งสิ้น นอกจากนี้สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549 : 5 – 6) ได้กล่าวไว้ว่า “การคิดเป็นกระบวนการทางสมอง ซึ่งมนุษย์มีสมองพร้อมที่จะเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ได้จากธรรมชาติ เพียงแต่ว่าส่วนต่างๆ ของสมองของแต่ละคนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ในเวลาและโอกาสที่แตกต่างกันออกไป การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการทำงานของสมองโดยอัตโนมัติ เพียงแต่ว่าเราจะต้องจัดการเรียนรู้หรือจัดสิ่งกระตุ้นให้มากพอที่สมองจะคิดวิเคราะห์ได้ และทักษะการคิดวิเคราะห์สามารถพัฒนาและฝึกฝนกันได้” สอดคล้องกับความคิดเห็นของซึ่งสอดคล้องความคิดเห็นของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (อ้างใน ปานรวี ยงยุทธวิชัย 2548 : 38) ได้อธิบายว่า ความคิดเป็นกลไกตอบสนองของสมองต่อสิ่งเร้าต่างๆ ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของมนุษย์ที่ใช้ในการสร้างแนวคิดรวบยอด ด้วยการจัดจำแนกความแตกต่าง การจัดกลุ่มและการกำหนดชื่อเรื่องเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ได้รับและกระบวนการที่ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูล รวมถึงการสรุปอ้างอิงด้วยการจำแนก

รายละเอียด การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งข้อมูลที่น่าสนใจอาจจะเป็น ประสพการณ์เก่า ความจริงที่สัมผัสได้ ข้อมูลต่างๆ ที่นำไปประยุกต์ใช้ได้”

จากการนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไปใช้ ผู้เรียนทุกคนต้อง ผ่านการประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น โดยเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้เกณฑ์หนึ่งก็คือ ต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ผู้เรียนทุกคนจึงต้องถูกพัฒนาและถูก ประเมินให้ผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ 2545 ข : 24 - 26) ซึ่งการ ประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นการประเมินศักยภาพของผู้เรียนในการอ่านหนังสือ เอกสาร และสื่อต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว แล้วนำมาคิดสรุปเป็นความรู้ความเข้าใจของตน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่าน ซึ่งนำไปสู่การสังเคราะห์สร้างสรรค์ และแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ตลอดจนสามารถถ่ายทอดความคิดเห็นเหล่านั้นด้วยการเขียน สื่อความที่สะท้อนถึงสติปัญญา ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหา และสร้างสรรค์จินตนาการอย่างเหมาะสม และมีคุณค่า พร้อมด้วยประสพการณ์และ ทักษะในการเขียนที่มีสำนวนภาษาถูกต้อง มีเหตุผล และมีลำดับขั้นตอนในการนำเสนอที่สามารถ สร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจน การประเมินดังกล่าวจะช่วยผู้เรียนทุกคนให้ได้รับการ ฝึกฝนให้มีความสามารถในการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ อันเป็นพื้นฐานของ การเรียนรู้ในทุกๆ ด้านอย่างจริงจัง ในขณะที่เดียวกันก็เป็นมาตรการเพื่อแก้ปัญหาความอ่อนด้อย ของความสามารถในการเขียนสื่อความของผู้จบการศึกษาทุกระดับอีกด้วย (สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา 2548: 33)

จากการศึกษาผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (อ้างใน ปานรวี ขงบุททวิชัย 2548 : 31-32) ได้สำรวจการอ่านหนังสือของคนไทยในช่วงวัยต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2548 โดยสำรวจ จากประชากรที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไป จำนวน 59.2 ล้านคน พบว่ามีประชากรอ่านหนังสือจำนวน 40.9 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 69.1 ถือได้ว่าอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการ ประเมินการปฏิรูปการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐาน และการประเมินคุณภาพการศึกษา และกลุ่มผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ พบว่ามาตรฐาน- ที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ การมีวิจารณญาณ มีความคิด สร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปรับปรุงเสียเป็นส่วนใหญ่ จากการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา 17,562 แห่งทั่วประเทศ มีสถานศึกษาเพียงร้อยละ 11.1 ที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี ซึ่งอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และการที่ ความสามารถของผู้เรียนในด้านดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์ต่ำเช่นนี้ต้นเหตุที่สำคัญก็คือ การที่ผู้เรียนอ่าน

หนังสือน้อยเกินไป หรือไม่ชอบอ่านหนังสือ ทำให้ศักยภาพด้านดังกล่าวและมีวิสัยทัศน์ต่ำตามไปด้วย เนื่องจากขาดประสบการณ์ในการอ่าน (ปานรวี ขงยุทธวิชัย 2548: 32-33)

จากการประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง ปีการศึกษา 2548 ปรากฏว่า นักเรียนผ่านการประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ร้อยละ 67.5 (โรงเรียนบ้านโนนระเวียง: 2548) ซึ่งอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษาที่กำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมินไว้ที่ ร้อยละ 70 ฉะนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและสถานศึกษาให้มีมาตรฐานการศึกษา จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องปรับเปลี่ยนกลวิธีการสอนที่มุ่งพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนในด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนให้มีศักยภาพที่แท้จริงของตนเอง

การเรียนการสอน โดยใช้กรณีศึกษาเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียน ได้ศึกษากรณีหรือเรื่องราวต่างๆ ซึ่งอาจเป็นเรื่องจริงหรือสมมติจากความเป็นจริง โดยมีการรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ อภิปราย แลกเปลี่ยน การจัดการเรียนรู้แบบนี้เป็นการฝึกให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ ด้วยวิธีการหลากหลาย สามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่หรือเสริมสร้างความรู้ให้กว้างขวาง (สุวิทย์ คำมูล และอรทัย คำมูล 2545 : 93) และการจัดการศึกษาแบบนี้มุ่งช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝน การเผชิญและแก้ไขปัญหาโดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริง เป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ และเรียนรู้ความคิดของผู้อื่นช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น (วิลรัตน์ สุนทรโรจน์ 2544 : 89) การเรียนรู้โดยวิธีนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักการสร้างความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กันอย่างกว้างขวางโดยอาศัยการอภิปราย (เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง 2534 : 3) นอกจากนี้ สมพงษ์ จิตระดับ (2527 :25-27) กล่าวว่า “กรณีศึกษาที่เป็นเรื่องใกล้เคียงกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคม มีความน่าสนใจ สนุกสนาน สอดแทรกแนวคิดทางจริยธรรมและเป็นเรื่องที่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ จะทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่าย” ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการอ่าน และการฝึกฝนทักษะการคิด และการเขียนด้วย สอดคล้องกับความคิดเห็นของปานรวี ขงยุทธวิชัย (2548 :32-34) ซึ่งกล่าวว่า การอ่าน คือจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการคิด เขียน วิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ หากนักเรียนอ่านไม่ออก ก็ไม่สามารถคิดหรือเขียนได้เลย”

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจใช้กรณีศึกษามาเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ซึ่งกรณีศึกษาที่นำมาเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงในสังคมแล้วนำมาคิดแปลง เรียบเรียงให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจของนักเรียน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งนักเรียนในระดับชั้นนี้สามารถแสวงหาความรู้ โดยการศึกษาด้วยตนเอง ได้แก่ วิธีการอ่าน การจดบันทึก หรือการสังเกต และสามารถรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลมาวิเคราะห์ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิด และสรุปข้อมูลโดยการเขียนสื่อความให้ผู้อื่นได้รับทราบ ตลอดจนการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กรณีศึกษา
- 2.2 เพื่อศึกษาอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างเรียน โดยใช้กรณีศึกษา
- 2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กรณีศึกษา

3. สมมติฐานการวิจัย

- 3.1 ความสามารถทางการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กรณีศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
- 3.2 นักเรียนมีอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ระหว่างเรียนโดยใช้กรณีศึกษาเพิ่มขึ้น
- 3.3 นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อในระดับมาก

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง จังหวัดนครราชสีมา 2 ห้องเรียน จำนวน 60 คน โดยจัดห้องเรียนให้มีนักเรียนเรียนร่วมกันแบบคละความสามารถเก่ง ปานกลาง และอ่อน

4.1.2 **กลุ่มตัวอย่าง** ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง จำนวน 30 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย ดำเนินการสอนโดยใช้กรณีศึกษา ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผู้วิจัยเอง

4.2 ขอบเขตของเนื้อหา

กรณีศึกษา เป็นเรื่องที่ผู้วิจัยนำมาจากเรื่องจริง และเรื่องสมมติขึ้นจากความเป็นจริง จากสื่อประเภทต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ เรื่องสั้น วิทยุทัศน์ โทรทัศน์ แล้วนำมาเขียนเรียบเรียงให้มีเนื้อหาเหมาะสม สอดคล้องกับวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

4.3.1 **ตัวแปรอิสระ** ได้แก่ การสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อการเรียน

4.3.2 **ตัวแปรตาม** ได้แก่

- 1) ความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน
- 2) ความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้กรณีศึกษา

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 **ความสามารถในการอ่าน** หมายถึง การอ่านหนังสือ เอกสารต่างๆ ทั้งการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน ตามตัวสะกดการันต์ และการเว้นวรรคตอนได้ถูกต้อง แล้วสามารถแสดงความคิดเห็น ตอบคำถาม จับใจความสำคัญและสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

5.2 **ความสามารถในการคิควิเคราะห์** หมายถึง การแยกแยะเรื่องราวออกเป็น ส่วนย่อยๆ ว่ามีอะไรบ้างที่เป็นส่วนสำคัญ ส่วนสำคัญย่อยๆของเรื่องราวมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างไร และความสัมพันธ์นั้นรวมกันอยู่ได้โดยยึดหลักการใด

5.3 **ความสามารถในการเขียน** หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความคิด และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้า สิ่งที่ได้อ่านหรือสิ่งที่ดำเนินงานออกมาเป็นตัวอักษรในรูปของการเขียนสรุปความ เขียนย่อความโดยเขียนถูกต้องตามสะกดการันต์ ใช้ถ้อยคำภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม สื่อความหมายได้ชัดเจน

5.4 **อัตราพัฒนาการในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน** หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นของความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน

5.6 **กรณีศึกษา** หมายถึง เรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงและเรื่องที่น่ามาจากสื่อประเภทต่างๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุทัศน์ โทรทัศน์ แล้วนำมาเขียน เรียบเรียงเนื้อเรื่องให้มีเนื้อหาเหมาะสม และสอดคล้องกับวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

5.7 **ความพึงพอใจ** หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยใช้กรณีศึกษา ซึ่งวัดระดับความพึงพอใจของนักเรียนได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผู้สอนได้แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

6.2 ผู้สอนได้แนวทางในการประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่สอดคล้องกับการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษากรอบความคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการอ่าน
2. แนวคิดเกี่ยวกับจิตวิเคราะห์
3. แนวคิดเกี่ยวกับการเขียน
4. แนวคิดเกี่ยวกับกรณีศึกษา
5. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีศึกษา

1. แนวคิดเกี่ยวกับการอ่าน

1.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและเป็นทักษะที่ใช้ในการดำรงชีวิต เพราะสามารถนำความรู้จากการอ่านไปเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ต่อไป ได้มีผู้ให้ความหมายของการอ่านไว้หลายลักษณะ ดังนี้

ประเทิน มหาจันทร์ (2530) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่มีการจัดบันทึกไว้ กระบวนการในการอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ลักษณะการอ่านที่แท้จริงได้แก่ การทำความเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่าน ความหมายดังกล่าวมิใช่เกิดจากตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่อ่านเท่านั้น หากขึ้นอยู่กับ กระตุ้นให้เกิดความคิดรวบยอดหรือจินตนาการของผู้อ่านเป็นสำคัญ การเข้าใจความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่อ่านขึ้นอยู่กับความหมายที่ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นพื้นฐาน และการจัดลำดับภาพของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่ผู้อ่านเห็นจะกระตุ้นการทำงานของสมอง ซึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพและปริมาณของประสบการณ์ที่ผู้อ่านมีมาก่อน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 1364) ให้ความหมายการอ่านไว้ว่า “ตามตัวหนังสือ, ถ้าวอกเสียงด้วย เรียกว่า อ่านออกเสียง, ถ้าไม่ต้องออกเสียง

เรียกว่าอ่านในใจ; สังเกตหรือพิจารณาเพื่อให้เข้าใจ เช่น อ่านสีหน้า อ่านริมฝีปาก อ่านใจ; ตีความ เช่น อ่านรหัส อ่านลายแทง; คิด, นับ. (ไทยเดิม).”

พจนานันท์ บุญพามี (2542 : 1) ให้ความหมายว่า การอ่าน หมายถึง การเข้าใจ ความหมายของคำ สัญลักษณ์ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งมนุษย์สามารถรับรู้แล้วแปรความหมายออกมาได้ ถ้าอ่านไม่เข้าใจจะถือว่าเป็นการอ่านโดยแท้จริงไม่ได้ เนื่องจากการสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ทัศนีย์ สุภเมธี (2534: 79) กล่าวว่า การอ่าน คือการแปลงสัญลักษณ์ที่เขียนหรือพิมพ์ให้มีความหมายออกมาเป็นสัญลักษณ์ สัญลักษณ์ในภาษาไทยคือ คำ ข้อความ จึงเป็นเรื่องสำคัญมากในการสอนอ่านแก่เด็กเริ่มเรียน นักเรียนจะต้องเข้าใจความหมายและนำไปใช้ในการฟัง พูด และเขียน ได้อย่างถูกต้อง

ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ (2544: 3) ได้ให้ความหมายว่า “การอ่านมิใช่แต่เพียงการอ่านออกเสียงตามตัวอักษรอย่างเฉยๆ การอ่านเป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และจากความคิดที่ได้อ่านผสานกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เป็นเครื่องช่วยพิจารณาตัดสินใจนำแนวคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ต่อไป”

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 :2) กล่าวถึงความหมายของการอ่านในลักษณะกระบวนการไว้ว่า “การอ่านเป็นลำดับขั้นที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจความสามารถของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความ และเรื่องราวของสารที่ผู้อ่านสามารถบอกความหมายได้”

จากความหมายของการอ่านที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการแปลสัญลักษณ์จากตัวหนังสือ โดยใช้สายตามสัมผัสอักษร มีทั้งวิธีการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ เพื่อเข้าใจความหมายของคำ ประโยค และจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

1.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน การอ่านช่วยพัฒนาสติปัญญาของผู้อ่าน ช่วยให้ผู้อ่านเป็นผู้รอบรู้และทันต่อเหตุการณ์เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการแสวงหาความรู้ เป็นสิ่งที่ส่งเสริมความคิดอ่านและความฉลาดรอบรู้

บันลือ พฤษะวัน (2530: 3-4) ได้สรุปความสำคัญของการอ่านไว้หลายประการ ดังนี้

1. การอ่านเป็นพื้นฐานของการเรียนวิชาอื่น ทั้งนี้เพราะการหาความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือ

2. เป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้สึกและความต้องการระหว่างบุคคล

3. เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสุขสบาย

เพราะเราอ่านได้จึงสามารถทำความเข้าใจร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้ผ่านไปอย่างราบรื่น

4. เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรมของคนไทยสู่รุ่นหลัง ๆ

5. เป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ความรู้และมีประสบการณ์

กว้างขวาง

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2530: 27) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่าเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้อ่าน ซึ่งการอ่านหนังสือจะทำให้นักเรียนมีความเฉลียวฉลาด มีความรู้กว้างขวางทันสมัย มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง และมีความเชื่อมั่นในตนเอง การอ่านจึงมีความสำคัญต่อชีวิตเป็นอย่างยิ่ง

ศิริพร ลิ้มตระกูล (2539: 6) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านสรุปได้ดังนี้

1. การอ่านหนังสือทำให้ได้เนื้อหาสาระความรู้มากกว่าการศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีอื่น เช่น การฟัง

2. ผู้อ่านสามารถอ่านหนังสือได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

3. หนังสือเก็บไว้ได้นานการอย่างอื่น

4. ผู้อ่านสามารถฝึกการคิดและจินตนาการได้เองในการอ่าน

5. การอ่านส่งเสริมให้สมองดี มีสมาธินาน

6. ผู้อ่านเป็นผู้กำหนดการอ่านได้ด้วยตนเองว่าจะอ่านคร่าวๆ อ่านละเอียด

หรืออ่านทุกตัวอักษรก็ได้

7. หนังสือมีหลายรูปแบบและราคาถูก

8. ผู้อ่านเกิดความคิดเห็นได้ด้วยตนเองในการอ่าน

9. ผู้รักการอ่านมีความสุขเมื่อได้สัมผัสหนังสือ

สนิท สัตโยภาส (2545: 93-94) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ มีความรอบรู้ไม่แคบอยู่เฉพาะเรื่อง รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม ช่วยให้เกิดความคิดและช่วยขกสติปัญญาให้สูงขึ้น การอ่านมีส่วนช่วยให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ พัฒนาบุคลิกภาพ ตลอดจนช่วยให้ผู้อ่านมีแนวทางการแก้ปัญหาในใจ สร้างความจรรโลงใจ และรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 2-3) กล่าวว่า “การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสาะแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนอ่านสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางขึ้นด้วย”

กานต์มณี ศักดิ์เจริญ (2546 : 89) กล่าวว่า การอ่านเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งในการดำเนินชีวิต เพราะการอ่านจะมีส่วนช่วยสร้างความสำเร็จในการดำเนินชีวิตมากกว่าคนที่อ่านหนังสือได้น้อยและอ่านช้า โลกปัจจุบันเรียกได้ว่าเป็นโลกของการอ่าน เพราะการอ่านแทรกอยู่ในกิจกรรมทุกประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารซึ่งกันและกัน ในชีวิตประจำวันต้องอาศัยการอ่านเพื่อความเข้าใจและรู้จักเลือกอ่านจับใจความให้ได้ในเวลารวดเร็ว จึงจะประหยัดเวลาและได้ผลคุ้มค่า

จากความสำคัญของการอ่านที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าในการดำเนินชีวิตนั้นการอ่านมีความสำคัญต่อคนทุกเพศทุกวัย ทั้งด้านการศึกษาหาความรู้ การประกอบอาชีพและการหาความสนุกเพลิดเพลินจากการอ่าน

1.3 กระบวนการอ่าน

กรมวิชาการ (2545: 190-191) การอ่านเป็นกระบวนการซึ่งผู้อ่านสร้างความหมายหรือพัฒนา การตีความระหว่างการอ่าน ผู้อ่านจะต้องรู้หัวข้อเรื่อง รู้จุดประสงค์การอ่าน มีความรู้ทางภาษาที่ใกล้เคียงกับภาษาที่ใช้ในหนังสือที่อ่าน จะใช้ประสบการณ์เดิมที่เป็นประสบการณ์พื้นฐานทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่าน กระบวนการอ่านมีดังนี้

1. การเตรียมการอ่าน ผู้อ่านจะต้องอ่านชื่อเรื่อง หัวข้อย่อยจากสารบัญเรื่อง อ่านคำนำให้ทราบจุดมุ่งหมายของหนังสือ ตั้งจุดประสงค์การอ่าน จะอ่านเพื่อความเพลิดเพลินหรืออ่านเพื่อหาความรู้ วางแผนการอ่านโดยอ่านหนังสือตอนใดตอนหนึ่งว่ามีความยากง่ายอย่างไร หนังสือมีความยากมากน้อยเพียงใด รูปแบบของหนังสือเป็นอย่างไร เหมาะกับผู้ใดบ้างที่จะอ่าน เคารพความเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรบ้าง เตรียมสมุด ดินสอ สำหรับจดบันทึกข้อความเนื้อเรื่องที่สำคัญขณะอ่าน

2. การอ่าน ผู้อ่านจะอ่านหนังสือให้ตลอดเล่มหรือเฉพาะตอนที่ต้องการอ่าน ขณะอ่านผู้อ่านจะใช้ความรู้จากการอ่านคำ ความหมายของคำมาใช้ในการอ่าน รวมทั้งการรู้จักแบ่งวรรคตอนด้วย การอ่านเร็วจะมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ดีกว่าผู้อ่านช้า ซึ่งจะสะกดคำอ่านหรืออ่านย้อนไปย้อนมา ผู้อ่านจะใช้บริบทหรือคำแวดล้อมช่วยในการตีความหมายของคำ ทำความเข้าใจข้อความที่อ่าน

3. การแสดงความคิดเห็น ผู้อ่านจะจดบันทึกข้อความที่มีความสำคัญ หรือเขียนแสดงความคิดเห็น ตีความข้อความที่อ่าน ตอนใดที่ไม่เข้าใจอ่านซ้ำเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง ขยายความคิดจากการอ่าน จับคู่กับเพื่อนสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตั้งข้อสังเกตจากเรื่องที่อ่าน ถ้าเป็นการอ่านบทกลอนต้องอ่านทำนองเสนาะดัง ๆ เพื่อฟังเสียงการอ่านและเกิดจินตนาการ

4. การอ่านสำรวจ ผู้อ่านจะต้องอ่านซ้ำโดยเลือกอ่านตอนใดตอนหนึ่ง ตรวจสอบคำ ภาษาที่ใช้ สำรวจโครงเรื่องของหนังสือ เปรียบเทียบหนังสือที่อ่านกับหนังสือที่เคยอ่าน สำรวจและเชื่อมโยงเหตุการณ์ในเรื่องและการลำดับเรื่อง สำรวจคำสำคัญที่ใช้ในหนังสือ

5. การขยายความคิด ผู้อ่านจะสะท้อนความเข้าใจในการอ่าน บันทึกข้อคิดเห็นคุณค่าของเรื่อง เชื่อมโยงเรื่องราวในเรื่องกับชีวิตจริง ความรู้สึกรู้สีกจากการอ่าน จัดทำโครงการนหลักการอ่าน เช่น วาดภาพ เขียนบทละคร เขียนบันทึกรายงานการอ่าน อ่านเรื่องอื่น ๆ ที่ผู้เขียนคนเดียวกันแต่ง อ่านเรื่องเพิ่มเติมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่านเพื่อให้ได้ความรู้ที่ชัดเจน และกว้างขวางขึ้น

วรรณิ โสมประยูร (2541 : 123) ได้กล่าวถึงกระบวนการอ่านไว้ว่า “ลักษณะกระบวนการอ่านเป็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาเขียน เสียงและการรับรู้ ระหว่างตา กับประสาทตา ส่งไปยังสมองถึงสิ่งที่อ่านแล้วจึงแปลความจากสิ่งที่ได้รับรู้นั้น ๆ และสามารถสื่อความหมายได้ตามที่ต้องการ”

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 20-22) กล่าวถึงกระบวนการอ่านไว้ว่า การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพนั้นผู้อ่านจะต้องอ่านเนื้อเรื่องคร่าว ๆ อ่านดูแนวทางการคิดของผู้เขียน อ่านเฉพาะบางข้อความที่สำคัญและอ่านละเอียดเมื่อสนใจที่จะค้นคว้า เมื่อสนใจเนื้อหาเรื่องเดียวกันควรอ่านหลายเล่มเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและสังเคราะห์เนื้อหา โดยนำความรู้เดิมมาเติมรวมกับความรู้ใหม่ที่ได้จากการอ่านและสามารถสร้างงานใหม่ขึ้นได้

สรุปได้ว่า กระบวนการอ่านเป็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาเขียน เสียงและการรับรู้ทางประสาทส่งไปยังสมองแล้วแปลความหมายในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ความคิด จนกระทั่งวิเคราะห์เรื่องราวที่รับมาเสนอ สรุปความ และนำเสนอแนวทางไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.4 การสอนอ่าน

วรรณิ โสมประยูร (2537 : 129) ได้ให้หลักการและวิธีการสอนอ่านไว้ดังนี้

1. ความพร้อมของเด็ก ในการสอนครูจะต้องตรวจและสร้างความพร้อมทางร่างกายเกี่ยวกับสายตา เช่น การกวาดสายตาจากซ้ายไปขวา ความพร้อมเกี่ยวกับการสังเกต

เปรียบเทียบ จำแนกแยกแยะสิ่งของ การรู้จักสิ่งของทั้งของจริงและภาพ การเรียกชื่อสิ่งของต่างๆ รวมทั้งครูจะต้องทำให้การอ่านง่ายและสนุกสนานด้วย

2. ความต้องการของเด็ก ครูควรทราบความต้องการในการอ่านของเด็กเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนอ่านจะต้องรู้และเข้าใจธรรมชาติของเด็ก ว่าเด็กทุกคนอยากรู้ อยากโต อยากโต โขว์ อยากช่วย ครูจะต้องรู้จักการกระตุ้นความต้องการของเด็กให้มาสัมพันธ์กับการอ่าน โดยชักนำให้อ่านมาก ๆ จะได้มีความรู้มาก เพื่อจะได้นำไปพูดไปแสดงได้ หรือช่วยผู้ใหญ่หาความรู้จากหนังสือได้จะเป็นการช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กให้ดีขึ้น

3. ประสบการณ์ของเด็ก เด็กที่มีฐานะทางบ้าน ทางสังคม และทางเศรษฐกิจดี จะทำให้เด็กมีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมาก ตรงกันข้ามเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่ดีจะขาดประสบการณ์ในการอ่าน ดังนั้นครูจะต้องสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่น นำภาพสถานที่ ภาพพืช ภาพสัตว์ ภาพสิ่งของ ฯลฯ มาให้นักเรียนมีประสบการณ์ จะช่วยให้เด็กอ่านอย่างเข้าใจและมีความหมายสำหรับเด็กยิ่งขึ้น

4. ความสามารถในการรับรู้ของเด็ก เด็กมีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกันตามสติปัญญา ประสบการณ์ และการเรียนรู้ บางคนรับรู้ได้เร็ว จำได้ดี ทำให้มีประสบการณ์มาก ดังนั้นครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียนแต่ละคน จึงจะสามารถแก้ไข ปรับปรุง และส่งเสริมให้เด็กสร้างวิธีการรับรู้ได้ดีขึ้น

นอกจากนี้ วรรณิ โสภประยูร (2537 : 130) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนอ่านว่ามีหลายวิธี แต่ละวิธีมีข้อดีและข้อบกพร่องแตกต่างกัน ครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในแต่ละวิธี เพื่อเลือกวิธีอ่านให้เหมาะสมกับเนื้อหาและทักษะที่ต้องการพัฒนาในตัวผู้เรียน ซึ่งวิธีการแบบต่างๆ ที่ครูควรนำมาผสมผสานกันและเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน มีดังนี้

1. วิธีสอนอ่านแบบแจกลูก เป็นการสอนให้นักเรียนรู้จักรูปและเสียงของอักษรทุกตัว เพื่อให้รู้จักการประสมคำ ซึ่งมีทั้งการแจกพยัญชนะและสระ รวมทั้งการผันวรรณยุกต์ที่แยกตามอักษรสูง กลาง และต่ำ วิธีการสอนแบบแจกลูกนี้เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้เด็กเรียนคำใหม่ได้ง่าย อ่านออกเสียงได้ดี แต่บางครั้งทำให้นักเรียนไม่สนใจการอ่านเพราะไม่ค่อยเข้าใจความหมายของคำ และทำให้ขาดทักษะการอ่านเร็ว การสอนแบบแจกลูกจึงมุ่งให้เด็กออกเสียงได้เป็นส่วนใหญ่มากกว่าที่จะมุ่งการอ่านเพื่อเอาความหมาย การสอนโดยวิธีแจกลูกจะได้ผลดีมากที่สุดก็ต่อเมื่อเด็กโตพอที่จะรู้เหตุผลได้ดีแล้ว

2. วิธีสอนแบบสะกดคำ การเรียนรู้ในการอ่านกับการเรียนรู้ในการสะกดคำมีความสัมพันธ์กันมาก จากการศึกษาของนักวิจัยพบว่า เด็ก ๆ จะสามารถอ่านออกได้ถูกต้องและแม่นยำกว่าคำที่เขาอ่านไม่ออก การสอนแบบสะกดคำในภาษาไทยก็เป็นส่วนหนึ่งในวิธีการสอน

แบบแจกลูกหรือประสมคำนั่นเอง ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่เป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็กด้วย

3. วิธีสอนอ่านแบบเป็นคำเป็นประโยค วิธีสอนแบบนี้จะช่วยให้นักเรียนสนใจอ่านหนังสือ เรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือประโยคหรือเรื่องราวที่อ่านได้ดี ทำให้นักเรียนอ่านได้เร็วเพราะสามารถกวาดสายตาไปได้ครั้งละ 2-3 คำ นอกจากนี้ยังช่วยให้ทำความเข้าใจจากการอ่านไปใช้ด้วย ซึ่งการสอนวิธีนี้ควรจะใช้ผสมผสานกับการสอนแบบแจกลูก เพื่อให้การอ่านออกเสียงของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. วิธีสอนอ่านแบบใช้แผนภูมิประสิทธิภาพ การสอนอ่านโดยวิธีนี้จะทำให้นักเรียนอ่านคำหรือประโยคได้เร็วและมีความหมายมากขึ้น และนักเรียนสามารถนำความคิดที่ได้จากการอ่านแผนภูมิไปใช้ประโยชน์ได้ดี

กรรณิการ์ พวงเกษม (2535 : 68-69) กล่าวว่า การสอนอ่านมี 2 ลักษณะ คือ การอ่านออกเสียง และการอ่านในใจ ซึ่งการอ่านออกเสียงนั้นจะใช้ตั้งแต่เด็กเริ่มเรียน ให้เด็กรู้จักอ่านคำต่างๆ เมื่ออ่านเป็นคำแล้ว อ่านเป็นประโยคและอ่านเป็นย่อหน้า อ่านเป็นเรื่องๆ ส่วนการอ่านในใจจะใช้เมื่อเด็กเริ่มอ่านออกเสียงได้แล้ว รู้จักความหมายคำ สามารถอ่านเป็นข้อความยาวๆ ได้แล้ว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การอ่านออกเสียง ในการอ่านออกเสียงทั้งร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ครูผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 1) อ่านชัดเจน ฝึกอ่านออกเสียงพยางค์ทุกตัวให้ชัดเจน โดยเฉพาะการออกเสียงตัว ร ล และคำควบกล้ำ ร ล ว เป็นต้น
- 2) อ่านถูกต้อง สามารถอ่านได้ถูกต้องตามอักขรวิธีของไทย
- 3) อ่านคล่อง รู้จักการกวาดสายตาล่วงหน้าไปก่อน และออกเสียงตามภายหลังเพื่อให้อ่านข้อความได้ต่อเนื่อง
- 4) การเว้นจังหวะและวรรคตอนที่ถูกต้อง รู้จักการเน้นคำและแบ่งวรรคตอน
- 5) นำเสียงแสดงอารมณ์ตามเนื้อเรื่อง เป็นคำพูดหรือบรรยาย
- 6) ท่าทางในการอ่าน เน้นการจับหนังสือที่ถูกต้อง การวางระยะห่างจากสายตา ในการอ่านออกเสียง ถ้านักเรียนอ่านไม่ถูกต้อง ครูจะต้องให้ฝึกอ่านซ้ำ แก้ไขข้อบกพร่องทันที

2. การสอนอ่านในใจ ทักษะการอ่านในใจเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของการอ่าน เพราะเป็นการอ่านที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การอ่านในใจมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกความเข้าใจ ฝึกการเก็บใจความสำคัญ ฝึกการใช้วิจารณญาณในการอ่าน ฝึกความเร็วในการอ่าน และฝึกนิสัยในการอ่าน

การฝึกการอ่านในใจเริ่มด้วยการเน้นลักษณะการอ่านในใจที่ดี การใช้สายตา กิริยาท่าทาง การมีสมาธิ และความตั้งใจในการอ่าน การอ่านในใจนักเรียนไม่ทำปากขมุขมิมิบ ไม่ใช้มือหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งชี้ ไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่อง เพราะจะทำให้ความเข้าใจไม่ต่อเนื่อง ตอนใดที่อ่านแล้วไม่เข้าใจให้อ่านซ้ำ เมื่ออ่านจบลองตั้งคำถามในสิ่งที่ตนเองอ่าน เพื่อจะได้ทราบว่าอ่านแล้วเข้าใจหรือไม่ โดยใช้คำถามเกี่ยวกับใคร? ทำไม? เหตุใด? ถ้าตั้งคำถาม ถามแล้วตอบไม่ได้ให้ย้อนกลับไปอ่านใหม่อีกครั้ง แล้วอาจเขียนบันทึกเรียบเรียงใจความสำคัญเรื่องที่อ่านด้วยตนเอง

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านในระดับประถมศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้รูปแบบการสอนอ่าน ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง เพื่อให้ทราบว่านักเรียนสามารถอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี รู้จักการเน้นคำและแบ่งวรรคตอนที่ถูกต้อง และเมื่อนักเรียนอ่านไม่ถูกต้องจะได้แก้ไขได้ทันที

2. การอ่านในใจ เพื่อฝึกการจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยการตอบคำถาม การเขียนสรุปความ และการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

1.5 ความสามารถในการอ่าน

ฉวีวรรณ อุหาภินันท์ (2542 : 30 – 31) กล่าวว่าความสามารถในการอ่านนั้นประกอบด้วย

1. อ่านได้ถูกต้องตามตัวสะกดการันต์ อ่านออกเสียงถูกต้องตามหลักการอ่านและการแยกคำ

2. อ่านได้รวดเร็ว

3. เข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว ฉับไว ถูกต้อง

4. จับใจความสำคัญได้

5. มีวิจารณญาณในการอ่าน อ่านแล้วสามารถแยกข้อคิดเห็นออกจากข้อเท็จจริงได้จากข้อความที่ผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นไว้ด้วย และสามารถตีความได้อย่างถูกต้อง

6. อ่านแล้วเกิดความคิดสร้างสรรค์ในแนวทางการเขียนสำนวนและรูปแบบรวมทั้งศิลปะการประพันธ์

7. อ่านแล้วสามารถสังเคราะห์ได้ เช่น นำความรู้เก่ามาหลอมรวมกับความรู้ใหม่เกิดแนวคิดใหม่ขึ้นมา การอ่านโดยรู้จักเดาคำที่พบว่าสะกดผิด พิมพ์ผิด พิมพ์ตกไปสามารถอ่านปะติดปะต่อคำหรือข้อความได้

8. อ่านแล้วสามารถแสดงความคิดเห็น ประเมินค่า สิ่งที่คุณอ่านได้อย่างเที่ยงธรรมโดยวิเคราะห์ วิจารณ์ กลวิธีเขียนหรือแนวเขียน ฯลฯ ของงานเขียนนั้น ได้อย่างถูกต้องหลักวิชาการ

9. อ่านโดยการกวาดสายตาให้กว้าง และอ่านโดยการกวาดสายตาอย่างรวดเร็ว

10. มีสมาธิในการอ่าน

11. อ่านเร็วเพื่อเลือกหยิบความ เช่น อาจอ่านข้ามคำ เลือกอ่านหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย ฯลฯ

12. อ่านแล้วได้ความรู้ จดจำได้ และเข้าใจความหมายอย่างถูกต้อง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาเล่าเรียน และในชีวิตประจำวันได้ทั้งการพูด เขียน และปฏิบัติ

13. อ่านแล้วสามารถอธิบายได้และปฏิบัติตามขั้นตอนที่อธิบายไว้ในหนังสือได้

14. อ่านแล้วสามารถตอบคำถามจากหนังสือที่อ่านได้

15. อ่านแล้วสามารถสรุปได้

16. อ่านแล้วรู้จักบันทึกไว้

จากการศึกษาความสามารถในการอ่านข้างต้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความสามารถในการอ่านของผู้เรียนไว้ดังนี้

1. อ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน ถูกต้องตามตัวสะกดการันต์ และเว้นวรรคตอนได้ถูกต้อง

2. อ่านได้รวดเร็ว แล้วเข้าใจและสามารถจับใจความสำคัญในเรื่องที่อ่านได้

3. สามารถแสดงความคิดเห็น ตอบคำถาม และสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

1.6 การวัดและประเมินผลการอ่าน

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545 : 93) ได้เสนอแนวการวัดและประเมินผลการอ่านไว้ว่า การวัดผลการอ่านนั้นผู้สอนควรหาบทอ่านที่มีความยากง่ายกับระดับที่ใช้สอนในชั้นเรียนให้อ่าน แล้วดำเนินการตั้งคำถามเพื่อความเข้าใจ และสังเกตความสนใจในการอ่านของนักเรียน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2541 : 148 – 150) ได้เสนอแนวการวัดและประเมินผลการอ่าน โดยใช้วิธีวัดผลด้วยการให้ผู้อ่านที่ตอบคำถามหรือเล่าเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ร้อยละ 90 – 100 มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับ 1 ผู้อ่านตอบคำถามหรือเล่าเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ร้อยละ 75 – 89 มีความสามารถอยู่ในระดับ 2 ส่วนผู้อ่านที่ตอบคำถามหรือเล่าเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องต่ำกว่า ร้อยละ 75 แสดงว่ายังมีข้อบกพร่องในการอ่าน

ชูศรี ดันพงค์ (2546 : 52-54) ได้สรุปการพัฒนาความสามารถในการอ่านสรุปความ ด้วยการกำหนดเกณฑ์คุณภาพ ดังนี้

- ระดับที่ 1 จำแนกและสรุปข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนดให้
- ระดับที่ 2 จำแนกเปรียบเทียบ และสรุปข้อมูลโดยปรับปรุงเกณฑ์ให้เหมาะสม
- ระดับที่ 3 วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลแล้วจำแนก เปรียบเทียบข้อมูล โดยใช้เกณฑ์ที่หลากหลาย สรุปรวมเป็นความคิดรวบยอด
- ระดับที่ 4 นำเสนอข้อมูลของผู้อื่นมาใช้ในการพัฒนาการจำแนก เปรียบเทียบข้อมูลสามารถสรุปผลได้อย่างละเอียด
- ระดับที่ 5 ออกแบบวิธีการจำแนกข้อมูล แล้วเลือกรูปแบบจนได้ข้อสรุปนำเสนอเป็นภาพรวมของความคิดรวบยอดที่ชัดเจน

2. แนวคิดเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์

2.1 ความหมายของการคิดวิเคราะห์

นักจิตวิทยา นักการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการคิดหลายท่านได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ไว้หลายลักษณะ ซึ่งแตกต่างกันไปตามมุมมองในการพิจารณาของแต่ละบุคคล ดังนี้

อรพรรณ พรสีมา (2543 :2) กล่าวว่า “การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ทักษะการคิดระดับกลางซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาต่อจากทักษะการคิดพื้นฐาน มีการพัฒนาแง่มุมของข้อมูลโดยรอบด้าน เพื่อหาเหตุผลและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ”

ทิตนา แชมมณีและคณะ (2544: 76) กล่าวว่า “การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การแยกข้อมูลหรือภาพรวมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วนย่อย ๆ แล้วจัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อให้เข้าใจและเห็นความสัมพันธ์ของข้อมูล”

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 55-56) ได้อธิบายถึงความหมายในการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า เป็นความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวใด ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นประกอบกรอยู่เช่นไร แต่ละอันคืออะไร มีความเกี่ยวพันกันอย่างไร อันใดสำคัญมากน้อย พฤติกรรมนี้จะจำแนกได้เป็น 3 ย่อย คือ

1. การวิเคราะห์ความสำคัญ เป็นความสามารถในการหาองค์ประกอบของเรื่องราวหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ เรียกได้ว่าเป็นการแยกแยะหาหัวใจของเรื่อง

2. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ

3. การวิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการหาหลักการของความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญในเรื่องราวหรือปรากฏการณ์นั้น ๆ ว่าสัมพันธ์กันอยู่โดยอาศัยหลักการใด

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546: 24) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “การคิดวิเคราะห์ เป็นความสามารถในการจำแนกแจกแจงองค์ประกอบเหล่าต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น”

จากการศึกษาความหมายการคิดวิเคราะห์จากนักการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการคิดวิเคราะห์ เป็นการแยกแยะเรื่องราวออกเป็นส่วนย่อยๆ ว่ามีอะไรบ้างที่เป็นส่วนสำคัญ ส่วนสำคัญย่อยๆของเรื่องราวมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างไร และความสัมพันธ์นั้นรวมกันอยู่ได้โดยยึดหลักการใด

2.2 ความสำคัญของการคิดวิเคราะห์

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546 : 31-47) ได้สรุปถึงประโยชน์และความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า

1. ช่วยเสริมสร้างความฉลาดทางสติปัญญา ที่ทำให้ไม่ด่วนสรุปสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยง่าย มีวิธีการตรวจสอบข้อเท็จจริงบนพื้นฐานความรู้เดิมและประสบการณ์ส่วนบุคคล
2. เป็นพื้นฐานการคิดในมิติอื่น ๆ โดยการช่วยคิดหาเหตุผลเพื่อสืบค้นความจริง
3. ช่วยในการแก้ปัญหา ซึ่งจะช่วยในการแยกแยะและทำความเข้าใจกับสิ่งที่เกิดขึ้น

4. ช่วยในการประเมินการตัดสินใจ โดยใช้ข้อมูลที่เป็นฐานความรู้และประสบการณ์ที่ช่วยให้ตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้

5. ช่วยให้ความคิดสร้างสรรค์สมเหตุสมผลด้วยการช่วยให้คิดด้านต่าง ๆ บนพื้นฐานความเป็นไปได้อย่างมีเหตุผล

6. ช่วยให้เข้าใจแจ่มกระจ่าง เป็นการสรุปสถานการณ์จากข้อเท็จจริง ไม่ใช่เป็นการสรุปบนพื้นฐานของอารมณ์และความรู้สึกจึงช่วยให้ได้รับรู้ข้อมูลที่เป็นจริงและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ

เสถียร โตรรัตน์ (2546 : 26) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า “การเรียนรู้วิธีคิดวิเคราะห์จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักแยกแยะ ประเมิน และสรุปข้อมูล เพื่อให้สามารถเลือกและใช้ข้อมูลในยุคว่าสารที่ล้นไวได้อย่างถูกต้อง”

สุวิทย์ มุลคำ (2547 : 10) ได้ให้ความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า “การคิดวิเคราะห์จะช่วยให้เข้าใจโดยการพยายามตีความข้อมูลที่ได้รับการหาเหตุผลมาอธิบาย เพื่อประเมินการตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้”

การคิดวิเคราะห์เป็นทักษะที่ทุกคนต้องฝึกฝนเพื่อการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ด้วยวิธีการแยกแยะ คิดหาเหตุผลโดยรวบรวมข้อมูลที่มีคุณภาพ มาวิเคราะห์เพื่อช่วยให้อาการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

2.3 กระบวนการคิดวิเคราะห์

กรมวิชาการ (2545: 189-190) กล่าวว่า การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เป็นกระบวนการคิด คนที่คิดได้ดีต้องเป็นผู้ฟัง ผู้พูด ผู้อ่าน และผู้เขียนที่ดี บุคคลที่จะคิดได้ดี จะต้องมีความรู้และประสบการณ์พื้นฐานในการคิด บุคคลจะมีความสามารถในการรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าจะต้องมีความรู้และประสบการณ์พื้นฐานนำมาช่วยในการคิดทั้งสิ้น การสอนให้คิดควรให้ผู้เรียนรู้จักคัดเลือกข้อมูลถ่ายทอด รวบรวมและจำ ข้อมูลต่าง ๆ สมองของมนุษย์จะเป็นผู้บริโภคข่าวสาร และสามารถแปลความข้อมูลข่าวสาร และสามารถนำมาใช้อ้างอิง การเป็นผู้ฟัง ผู้พูด ผู้อ่าน ผู้เขียนที่ดี จะต้องสอนให้เป็นผู้บริโภคข้อมูลข่าวสารที่ดีด้วยและเป็นนักคิดที่ดี กระบวนการสอนภาษาจึงต้องสอนให้ผู้เรียนเป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารและมีทักษะการคิด นำข้อมูลข่าวสารที่ได้จากการฟังและการอ่านนำมาสู่การฝึกทักษะการคิด นำการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนมาสอนในรูปแบบบูรณาการทักษะ ตัวอย่างเช่น การเขียนเป็นกระบวนการคิด ในการวิเคราะห์ การแยกแยะ การสังเคราะห์ การประเมินค่า การสร้างสรรค์ ผู้เขียนจะนำความรู้และประสบการณ์สู่การคิดและแสดงออกตามความคิดของตนเสมอ ต้องเป็นผู้อ่านและผู้ฟังเพื่อรับรู้ข่าวสารที่จะนำมาวิเคราะห์และสามารถแสดงทัศนะได้

เสงี่ยม โตรรัตน์ (2546 : 27) ได้กล่าวถึงกระบวนการคิดวิเคราะห์ว่าประกอบด้วย ขั้นตอน 5 ขั้นตอนดังนี้

1. การแยกแยะประเด็นย่อย ๆ ของเรื่องที่รวมกันเป็นเรื่องใหญ่
2. การหาข้อมูลในแต่ละส่วนย่อย
3. การพิจารณาในแต่ละส่วนย่อยว่าจำเป็นและสัมพันธ์กันอย่างไร
4. การพิจารณาความคิดอื่นๆ ประกอบ
5. การสรุปตามฐานข้อมูลที่มี

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 19) ได้กล่าวถึงกระบวนการคิดวิเคราะห์ว่าประกอบด้วย
ขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของ เรื่องราว
หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อเป็นต้นเรื่องที่จะใช้วิเคราะห์ เช่น พืช สัตว์ หิน ดิน รูปภาพ
บทความ เรื่องราว เหตุการณ์จากข่าว ของจริงหรือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดประเด็นข้อสงสัยจาก
ปัญหาของสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ซึ่งอาจจะกำหนดเป็นคำถามหรือเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของ
การวิเคราะห์ เพื่อค้นหาความจริง สาเหตุ หรือความสำคัญ เช่น ภาพนี้ บทความนี้ต้องการสื่อ
หรือบอกอะไรที่สำคัญที่สุด

ขั้นที่ 3 กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ เป็นการกำหนดข้อกำหนดใช้สำหรับแยก
ส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่น เกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนหรือแตกต่างกัน
หลักเกณฑ์ในการหาลักษณะความสัมพันธ์เชิงเหตุผลอาจเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่มีความ
คล้ายคลึงกันหรือขัดแย้งกัน

ขั้นที่ 4 พิจารณาแยกแยะ เป็นการพิจารณา วิเคราะห์ ทำการแยกแยะ กระจาย
สิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ โดยใช้เทคนิคคำถาม 5 W 1 H ประกอบด้วย What (อะไร)
Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Who (ใคร) และ How (อย่างไร)

ขั้นที่ 5 สรุปคำตอบ เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบ
ปัญหาของสิ่งที่กำหนดให้

เดรสเซล (Dressel 1957 อ้างใน เดชา จันทร์ศิริ 2542 : 67) เชื่อว่ากระบวนการ
คิดวิเคราะห์นั้นประกอบด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ด้านการนิยามปัญหา หมายถึง ความสามารถในการกำหนดปัญหา ข้อโต้แย้ง
วิเคราะห์ข้อความหรือข้อมูลที่คลุมเครือให้ชัดเจน และเข้าใจความหมายของคำ ข้อความ หรือ
แนวคิด ภายในขอบเขตข้อเท็จจริงที่กำหนดให้

2. ด้านการรวบรวมข้อมูลสำหรับแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการ
พิจารณาปรากฏการณ์ต่าง ๆ ด้วยความเป็นปรนัย เลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ข้อโต้แย้ง หรือ
ข้อมูลที่คลุมเครือได้ แสวงหาข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาคืออย่าง
ถูกต้อง

3. ด้านการจัดระบบข้อมูล หมายถึง ความสามารถในการแสวงหาแหล่งที่มาของ
ข้อมูล วินิจฉัยความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล ระบุข้อตกลงเบื้องต้นของข้อความ พิจารณาความ
เพียงพอของข้อมูล จัดระบบโดยวิธีต่าง ๆ เช่น จำแนกความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ชัดเจนกับ

ข้อมูลที่คลุมเครือ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกันปัญหา พิจารณาข้อมูลที่แสดงถึงความลำเอียงและการ โฆษณาชวนเชื่อ

4. ด้านการเลือกสมมติฐาน หมายถึง ความสามารถในการเลือกสมมติฐาน กำหนดสมมติฐานจากความสัมพันธ์เชิงเหตุผล พิจารณาทางเลือกหลายๆ ทางในการแก้ปัญหาได้

5. ด้านการสรุป หมายถึง ความสามารถในการคิดพิจารณาข้อความคลุมเครือของข้อมูล โดยจำแนกข้อมูลที่มีเหตุผลหนักแน่น และน่าเชื่อถือที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจสรุป ถ้าการสรุปไม่มีเหตุผลเพียงพอ ต้องมีการหาเหตุผลเพิ่มเติมมา พิจารณาตัดสินใจสรุปใหม่ แล้วจึงนำข้อสรุปและหลักการไปประยุกต์ใช้

2.3 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

บลูม (Bloom 1965 อ้างใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2539: 41-44) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นความสามารถในการแยกแยะเพื่อหาส่วนย่อยของเหตุการณ์ เรื่องราว หรือเนื้อหาต่างๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผล และที่เป็นอย่างนั้นอันอาศัยหลักการอะไร การวิเคราะห์แบ่งแยกย่อยออกเป็น 3 อย่างดังนี้

1. วิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง การแยกแยะว่าสิ่งที่กำหนดมาให้ว่าอะไร สำคัญหรือจำเป็น หรือมีบทบาทที่สุด ตัวไหนเป็นเหตุ ตัวไหนเป็นผล
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาว่าความสำคัญย่อยๆ ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นเกี่ยวข้องกันอย่างไร สอดคล้องหรือขัดแย้งกันอย่างไร
3. วิเคราะห์หลักการ หมายถึง การค้นหาโครงสร้าง และระบบของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราวและการกระทำต่างๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นรวมกันจนดำรงสภาพเช่นนั้นอยู่ได้เนื่องด้วยอะไร โดยยึดอะไรเป็นหลัก เป็นแกนกลาง มีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง ยึดหลักการใด มีเทคนิคอย่างไร

เซฟเวอร์ (Shever 1977 อ้างใน นิพล นาสมบุญ 2536 : 4-5) ได้แบ่งความสามารถในการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ความสามารถพื้นฐาน (Basic Skills) ได้แก่ ความสามารถในการทำความเข้าใจเรื่องราวซึ่งครอบคลุม การย่อความ การสรุปเรื่อง การเล่าเรื่อง การแปลความหมาย เป็นความสามารถขั้นพื้นฐานของนักเรียนในการทำความเข้าใจเรื่องราว (Comprehensive)
2. ความสามารถในการวิเคราะห์หรืออนุมานข้อมูล (Reference) ซึ่งได้แก่
 - 1) การจำแนก (Classifying)
 - 2) การวางหลักการ (Grasping Principle)
 - 3) การตั้งข้อสันนิษฐาน (Assumping)

4) การเปรียบเทียบ (Comparing)

3. ความสามารถในการตัดสินใจและการสรุปลงความเห็น ได้แก่

- 1) การวิจารณ์ (Critizing)
- 2) การประเมินผล (Evaluating)
- 3) การตัดสินใจ (Making Judgement)

สุพักตร์ พิบูลย์ (2544 : 11) ได้อธิบายเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์(Analysis) ว่าเป็นความสามารถในการแยกแยะข้อความรู้ที่ได้เรียนไปแล้วออกเป็นส่วนย่อยๆ ได้อย่างชัดเจน และสามารถบอกได้ว่าส่วนย่อยๆ นั้นมีความสำคัญอย่างไร แต่ละส่วนมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ตลอดจนสามารถที่จะมองเห็นหลักการของสิ่งต่างๆ ที่อยู่ร่วมกัน การวิเคราะห์จำแนกย่อยเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. วิเคราะห์ความสำคัญ เป็นความสามารถในการแยกแยะข้อความรู้ที่ได้เรียนไปแล้วว่า มีรายละเอียดหรือส่วนประกอบที่สำคัญอะไรบ้าง มีประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ หรือหัวใจสำคัญของเรื่องว่าอย่างไร หรือคิดว่าเรื่องนี้มีความสำคัญอยู่ที่ตรงไหน

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการแยกแยะให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างส่วนประกอบต่างๆ ที่ประกอบเป็นข้อความรู้ หรือวิเคราะห์ว่าเรื่องนี้สัมพันธ์กับอะไรหรือสัมพันธ์กันอย่างไร

3. วิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการแยกแยะให้เห็นถึงความสำคัญ ความนั้นมีหลักการ ระเบียบวิธี หรือโครงสร้างอย่างไร การวิเคราะห์หลักการเป็นการถามถึงหลักการว่าเรื่องนี้ใช้หลักการอย่างไรหรือมีหลักการอะไร

จากการศึกษาเอกสารข้างต้น การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้กำหนดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์ความสำคัญ ผู้เรียนสามารถแยกแยะข้อความรู้ เรื่องราว เนื้อหาต่างๆ ที่ได้เรียนไปแล้วว่า มีรายละเอียดหรือส่วนประกอบที่สำคัญอะไรบ้าง หรือเรื่องนี้มีความสำคัญอยู่ที่ตรงไหน

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ผู้เรียนสามารถหาส่วนสำคัญย่อยๆ ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ ว่ามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างไร หรือขัดแย้งกันอย่างไร

3. วิเคราะห์หลักการ ผู้เรียนสามารถค้นหาโครงสร้าง หลักการของความสัมพันธ์ในเรื่องราว เหตุการณ์ต่างๆ นั้นว่ามีความสัมพันธ์กันโดยยึดถือหลักการใด มีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง

2.4 แนวคิดการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

การคิดเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักการคิดที่เป็นระบบ โดยการฝึกให้ผู้รู้จักแยกแยะเรื่องราว ซึ่งเป็นกระบวนการที่บุคคลสามารถพัฒนาความสามารถของตนได้ ดังที่มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้

ทิสนา แคมมณี และคณะ (2548: 303-304) ได้จัดมิติของการคิดไว้ 6 ด้าน เพื่อเป็นกรอบความคิดในการพัฒนาความสามารถทางการคิดของเด็กและเยาวชน ดังนี้

1. มิติด้านข้อมูลและเนื้อหาที่ใช้ในการคิด การคิดของบุคคลจะเกิดขึ้นได้ จำเป็นต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 2 ส่วน คือ เนื้อหาที่ใช้ในการคิดและกระบวนการคิด คือ ต้องมีการคิดอะไรควบคู่ไปกับการคิดอย่างไร ซึ่งเรื่องหรือข้อมูลที่คิดนั้นมีจำนวนมากเกินกว่าที่จะกำหนดได้ อย่างไรก็ตามอาจจัดกลุ่มใหญ่ๆ ได้เป็น 3 กลุ่ม คือ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อม และข้อมูลวิชาการทั้ง 3 ด้านนี้ จะต้องใช้ควบคู่กันไปอย่างผสมกลมกลืน จนกระทั่งพบทางออกหรือทางเลือกในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม

2. มิติด้านคุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการคิด ได้แก่ คุณสมบัติส่วนตัวของบุคคล ซึ่งมีผลโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อการคิดและคุณภาพของการคิด เช่น ความใจกว้าง ความใฝ่รู้ ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง เป็นต้น

3. มิติด้านทักษะการคิด หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนที่บุคคลใช้ในการคิด ซึ่งจัดได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยทักษะที่ใช้ในการสื่อสาร เช่น ทักษะการอ่าน การพูด การเขียน ฯลฯ ทักษะการคิดแกน เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบ เชื่อมโยง ฯลฯ และทักษะการคิดขั้นสูง เช่น ทักษะการนิยาม การสร้าง การสังเคราะห์ การจัดระบบ ฯลฯ

4. มิติด้านลักษณะการคิด เป็นประเภทการคิดที่มีลักษณะเฉพาะซึ่งมีความเป็นนามธรรมสูง จำเป็นต้องมีการตีความให้เห็นเป็นรูปธรรม จึงจะสามารถเห็นกระบวนการหรือขั้นตอนการคิดชัดเจนขึ้น เช่น กาคิดกว้าง การคิดลึกซึ้ง การคิดละเอียด เป็นต้น

5. มิติด้านกระบวนการคิด เป็นการคิดที่ประกอบไปด้วยขั้นตอนหลักหลายขั้นตอน ซึ่งจะนำผู้คิดไปสู่เป้าหมายเฉพาะของการคิดนั้น โดยขั้นตอนหลักเหล่านั้นจำเป็นต้องอาศัยทักษะการคิดย่อยๆ จำนวนมากบ้าง น้อยบ้าง เช่น กระบวนการคิดแก้ปัญหา กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กระบวนการวิจัย เป็นต้น

6. มิติด้านการควบคุมและประเมินการคิดของตน เป็นกระบวนการที่บุคคลใช้ในการควบคุมกำกับความคิดของตนเอง มีผู้เรียกการคิดในลักษณะนี้ว่าเป็นการคิดอย่างมียุทธศาสตร์

ซึ่งครอบคลุมการวางแผน การควบคุมกำกับการทำงานของตนเอง การตรวจสอบความก้าวหน้า และการประเมิน

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2541 : 319-320) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสอนทักษะการคิด สรุปได้ว่า การสอนการคิดในโรงเรียนควรใช้การสอนทักษะการคิดร่วมไปกับวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร ครูต้องเข้าใจกระบวนการพื้นฐานของการคิด ความรู้เฉพาะเกี่ยวกับสิ่งที่คิด ความรู้เกี่ยวกับการรู้คิดของตนเอง และทัศนคติหรือเจตคติของนักเรียน ทั้งนี้ครูต้องเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสอนการคิด เพราะต้องเป็นต้นแบบของนักคิด มีทัศนคติที่ดีต่อการคิด และจะต้องปลูกฝังทัศนคติการคิดที่ดีต่อการคิดในตัวนักเรียน ซึ่งอาจจะทำได้ด้วยวิธีต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน
2. เป็นผู้ที่มีใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน
3. ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น
4. รู้จักใช้คำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนคิด
5. ให้อาจารย์นักเรียนตอบ หรือคิดก่อนตอบ
6. ให้ข้อมูลย้อนกลับ หรือให้แรงเสริมทางบวก
7. ไม่ควรจะทำโทษหรือดุด่านักเรียนที่ทำผิด ควรส่งเสริมให้นักเรียนอธิบายว่าทำไมต้องทำ หรือต้องตอบเช่นนั้น
8. การจัดห้องเรียนของครูจะต้องมีบรรยากาศที่อบอุ่น มีระเบียบที่นักเรียนปฏิบัติตามเชื่อต่อการเรียนรู้

เสงี่ยม โตรรัตน์ (2546 : 28) ได้กล่าวถึงกิจกรรมที่พัฒนาการคิดวิเคราะห์ซึ่งการคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนจะต้องมีปฏิริยาโต้ตอบ จะต้องมีการสะท้อนความคิด ดังนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ได้มีดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการสอนแบบบรรยาย การสร้างการคิดวิเคราะห์ในการจัดกิจกรรมการบรรยายทำได้โดยการถามคำถามผู้เรียนให้ค้นหาคำตอบ ครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนพยายามคำถามให้ได้ การกระตุ้นให้นักเรียนกล้าถาม กล้าตอบและร่วมแสดงความคิดเห็นขณะนั่งฟังคำบรรยายจะช่วยเสริมการคิดวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี
2. การปฏิบัติในห้องปฏิบัติการและการทำโครงการ การทำโครงการต่าง ๆ เป็นวิธีการที่ดีมากในการสร้างเสริมการคิดวิเคราะห์ เนื่องจากการทำโครงการเป็นการปฏิบัติกรที่ต้องอาศัยการทดลองทางวิทยาศาสตร์ในการค้นหาคำตอบ โดยเริ่มจากปัญหา รวบรวมข้อมูล ฝึกทดลอง การคัดเลือกข้อมูลจากหลักฐานอย่างรอบคอบก่อนสรุป

3. การให้การบ้าน การบ้านเกี่ยวกับการอ่าน การสรุปโครงเรื่องที่อ่านและการเรียบเรียงงานเขียนจากเรื่องที่อ่านจะช่วยให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ การคิดหาเหตุผลจากเรื่องที่อ่านได้

4. การทำรายงาน เป็นการช่วยเสริมการคิดวิเคราะห์เพราะผู้เรียนจะต้องค้นคว้าหาความรู้นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาวิเคราะห์เนื้อหาอย่างมีเหตุผล และสรุปลงในรูปแบบของรายงาน

5. การสอบ จะได้ฝึกคิดและเขียนไปพร้อม ๆ กัน โดยครูจะต้องใช้ข้อสอบเชิงวิเคราะห์

สมประสงค์ วิทย์เกียรติ (2545 : 5-7) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อคิดเป็นพหุรูปได้ว่า การเรียนการสอนเพื่อให้นักคิดเป็นนั้น เป็นเรื่องไม่ยากนักสำหรับครูอาจารย์ เพราะครูอาจารย์เป็นบุคคลที่คุ้นเคยกับการเรียนการสอนวิธีต่าง ๆ มากมาย เพียงแต่ครูอาจารย์ต้องตระหนักและกระทำตัวเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากกว่าการเป็นผู้บอกให้นักเรียนฟังและจดจำแต่เพียงอย่างเดียว ในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ครูจะเป็นผู้นำเสนอสถานการณ์ที่เป็นปัญหาของชีวิต ซึ่งการนำเสนอสถานการณ์นั้นจะนำเสนอสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลองก็ได้ ในรูปแบบต่าง ๆ กันตามความเหมาะสม เช่น นำเสนอด้วยภาพ ด้วยการเล่าเรื่อง เล่านิทาน อ่านข่าว อ่านบทความ การแสดงบทบาทสมมุติ แล้วให้ผู้เรียนระบุว่าในสถานการณ์ที่นำเสนอ นั้น มีปัญหาอะไรเกิดขึ้นบ้าง ปัญหานั้น ๆ เกิดมาจากสาเหตุใด มีแนวทางการแก้ปัญหาด้วยวิธีการใดบ้าง ซึ่งวิธีการแก้ปัญหาจะต้องใช้ข้อมูลทั้ง 3 ด้าน คือ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง สังคม และหลักการทฤษฎีเข้ามาประกอบการคิด เมื่อได้วิธีการต่าง ๆ แล้ว ให้เลือกวิธีการที่ดีที่สุดที่เหมาะสมกับตนเองและสังคมมากที่สุด โดยสรุปขั้นตอนการเรียนการสอนให้คิดเป็นนั้นมี 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นระบุปัญหา เริ่มโดยให้ผู้เรียนได้พบกับสถานการณ์ ซึ่งอาจเป็นการดูภาพ ฟัง เรื่องเล่าจากครู จากการอ่านสื่อต่าง ๆ แล้วสนทนากันว่าเห็นอะไร ได้ยินอะไร ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร

2. ขั้นแสวงหาวิธีแก้ปัญหา ผู้เรียนอภิปรายร่วมกัน โดยใช้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง สังคมหลักการทฤษฎี เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหามีแนวทางใดบ้าง

3. ขั้นตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด ผู้เรียนจะร่วมกันเลือกแนวทางการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด ซึ่งแต่ละคนอาจเลือกให้เหมาะสมกับตนเองหรือกลุ่มอาจจะเลือกให้เหมาะสมกับกลุ่มก็ได้

โกวิท ประมวลพฤษ์ (2546 : 5 – 15) ได้เสนอแนะแนวทางการสอนที่พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วยการปฏิบัติดังนี้

1. การฝึกให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ จากการดู การฟัง การถาม การอ่าน และการสัมผัส โดยครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกกิจกรรมดังกล่าวควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนการฝึกทักษะการสังเกตเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกเก็บข้อมูล ผู้ที่จะฝึกคิดได้ดีจะต้องมีข้อมูลในการคิด ซึ่งปริมาณข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานของการคิด นอกจากนี้ครูจะต้องใช้คำถามที่จะนำไปสู่การคิด โดยใช้คำถามพื้นฐานเกี่ยวกับ ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อใด เป็นอย่างไร และทำไม หรือใช้คำถามเกี่ยวกับ รูป เสียง สัมผัส ความรู้สึก คำถามที่นำไปสู่ความสัมพันธ์แบบต่าง ๆ ในการใช้คำถามพื้นฐานเหล่านี้ช่วยในการส่งเสริมการคิดกับนักเรียน

2. การฝึกให้นักเรียนจัดข้อมูลเป็นกลุ่มแนวคิด โดยการจัดหมวดหมู่ของข้อมูล การคิดจัดกลุ่ม การคิดเรียงลำดับ การคิดเปรียบเทียบ และการคิดจำแนก ซึ่งกิจกรรมการฝึกเหล่านี้ครูจะต้องเป็นผู้กระตุ้นด้วยคำถามเพื่อให้เกิดแนวคิดด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ลงมือสัมผัส จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด รับรู้จากประสบการณ์ไปสู่นามธรรมได้

จากแนวคิดของนักการศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางในการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. จัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศในห้องเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น
2. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ด้วยการปฏิบัติจริง
3. ใช้คำถามที่กระตุ้นให้เกิดการคิด
4. ฝึกการสรุปความรู้จากเรื่องที่อ่าน โดยสื่อความในรูปของการเขียน ภาพวาด หรือผังความคิด
5. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เสนอผลการเรียนรู้
6. จัดกิจกรรมที่ฝึกทักษะการสังเกต การเปรียบเทียบ การจำแนก และการจัดกลุ่ม โดยเชื่อมโยงกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตประจำวัน

2.5 การวัดและประเมินผลการคิดวิเคราะห์

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2539 : 149 – 154) กล่าวว่า การวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คือ การวัดความสามารถในการแยกแยะส่วนย่อย ๆ ของเหตุการณ์ เรื่องราว หรือเนื้อหาต่างๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีจุดมุ่งหมายหรือประสงค์สิ่งใด นอกจากนั้นส่วนย่อยๆ ที่สำคัญในแต่ละเหตุการณ์มีความสัมพันธ์กันอย่างไรบ้าง และเกี่ยวพันกัน

โดยอาศัยหลักการใด จะเห็นว่าสมรรถภาพด้านการวิเคราะห์จะเต็มไปด้วยการหาเหตุและผลที่เกี่ยวข้องกันเสมอ การวิเคราะห์จึงต้องอาศัยพฤติกรรมด้านความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้มาประกอบการพิจารณา การวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์แบ่งแยกย่อยออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. การวิเคราะห์ความสำคัญ เป็นการวิเคราะห์ว่าสิ่งที่อยู่นั้นอะไรสำคัญ หรือจำเป็น หรือมีบทบาทที่สุด ตัวอย่างเช่น ใหนเป็นเหตุ ใหนเป็นผล เหตุผลใดถูกต้องและเหมาะสมที่สุด ตัวอย่างคำถาม เช่น ศิลปินชื่อใดสำคัญที่สุด

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นการหาความสัมพันธ์ หรือความเกี่ยวข้องส่วนย่อยในปรากฏการณ์หรือเนื้อหานั้น เพื่อนำมาอุปมาอุปมัย หรือค้นหาว่าแต่ละเหตุการณ์นั้นมีความสำคัญอะไรที่เกี่ยวข้องกัน ตัวอย่างคำถาม เช่น เหตุใดแสงจึงเร็วกว่าเสียง

3. วิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถที่จะจับเค้าเงื่อนของเรื่องราวนั้นว่ายึดหลักการใด มีเทคนิคหรือยึดหลักปรัชญาใด อาศัยหลักการใดเป็นสื่อสารสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ตัวอย่างคำถาม เช่น รถยนต์วิ่งโดยอาศัยหลักการใด

อ่ำไพ ไตรภักทร (2543 : 126 – 146) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลความสามารถในการคิดวิเคราะห์ว่า การประเมินควรประเมินในภาพรวมของห้องเรียน หรือประเมินในภาพรวมเป็นกลุ่ม และประเมินผลการคิดเป็นรายบุคคล ซึ่งครูจะต้องประเมินผลอย่างค่อนเนื่องสม่ำเสมอและควรใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น

1. การใช้การอภิปรายในการประเมินการคิด เพื่อต้องการแสดงความคิดเห็น หลากมุมมองจนกระทั่งได้ข้อสรุป

2. การใช้เขียนเพื่อประเมินการคิด เป็นการเขียนเพื่ออธิบายขยายความให้กระจ่าง ผู้เขียนต้องลำดับความคิดแล้วนำมาลำดับการเขียนให้สัมพันธ์กับการคิด

3. การใช้การสอบเพื่อประเมินการคิด อาจจะเป็นการสอบเขียนหรือแบบเลือกตอบก็ได้

4. การมอบงานให้ทำในการประเมินการคิด เป็นการให้นักเรียนสามารถออกแบบการทดลองที่สามารถประเมินความน่าเชื่อถือของสิ่งที่ค้นพบตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งงานเหล่านี้จะต้องใช้การคิดวิเคราะห์และการสร้างสรรค์ทั้งสิ้น

ศิริชัย กาญจนวาสี (อ้างถึงใน ทิศนา แจมมณี และคณะ 2544 : 169) กล่าวว่า การวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทำได้หลายวิธี ถ้าพิจารณาถึงรูปแบบและแนวทางของการวัด สามารถจำแนกได้ 2 แนวทาง คือ

1. แนวทางของนักวัดกลุ่มจิตมิติ (psychometrics) เป็นแนวทางของกลุ่มนักวัดทางการศึกษาและนักจิตวิทยาที่พยายามศึกษาและวัดคุณลักษณะภายในของมนุษย์ เริ่มจากการศึกษาและวัดเชาว์ปัญญา (intelligence) ศึกษาโครงสร้างทางสมองของมนุษย์ด้วยความเชื่อว่ามีลักษณะเป็นองค์ประกอบและมีระดับความสามารถที่แตกต่างกันในแต่ละคน ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้แบบสอบมาตรฐาน ต่อมาได้ขยายแนวคิดของการวัดความสามารถทางสมองสู่การวัดผลสัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ ความถนัด และความสามารถในด้านต่าง ๆ รวมทั้งความสามารถในการคิด

2. แนวทางการวัดจากการปฏิบัติจริง (Authentic Performance Measurement) แนวทางการวัดนี้เป็นแนวทางเลือกใหม่ที่เสนอโดยกลุ่มนักวัดการเรียนรู้ในบริบทที่เป็นธรรมชาติ โดยเน้นการวัดจากการปฏิบัติในชีวิตจริงหรือคล้ายจริงที่มีคุณค่าต่อตัวผู้ปฏิบัติ มิตการวัดทักษะการคิดซับซ้อนในการปฏิบัติงาน ความร่วมมือในการแก้ปัญหาและการประเมินตนเอง เทคนิคการวัดใช้การสังเกตสภาพงานที่ปฏิบัติจากการเขียนเรียงความ การแก้ปัญหาในสถานการณ์เหมือนจริง และการรวบรวมงานในแฟ้มสะสมงาน (portfolio)

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดหลักการวัดและประเมินผลความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความสำคัญ เป็นการวิเคราะห์ว่าสิ่งที่เรียนหรือความรู้ที่ได้เรียนมีไปแล้วมีรายละเอียดหรือส่วนประกอบที่สำคัญอะไรบ้าง หรือเรื่องนี้มีคุณค่าอยู่ที่ตรงไหน หรือจำเป็น หรือมีบทบาทที่สุด ตัวไหนเป็นเหตุ ตัวไหนเป็นผล

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นการหาความสัมพันธ์ หรือความเกี่ยวข้องส่วนย่อยของเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นๆ ว่ามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างไร หรือขัดแย้งกันอย่างไร หรือค้นหาว่าแต่ละเหตุการณ์นั้นมีความสำคัญอะไรที่เกี่ยวข้องกัน

3. วิเคราะห์หลักการ เป็นการหาโครงสร้างของความสัมพันธ์ในเรื่องราว เหตุการณ์ต่างๆ นั้นว่ามีความสัมพันธ์กันโดยยึดถือหลักการใด มีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยงเรื่องราว มีเทคนิคหรืออาศัยหลักการใดเป็นสื่อสารสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจ

3. แนวคิดเกี่ยวกับการเขียน

3.1 ความหมายของการเขียน

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 203) ให้ความหมายไว้ว่า “ขีดให้เป็นตัวหนังสือหรือเลข, ขีดให้เป็นเส้นหรือรูปต่าง ๆ วาด, แต่งหนังสือ”

สนิท ตั้งทวี (อ้างใน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2548: 24) ได้ให้ความหมายของการเขียนไว้ว่า “การเขียน หมายถึง การแสดงความรู้ ความคิดและความรู้สึกที่มีอยู่ในใจออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ โดยวิธีใช้สัญลักษณ์ที่เรียกว่าตัวอักษร เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจในเจตนาของผู้เขียน ผู้อ่านจะสามารถรับรู้ความในใจของผู้เขียนได้ดีหรือไม่ นั่น ก็อยู่ที่ว่าผู้เขียนมีทักษะในด้านการใช้ภาษาเขียนได้ดีเพียงไร”

วรรณิ โสมประยูร (2541 : 140) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนไว้ว่า “การเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้ที่นึกคิดและความต้องการออกมาเป็นสัญลักษณ์และตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้”

สนิท สักโยภาส (2538: 172) กล่าวว่า “การเขียน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตรงตามที่ตนต้องการ”

วิทยา คำรงเกียรติ (2531 : 1) กล่าวว่า “การเขียนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อชีวิต เพราะเป็นเครื่องมืออันสำคัญที่จะบันทึก หรือถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ โดยใช้ตัวหนังสือและเครื่องหมายต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์”

ศิริพร ลิมตระการ (2539: 18) ได้ให้ความหมายการเขียนไว้ว่า “เป็นกระบวนการแห่งการคิดในการแสดงออกเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้ ในการเขียนมีองค์ประกอบต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องคือ ไวยากรณ์หรือโครงสร้างภาษา ความเข้าใจการฟัง การอ่าน หรือแม้แต่การพูด”

นพดล จันทรเพ็ญ (2535 : 91) ได้ให้ความหมายการเขียนว่า คือการแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์โดยอาศัยภาษาตัวอักษรเป็นสื่อเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่นึกคิด ความต้องการ และความในใจของเราให้กับผู้อื่นทราบ การเขียนนี้มีลักษณะเป็นการสื่อสารที่ถาวร สามารถคงอยู่นาน ตรวจสอบได้ เป็นหลักฐานอ้างอิงมานานับพันนับหมื่นปี ถ้ามีการเก็บรักษาให้คงสภาพเดิมได้

นภลัย สุวรรณธาดา (2546 : 1) กล่าวว่า “การเขียนเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งจากผู้ส่งสารถึงผู้รับสาร เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้เขียนต้องมีความรู้ในการเขียนและปฏิบัติจนเกิดความชำนาญจึงจะสามารถเขียนได้ดี”

จากความหมายของการเขียนสรุปได้ว่า การเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้า สิ่งที่ได้อ่านหรือสิ่งที่ดำเนินงาน ออกมาเป็นตัวอักษร เพื่อใช้เป็นหลักฐานหรือให้ผู้ที่สนใจในการอ่านได้ศึกษา และรับรู้เรื่องราวที่ ผู้เขียนต้องการให้ทราบ

3.2 ความสำคัญของการเขียน

สนิท ตั้งทวี (อ้างใน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2548 : 24) กล่าวว่า การเขียนมีความสำคัญดังนี้

1. เป็นเครื่องแสดงออกของความรู้ ความคิด และความรู้สึกรของมนุษย์
2. เป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดความเจริญหรืออารยธรรมของมนุษย์ในแต่ละยุคแต่ละสมัย
3. เป็นเครื่องมือใช้สำหรับสื่อสารทั้งเรื่องในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต
4. เป็นเครื่องมือที่ใช้สนองความปรารถนาของมนุษย์ เช่น ความรัก ความเข้าใจ เป็นต้น
5. เป็นเครื่องมือสำคัญทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดมรดกทางสติปัญญาของมนุษย์

6. เป็นสื่อที่แพร่กระจายความรู้ ความคิดให้กว้างไกลและได้รวดเร็ว
7. เป็นสื่อกลางที่ให้ความรู้ความคิด และความเพลิดเพลินแก่คนทุกเพศทุกวัย
8. เป็นบันทึกทางสังคมที่ให้คุณประโยชน์แก่คนรุ่นปัจจุบันและอนาคต
9. เป็นงานอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งในปัจจุบัน

นพดล จันทรเพ็ญ (2535: 91) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียน ดังนี้

1. การเขียนเป็นการสื่อสารของมนุษย์ทั้งเรื่องในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต
2. การเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้และสติปัญญาของมนุษย์
3. การเขียนสามารถสร้างความสามัคคีในมนุษยชาติ
4. การเขียนเป็นเครื่องระบายออกทางอารมณ์ของมนุษย์
5. การเขียนสามารถทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิต
6. การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดความเจริญหรืออารยธรรมของมนุษย์
7. การเขียนเป็นเครื่องมือที่ใช้สนองความปรารถนาของมนุษย์ เช่น ความรัก

วรรณิ โสมประยูร (2537 : 140 - 141) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียน ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิด

ความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนออกเสนอผู้อ่าน

2. เป็นการเก็บบันทึกรวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ ซึ่งคนเคยมีประสบการณ์มาก่อน
3. เป็นการระบายอารมณ์อย่างหนึ่ง เกี่ยวกับเรื่องที่คุณเขียนเกิดความรู้สึกประทับใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา
4. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม
5. เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญาของบุคคล เนื่องจากการเรียนรู้เกือบทุกอย่างต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกสิ่งที่ได้ฟังหรือได้อ่าน
6. เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ ตามความประสงค์ที่มนุษย์แต่ละคนปรารถนา เช่น เพื่อต้องการทำให้รู้เรื่องราว ทำให้รัก ทำให้โกรธ และสร้างหรือทำลายความสามัคคีของคนในชาติ
7. เป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของผู้เขียน ทำให้รู้ถึงความสามารถของผู้เขียน ได้จากวรรณกรรมหรืองานเขียนอื่น ๆ
8. เป็นอาชีพอย่างหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่ามีเกียรติ และเพิ่มฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้นได้
9. เป็นการพัฒนาความสามารถและบุคลิกส่วนบุคคลให้มีความเชื่อมั่นในตนเองในการแสดงความรู้สึกและแนวความคิด
10. เป็นการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม

อวยพร พานิช (2539: 29) กล่าวว่า การเขียนมีความสำคัญดังนี้

1. เป็นการเข้าถึงรหัสเพื่อการสื่อสาร เพื่อบันทึกความคิดเป็นตัวอักษร
2. เป็นวิธีการในการสื่อสารระหว่างบุคคล กลุ่ม และสื่อสารมวลชน
3. ช่วยให้ข้อมูล ช่วยโน้มน้าวจิตใจ และช่วยให้เกิดความบันเทิง
4. ช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีว่าการพูด
5. ใช้เป็นหลักฐาน ค้นคว้า อ้างอิงได้

วัลยา ช่างขวัญอิน (2539: 41) กล่าวว่า การเขียนมีความสำคัญและมีประโยชน์

ดังนี้

1. ทำให้คนเราไม่ต้องใช้วิธีการจำอีกต่อไป
2. ทำให้เกิดการวิเคราะห์วิจารณ์ขึ้น
3. ทำให้เกิดการพัฒนาการทางความคิดของมนุษย์
4. ทำให้คนในสังคมสามารถรวบรวมความรู้เก็บไว้ให้คนรุ่นต่อมาได้ศึกษา

หาความรู้

5. ทำให้การบันทึกแม่นยำและถาวรไม่จำกัดเวลาและสถานที่

จากการศึกษาความสำคัญของการเขียน สรุปได้ว่าการเขียนมีความสำคัญมากในการสื่อสาร เป็นการบันทึกเรื่องราว และเก็บไว้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ ดังนั้นควรจะมีการฝึกฝนการเขียนอย่างถูกต้อง เพื่อให้สามารถเขียนข้อความต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

3.3 กระบวนการเขียน

กรมวิชาการ (2545: 189) กระบวนการเขียนเป็นการคิดเรื่องที่จะเขียนและรวบรวมความรู้ในการเขียนกระบวนการเขียนมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมการเขียน เป็นขั้นเตรียมพร้อมที่จะเขียน โดยเลือกหัวข้อเรื่องที่จะเขียนบนพื้นฐานของประสบการณ์ กำหนดรูปแบบการเขียน รวบรวมความคิดในการเขียนอาจใช้วิธีการอ่านหนังสือ สนทนา จัดหมวดหมู่ความคิด โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิดจดบันทึกความคิดที่จะเขียนเป็นรูปหัวข้อเรื่องใหญ่ หัวข้อย่อยและรายละเอียดคร่าว ๆ

2. การยกร่างข้อเขียน เมื่อเตรียมหัวข้อเรื่องและความคิดรูปแบบการเขียนแล้วให้นำความคิดมาเขียนตามรูปแบบที่กำหนดเป็นการยกร่างข้อเขียน โดยคำนึงถึงว่าจะเขียนให้ใครอ่าน จะใช้ภาษาอย่างไรให้เหมาะสมกับเรื่องและเหมาะกับผู้อื่น จะเริ่มต้นเขียนอย่างไร มีหัวข้อเรื่องอย่างไร ลำดับความคิดอย่างไร เชื่อมโยงความคิดอย่างไร

3. การปรับปรุงข้อเขียน เมื่อเขียนยกร่างแล้ว อ่านทบทวนเรื่องที่เขียน ปรับปรุงเรื่องที่เขียนเพิ่มเติมความคิดให้สมบูรณ์ แก้ไขภาษา สำนวนโวหาร นำไปให้เพื่อหรือผู้อื่นอ่านนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงอีกครั้ง

4. การบรรณาธิการกิจ นำข้อเขียนที่ปรับปรุงแล้วมาตรวจทานคำผิดแก้ไขให้ถูกต้อง อ่านตรวจทานแก้ไขข้อเขียนอีกครั้ง แก้ไขข้อผิดพลาดทั้งภาษา ความคิด และการเว้นวรรคตอน

5. การเขียนให้สมบูรณ์ นำเรื่องที่แก้ไขปรับปรุงแล้วมาเขียนเรื่องให้สมบูรณ์ จัดพิมพ์วาดรูปประกอบ เขียนให้สมบูรณ์ด้วยลายมือที่สวยงามเป็นระเบียบ เมื่อพิมพ์หรือเขียนแล้วตรวจทานอีกครั้งให้สมบูรณ์ก่อนจัดทำรูปเล่ม

ไพโรจน์ บุญประกอบ (2540: 30-31) ได้กล่าวถึงกระบวนการเขียนที่สามารถพัฒนาการเขียนให้มีประสิทธิภาพคือดังนี้

1. การแสวงหาเนื้อเรื่อง ผู้เขียนหมั่นฝึกหาข้อมูล โดยวิธีการอ่าน ฟัง ถามผู้รู้ จากประสบการณ์และความรู้เดิม ซึ่งการแสวงหาความรู้จะทำให้งานเขียนมีค่ายิ่ง

2. การเตรียมและจัดระเบียบความคิด เป็นการสรุปขั้นตอนของข้อมูลที่ได้ว่างเป็นโครงเรื่อง จัดลำดับก่อนหลัง เป็นเหตุเป็นผล
3. การแสดงออก เป็นขั้นตอนการลงมือเขียนตามโครงเรื่องที่วางไว้ เพื่อไม่ให้เกิดการไขว่เขว และในการเขียนทุกระยะควรคำนึงถึงการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสม ต้องเลือกสรรถ้อยคำที่ใช้ให้ได้ความหมายชัดเจนที่สุด
4. การตรวจทาน เป็นขั้นตอนทบทวนเพื่อหาข้อผิดพลาด เกี่ยวกับการสะกดคำวรรคตอน และความบกพร่องของการใช้ภาษาสื่อความหมาย
5. การปรุงแต่ง เป็นการจัดทำเป็นงานเขียนที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยนำกลับมาอ่านทบทวนใหม่

นันทิยา ตันศรีเจริญ (2542: 24 - 29) ได้เสนอแนะกระบวนการเขียนได้เป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมความพร้อมก่อนเขียน เป็นการกำหนดหัวข้อจากสิ่งที่คุ้นเคยโดยมีวิธีการรวบรวมความคิดและวางโครงเรื่อง ด้วยการเขียนตามใจนึกคิดที่คิดอะไรได้ก็เขียนเป็นข้อๆ การวางโครงเรื่องซึ่งเป็นการเรียบเรียงลำดับเรื่องที่จะเขียนให้สะดวก ชื่นสุดท้ายของขั้นเตรียมความพร้อม คือ การค้นคว้าที่ได้ข้อมูลจากการค้นพบด้วยตนเอง และการค้นพบจากผู้อื่น ทั้งการสอบถามและการอ่านในหนังสือ
2. ขั้นลงมือเขียน เป็นการนำความคิดและข้อมูลที่เตรียมไว้มาแสดงความคิดเห็นเปรียบเทียบ บอกขั้นตอนหรือกระบวนการให้ผู้อ่านเข้าใจ หรือเล่าเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์ เพื่อให้ผู้อ่านมองเห็นหรือจินตนาการถึงสิ่งที่เขียนได้
3. ขั้นตรวจทานแก้ไข เป็นขั้นที่ตรวจดูความถูกต้องของข้อมูลและตัวสะกด เพื่อให้ข้อความสะดวก ตรงประเด็นถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และมีการเสนอแนวคิดในเชิงสร้างสรรค์อีกด้วย

3.5 การพัฒนาความสามารถในการเขียน

วรรณิ โสมประยูร (2537: 170 - 172) กล่าวว่า การพัฒนาทักษะการเขียนให้กับเด็กประถมศึกษานั้น สิ่งสำคัญที่สุดได้แก่ “วิธีสอนของครู” เพราะวิธีสอนเป็นวิธีฝึกฝนทักษะโดยตรง ดังนั้น ในการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียน ครูจึงควรคำนึงถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการเขียน ครูจะต้องวางแผนและทำแผนการสอนระดับบทเรียน โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระสำคัญของหลักสูตร วุฒิภาวะของนักเรียน สื่อที่ใช้ประกอบในการสอนและการประเมินผลเป็นหลักสำคัญ

2. การเตรียมความพร้อมสำหรับบทเรียนใหม่ โดยการนำประสบการณ์เดิมมาเป็นพื้นฐานเพื่อถ่ายโยงให้เกิดความรู้ใหม่ เพื่อป้องกันความสับสนและช่วยทำให้เข้าใจบทเรียนใหม่ได้ชัดเจนขึ้น

3. การสอนให้เข้าใจความหมายคำและประโยค นอกจากใช้วิธีนำของจริง ของจำลองและภาพมาสอนให้เข้าใจแล้ว ครูอาจใช้วิธีสร้างสถานการณ์ให้เด็กเกิดแนวคิดและเข้าใจความหมายด้วยตนเอง เช่น สอนคำว่า ผลไม้ ครูนำภาพ เงาะ ลำไย มังคุด มะม่วง มาให้ดูแล้วถามว่า “เมื่อเอาภาพทั้งหมดรวมกันจะเรียกว่าอะไร” นักเรียนจะเกิดแนวคิดและมโนภาพว่า “ผลไม้” เพราะแต่ละอย่างเป็นผลไม้

4. การสร้างบรรยากาศ ในการสอนเขียนนักเรียนจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ เด็กจะเขียนได้ดีจะต้องอยู่ในบรรยากาศที่ทำให้รู้สึกสบายใจ อบอุ่นใจ เป็นของตัวเอง มีอิสระ และมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อและครู ดังนั้น ในการสอนครูจะต้องสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทักษะการเขียนไปพร้อม ๆ กัน

5. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนแต่ละครั้งให้ชัดเจน โดยการเขียนจุดมุ่งหมายของบทเรียนและให้นักเรียนทราบจุดประสงค์นั้นด้วย เพราะจุดมุ่งหมายจะช่วยกำกับทิศทางในการฝึกทักษะการเขียนให้ดำเนินกิจกรรมไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและราบรื่น

6. กิจกรรมที่นักเรียนฝึกเขียน โดยทั่วไปกิจกรรมที่ฝึกควรเป็นเรื่องที่นักเรียนมีประสบการณ์มาก่อนจึงจะสามารถเขียนได้ดี เช่น ให้นักเรียนเขียนสถานที่ที่นักเรียนเคยไป

7. วิธีฝึกทักษะการเขียน การเขียนเป็นทักษะที่ยากมาก เด็กจะจะต้องได้รับการส่งเสริมให้มีการฝึกฝนการเขียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดเวลา ครูต้องวางแผนและตั้งจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการเขียนตามลำดับขั้น โดยฝึกจากสิ่งที่ย่างใกล้ตัวเด็ก แล้วค่อย ๆ เพิ่มทีละน้อยตามระดับวุฒิภาวะและศักยภาพของเด็กแต่ละคน

8. การใช้สิ่งเร้าและแรงบันดาลใจ การเขียนเป็นเรื่องยาก บางครั้งเด็กต้องการเวลาสำหรับคิด เมื่อให้เด็กเขียนในเวลาจำกัดเด็กอาจเขียนไม่ได้ ถ้าครูจัดประสบการณ์และจัดสิ่งแวดล้อมให้เกิดความประทับใจ หรือมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดอย่างลึกซึ้งเด็กก็จะเขียนได้ เช่น ครูนำภาพน้ำตกมาให้ให้นักเรียนดู แล้วให้เขียนบรรยายความรู้สึกที่มีต่อภาพนั้น เด็กก็จะเขียนได้ง่ายกว่าที่ครูให้เด็กนึกขึ้นเอง

9. การทำให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงาน การเสริมแรงด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้เด็กมีกำลังใจในการฝึกทักษะการเขียน เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะที่ยาก เพราะการเขียนนอกจากจะต้องลำดับความคิดให้มีความต่อเนื่องกันดีแล้วยังต้องเลือกคำและประโยคมา

ใช้ให้ถูกต้องและเหมาะสมตามแบบแผนของหลักภาษาด้วย จึงจะสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้

10. การส่งเสริมให้ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ การเขียนต้องการความรู้เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับใช้เป็นตัวแทนการแสดงความคิด ได้แก่ การรู้จักคำ รู้จักประโยค และมีประสบการณ์ต่างๆ โดยครูจัดทัศนศึกษาบ้าง ให้เด็กได้อ่านหนังสือในเวลาว่างบ้าง

11. การจัดกิจกรรมให้สัมพันธ์กับกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสนฝึกทักษะการเขียนมาก ๆ เช่น ให้นักเรียนเขียนบทละครเพื่อแสดงในการพูด เขียนประวัติ นักวิทยาศาสตร์ หรือเขียนคำขวัญในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นต้น

12. กิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนให้กับเด็กนอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมความสามารถของเด็กแต่ละคน เช่น กิจกรรมการประกวดการเขียนโฆษณา การเขียนคำขวัญ การเขียนเรียงความ การเขียนบรรยายภาพ เป็นต้น

13. การประเมินผลและติดตามผล การประเมินผลและติดตามผลเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาทักษะการเขียน เพื่อดูความก้าวหน้าและแก้ไขปรับปรุงสร้างเสริมทักษะการเขียนให้พัฒนาสูงขึ้นตามศักยภาพและระดับวุฒิภาวะของเด็ก นอกจากนี้ การประเมินผลยังเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กที่ตั้งใจเรียนได้พยายามพัฒนาทักษะการเขียนของตนให้เพิ่มมากขึ้นด้วย การติดตามผลนี้ควรทำสม่ำเสมอ ถ้ามีแผนภูมิการติดตามผลติดไว้ให้ดูด้วยก็จะเป็นแรงจูงใจให้เด็กได้เป็นอย่างดี

ทศนีย์ สุภเมธี (2542: 34) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นในการสอนเขียน และฝึกทักษะพื้นฐาน ดังนี้

1. ก่อนจะสอน ครูควรจูงใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเขียนหนังสือให้ถูกต้อง ชัดเจน สวยงาม เป็นการแสดงว่าผู้เขียนเป็นผู้มีการศึกษาดี

2. พยายามสอน ให้การเขียนสัมพันธ์กับการฟัง การพูด และการอ่าน

3. นักเรียนที่เขียนตัวสะกดผิดพลาด ครูควรใช้วิธีพูดให้นักเรียนรู้สึกเต็มใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องของตน

4. จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประกวดเขียนนิทาน ประกวดคัดลายมือ ประกวดเรียงความก็เป็นการส่งเสริมการเขียนได้อย่างหนึ่ง

5. ในการจัดสอนวิชาต่าง ๆ จัดให้ฝึกทักษะการเขียนได้เสมอ

สุจริต เพ็ชรขอบ และสายใจ อินทรมพรรษ์ (2536) กล่าวถึงการเขียนสรุปความว่าเป็นการเขียนเป็นทักษะที่นักเรียนจะฝึกซ้ำกว่าทักษะอื่นๆ และทักษะการเขียนเป็นทักษะที่สลับซับซ้อนกว่าทักษะอื่น เด็กจะต้องมีความพร้อมโดยฝึกทักษะการฟัง การพูด และการอ่านได้

ก่อน แล้วจึงเริ่มฝึกทักษะการเขียน โดยเฉพาะการเขียนสรุปความนี้เป็นการเขียนสรุปจาก ความสำคัญของเรื่อง โดยหลักการตอบคำถามให้ได้ใจความและสาระสำคัญว่าใคร ทำอะไร ที่ ไหน และอย่างไร โดยการนำเนื้อหาที่สำคัญมาเรียบเรียงใหม่ได้สะดวก ต่อเนื่อง ชัดเจน และกะทัดรัด เป็นการย้ำความสำคัญของข้อความให้นักแน่นยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการเขียนสรุปเรื่อง ให้ได้ใจความสำคัญของเรื่องอย่างแท้จริง

3.6 การวัดและประเมินผลการเขียน

โกวิท ประวาลพุกษ์ (2546: 19 - 24) ได้เสนอแนะแนวทางการประเมิน ความสามารถในการเขียนเป็นระดับคุณภาพ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 เขียนตามแบบที่กำหนด กรอกข้อความสั้น ๆ ในแบบต่าง ๆ ได้

ระดับที่ 2 เขียนแบบขยายความเพิ่มเติมตัวอย่าง เขียนได้ยาวขึ้น มีความ หลากหลายในการใช้คำมากกว่า 1 แบบ เนื้อหายังอยู่ในขอบเขตจำกัด

ระดับที่ 3 เขียนอย่างเป็นลำดับ มีใจความสำคัญชัดเจน แต่มีการขยายความ อธิบายอย่างกว้างขวาง

ระดับที่ 4 เขียนโดยคำนึงถึงผู้อ่าน ผู้รับสาร ปรับเปลี่ยนระดับได้สอดคล้องกับ ผู้อ่าน ให้ผู้อ่านรับสาระสำคัญได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน

ระดับที่ 5 เขียนอย่างสร้างสรรค์ สะดวก มีถ้อยคำสำนวนหลากหลายช่วยให้ ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามหรือเชื่อถือ โดยยังคงสาระสำคัญ มีเป้าหมายของการสื่อความ ได้อย่าง ชัดเจน เป็นการเขียนเหมาะสมกับผู้อ่านหลายระดับ หลายสถานะ

กองทัพ เคลือบพนิชกุล (2544 : 2-4) ได้เสนอแนะคุณภาพการวัดผลและ ประเมินผลการเขียน โดยแบ่งเป็นระดับคุณภาพ 3 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับเขียนได้ คือ เขียนพอเป็นตัวหนังสือให้อ่านออก แต่ยังไม่เข้าใจ ความหมาย ยังสื่อความได้ไม่ค่อยดี

ระดับที่ 2 ระดับเขียนเป็น คือ เขียนแล้วอ่านเข้าใจสื่อความหมายได้ว่า หมายความว่าอย่างไร แต่ยังไม่ถึงขั้นหวังผลที่จะได้จากการอ่านหนังสือนั้น

ระดับที่ 3 ระดับการเขียนดี คือ เขียนโดยมีจุดมุ่งหมายที่หวังผลอันเกิดจากการ อ่านหนังสือด้วย ถ้าเขียนเล่าเหตุการณ์ก็จะต้องเขียนให้ผู้อ่านอ่านแล้วนึกภาพออกเหมือนกับรู้เห็น เหตุการณ์ด้วยตนเอง

สนิท ฉิมเล็ก (2540: 430-437) กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการเขียนไว้ว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการวัดมากที่สุดในการเขียน คือทักษะพิสัย ซึ่งหลักสูตรมุ่งประเมินการ เขียนตามสมรรถภาพ ดังนี้

1. เขียนได้ถูกต้องสวยงาม
2. เขียนโดยลำดับความคิด เหตุการณ์ ได้อย่างต่อเนื่อง
3. เขียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และเชิงสร้างสรรค์
4. เขียนแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ วิจารณ์ และเขียนอย่างมีวิจารณญาณ
5. รักการเขียน
6. มีนิสัยที่ดีในการเขียน

การวัดและประเมินผลการเขียนในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. เขียนได้ถูกต้องตามอักขรวิธี การสะกดการันต์ เว้นวรรคตอนถูกต้องและลายมือสะอาด สวยงาม
2. เขียนสื่อความหมายชัดเจน โดยลำดับความคิด เหตุการณ์ ได้อย่างต่อเนื่อง

4. แนวคิดเกี่ยวกับกรณีศึกษา

4.1 ความหมายของกรณีศึกษา

เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง (2534: 3) กล่าวว่า กรณีศึกษา หรือนักวิชาการบางท่าน เรียกว่า กรณีตัวอย่าง คือเป็นเรื่องจริง เป็นการเรียบเรียงให้เกิดความสะดวกในการที่จะสามารถติดตามเรื่องราว และเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ข้อมูลที่อยู่ในกรณีศึกษาอาจจะไม่ใช่ถ้อยคำหรือคำพูดเพียงอย่างเดียว อาจเป็นข้อมูลในลักษณะอ่านก็ได้ เช่น ตัวเลข รูปภาพ สัญลักษณ์ แผนภูมิ เป็นต้น กรณีศึกษาอาจเขียนขึ้นได้จากการนึกคิด มโนภาพ และการสร้างสถานการณ์ขึ้นเองก็ได้

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524: 82) กล่าวว่า กรณีตัวอย่างเป็นการบันทึกเรื่องราวต่างๆ อาจเป็นลายลักษณ์อักษรหรือเทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคล หรือสถาบันใดสถาบันหนึ่ง เกี่ยวกับปัญหาหรือการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง สถานการณ์แต่ละประเภทที่บันทึกไว้จะมีข้อมูล หรือรายละเอียดเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ของผู้เรียน การบันทึกเหตุการณ์จะต้องเปลี่ยนแปลงชื่อบุคคล สถานที่ และเวลาที่เกี่ยวข้อง เพื่อมิให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อบุคคลหรือเหตุการณ์นั้น

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542: 33) กล่าวว่า เป็นวิธีสอนซึ่งใช้กรณีหรือเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงมาดัดแปลง และใช้เป็นกรณีตัวอย่างในการเรียนให้ศึกษาวิเคราะห์และอภิปรายกันเพื่อสร้างความเข้าใจ และฝึกฝนหาทางแก้ปัญหาที่นั้น วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดและพิจารณาข้อมูลที่ตนได้รับอย่างถี่ถ้วน รวมทั้งการนำเอากรณีต่างๆ ที่คล้ายคลึงกับชีวิตจริงมาใช้จะ

ช่วยให้การเรียนการสอนมีลักษณะใกล้เคียงกับความจริงซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนมีความหมายสำหรับผู้เรียนมากขึ้น

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545: 93) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้กรณีหรือเรื่องราวต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องจริงหรือสมมุติขึ้นจากความเป็นจริง โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ อภิปราย แลกเปลี่ยนข้อมูล การจัดการเรียนรู้แบบนี้เป็นการฝึกให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย สามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่หรือเสริมสร้างความรู้ให้กว้างขวางและนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

ทิสนา เขมมณี (2548: 362) กล่าวว่า เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องที่สมมุติขึ้นจากความเป็นจริงและตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาของคำตอบนั้นมาใช้ในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

จากความหมายของการสอนโดยใช้กรณีศึกษา สรุปได้ว่า การสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นการนำเรื่องราวหรือสภาพปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตจริงมาให้ผู้เรียนศึกษา ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ทิศวิเคราะห์ อภิปรายเพื่อสร้างความเข้าใจและนำไปสู่การตัดสินใจหาแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล

4.2 วัตถุประสงค์ของการสอนโดยใช้กรณีศึกษา

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545: 93) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการสอนโดยใช้กรณีศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อฝึกให้ผู้เรียนเผชิญหรือแก้ปัญหาโดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริงและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ อย่างหลากหลาย แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ อภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้ ทำให้ผู้เรียนมีมุมมองกว้างขึ้น

ทิสนา เขมมณี (2548: 362) กล่าวว่า เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝนการเผชิญและแก้ไขปัญหาไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริง เป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทิววิเคราะห์ และเรียนรู้ความคิดของผู้อื่น ช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น

ฉันทนา ภาคบงกช (ม.ป.ป.: 1) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการนำกรณีตัวอย่างมาให้ผู้เรียนศึกษา ดังนี้

1. เพื่อฝึกการวิเคราะห์ และแยกแยะประเด็นปัญหา
2. เพื่อให้รู้จักการตัดสินใจอย่างมีหลักการและเหตุผล

3. เพื่อเสริมสร้างทักษะในการทำงานร่วมกับกลุ่ม
4. เพื่อฝึกและให้โอกาสผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ความรู้ และเจตคติซึ่งกันและกัน

4.3 การสร้างกรณีศึกษา

สมพงษ์ จิตระดับ (2527: 25-27) ได้เสนอแนะการสร้างกรณีตัวอย่างไว้ดังนี้

1. เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงหรือมีส่วนใกล้เคียงกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคม
2. เป็นเรื่องที่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ มีประเด็นต้องใช้ความคิดเห็นของบุคคลหลายๆ ฝ่าย มีทางเลือกของความคิดเห็นหรือคำตอบมีหลายแนวและเปิดกว้าง
3. สอดคล้องกับเนื้อหาทางจริยธรรม เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของผู้เรียน

4. มีสาระน่าสนใจ สนุกสนาน แทรกข้อคิดที่เป็นประโยชน์

วิจิตร สินสิริ (ม.ป.ป.: 4) ได้เสนอลักษณะการสร้างกรณีตัวอย่าง ดังนี้

1. สร้างให้เหมือนหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด
 2. ครอบคลุมเหตุการณ์สำคัญที่เป็นจริงได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้
 3. สถานการณ์นั้นช่วยกระตุ้นให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้ใช้ประสบการณ์เดิมมาเป็นเครื่องมือตัดสินใจหาได้อย่างกว้างขวาง
 4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำประสบการณ์จากการฝึกหัดไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง
- จากการศึกษาเอกสารพอสรุปได้ว่า การสร้างกรณีศึกษาจะต้องสร้างให้ครอบคลุมเหตุการณ์สำคัญมากที่สุด ทันกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง มีความใกล้เคียงกับชีวิตจริง สนุกสนาน น่าสนใจ และสอดคล้องแนวคิดทางจริยธรรมและเป็นเรื่องที่ยังหาข้อสรุปไม่ได้

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน ซึ่งกรณีศึกษาที่นำมาให้ผู้เรียนศึกษาเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง แล้วนำมาเขียนเรียบเรียงขึ้นใหม่ให้มีความเหมาะสมกับวัย ความสนใจและประสบการณ์ของผู้เรียน กรณีศึกษามีลักษณะเป็นความเรียงนำมาให้ผู้เรียนได้อ่านเนื้อหาโดยละเอียด ทำการวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้เหตุและผลในการพิจารณาตัดสินใจให้เข้ากับเนื้อหาในกรณีศึกษา การอ่านถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการคิด เขียน วิเคราะห์ สังเคราะห์ หากนักเรียนอ่านไม่ออก ก็ไม่สามารถคิดหรือเขียนได้เลย (สุวรรณ หวังเจริญเดช 2546: 95 ปานรวี ขงยุทธวิชัย 2548: 33) และกรณีศึกษาที่นำมาให้ศึกษาเป็นเรื่องราว หรือประสบการณ์ที่ไม่สามารถจะศึกษาได้จากการเรียนในห้องเรียนหรือตำราต่างๆ ช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สนุกสนาน ตื่นเต้น ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน (วิจิตร สินสิริ ม.ป.ป.: 4) ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนา

ทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหา และได้ฝึกการแก้ปัญหาโดยไม่ต้องเสี่ยงกับผลที่จะเกิดขึ้น (ทศนา เขมมณี 2543: 77) ดังนั้น ภูมิศึกษาจึงน่าจะช่วยให้เกิดการพัฒนาความสามารถในด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนได้

5. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี เกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาไทย ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

1. อ่านคำและอ่านข้อความได้คล่องและเร็วตามหลักการอ่าน
2. อ่านและบอกความหมายของคำ ข้อความ โดยตรวจสอบความหมายจากพจนานุกรม
3. อธิบายลักษณะแผนภาพโครงเรื่องและใช้แผนภาพโครงเรื่องพัฒนาความเข้าใจการอ่าน
4. อธิบายหลักการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ
5. อ่านออกเสียงและอ่านในใจบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์และอักษรวิธี

6. เลือกอ่านหนังสือที่เหมาะสมกับวัยและโอกาส

7. มีมารยาทการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ข้อความ และเขียนเรื่องราว ในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูล

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

1. เขียนคำได้ถูกความหมาย

2. เขียนสะกดการันต์ถูกต้อง

3. เขียนประโยค ข้อความ เรื่องราว แสดงความรู้สึก ความต้องการได้

4. ใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียนของตนเอง
5. มีมารยาทในการเขียน
6. มีนิสัยรักการเขียน
7. มีทักษะการเขียนบันทึกความรู้ ประสบการณ์เรื่องราวในชีวิตประจำวันสั้นๆ

สาระที่ 3 การฟัง การดู การพูด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

1. จับใจความสำคัญสิ่งที่ได้ฟังและได้ดู
2. อธิบายเนื้อเรื่องถ้อยคำการใช้คำเสียงและกิริยาท่าทางของผู้พูด
3. แสดงทรรศนะสิ่งที่ได้ฟังและได้ดู
4. ตั้งคำถาม ตอบคำถามและสนทนาแสดงความคิดเห็น
5. เล่าเรื่องถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก โดยใช้ถ้อยคำเหมาะสมแก่

เรื่องอย่างสร้างสรรค์

6. มีมารยาทการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

1. จำแนกลักษณะเสียงและรูปของพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ที่ประกอบเป็นคำ
2. อ่านและเขียนคำได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา และเว้นวรรคตอนในการอ่านและการเขียนถูกต้อง
3. อธิบายโครงสร้างของประโยคอย่างง่ายและบอกวิธีเรียบเรียงประโยคอย่างง่ายตามลำดับความคิดเป็นข้อความที่สื่อสารได้ชัดเจน
4. มีมารยาทในการอ่านและการเขียน

จากการศึกษาเอกสารพบว่า มาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับประถมศึกษาปีที่ 3 มีความคาดหวังว่าเมื่อนักเรียนเรียนจบในระดับชั้นนี้แล้ว นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงและอ่านในใจทั้งบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้คล่อง และถูกต้องตาม

อักษรวิธี สามารถเขียนคำ ประโยค เป็นเรื่องราวที่สื่อสารได้ชัดเจน เขียนถูกต้องตามอักษรวิธี รวมทั้งอธิบาย แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

6. เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีศึกษา

ฤทัยวรรณ คงชาติ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์เชิงอธิบายของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยการสอนโดยเทคนิคการจัดผังลายเส้นและการสอนแบบเทคนิคศึกษากกรณีตัวอย่าง” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 แผนกวิชาพาณิชยการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมลออ เขตสาทร กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 30 คน โดยกลุ่มทดลองเรียนด้วยเทคนิคการจัดผังลายเส้น ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนด้วยการสอนแบบเทคนิคศึกษากกรณีตัวอย่าง พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยเทคนิคการจัดผังลายเส้นและการสอนแบบเทคนิคศึกษากกรณีตัวอย่าง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและการคิดวิเคราะห์เชิงอธิบาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรเพ็ญ นิรมลพิศาล (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “การเปรียบเทียบผลของการลดความรู้สึกล้อหวออย่างเป็นระบบและการใช้กรณีตัวอย่างเพื่อลดความวิตกกังวลในการพูดหน้าชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดคิสิหงสาราม เขตมักกะสัน กรุงเทพมหานคร” กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มที่ 1 ได้รับการฝึกลดความรู้สึกล้อหวออย่างเป็นระบบ และกลุ่มที่ 2 ใช้กรณีตัวอย่าง พบว่า นักเรียนมีความวิตกกังวลในการพูดหน้าชั้นเรียนลดลง หลังได้รับการฝึกการลดความรู้สึกล้อหวออย่างเป็นระบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความวิตกกังวลในการพูดหน้าชั้นเรียนลดลงหลังได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการฝึกการลดความรู้สึกล้อหวออย่างเป็นระบบและได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง มีความวิตกกังวลในการพูดหน้าชั้นเรียนลดลง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จุฬาลักษณ์ เสาสูง (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสิรินธร อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 40 คน เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน ผลการวิจัยพบแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้

กรณีศึกษา เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

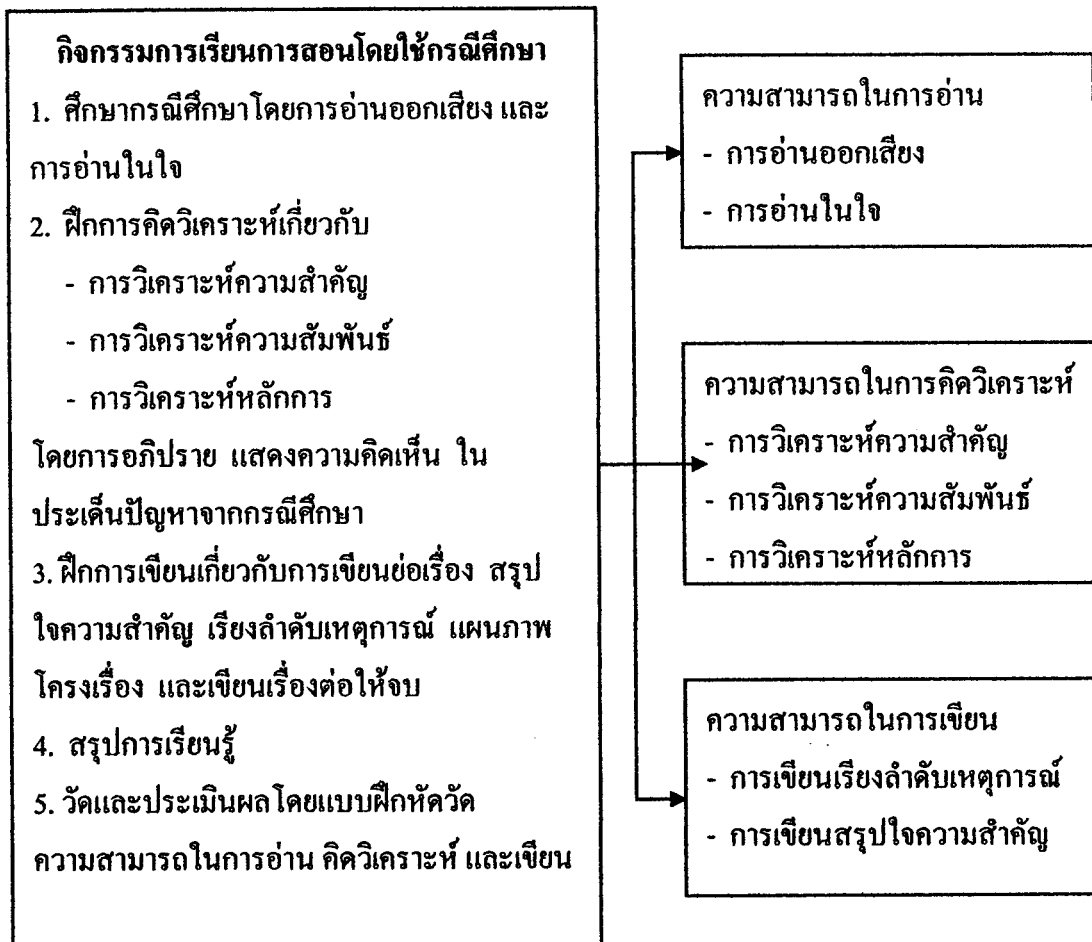
รังษิพร จันทร์กลม (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนเรื่องพุทธธรรมเพื่อชีวิตและสังคม โดยการสอนแบบเทคนิค ที จี กับการสอนแบบเทคนิคศึกษาศรณีตัวอย่าง” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพุทธจักรวิทยา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร จำนวน 48 คน แบ่งกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 24 คน กลุ่มที่ 1 เรียนโดยการสอนแบบเทคนิค ที จี กลุ่มที่ 2 เรียนโดยการสอนแบบเทคนิคศึกษาศรณีตัวอย่าง พบว่า นักเรียนที่เรียนเรื่องพุทธธรรมเพื่อชีวิตและสังคม โดยการสอนแบบเทคนิค ที จี กับการสอนแบบเทคนิคศึกษาศรณีตัวอย่าง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อนุรักษ์ ชาติเซยแดง (2547: 96-98) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถทางการจัดการทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบโครงการที่ใช้เทคนิคคิวซีและวิธีสอนแบบแก้ปัญหาที่ใช้เทคนิคศึกษาศรณีตัวอย่าง หน่วยการเรียนรู้เรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” โรงเรียนวัดโคกพระเจดีย์ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำนวน 60 คน พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบโครงการที่ใช้เทคนิคคิวซีและวิธีสอนแบบแก้ปัญหาที่ใช้เทคนิคศึกษาศรณีตัวอย่าง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบโครงการที่ใช้เทคนิคคิวซีและวิธีสอนแบบแก้ปัญหาที่ใช้เทคนิคศึกษาศรณีตัวอย่างมีความสามารถทางการจัดการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ ชาตรี สำราญ (2548: 25-27) ได้กล่าวว่า กรณีศึกษาเป็นเรื่องราวที่สามารถนำมาได้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ หลายที่ ซึ่งผู้เรียนจะเข้าใจในกรณีศึกษาแต่ละเรื่องนั้น จะต้องมีความสนใจที่จะศึกษา รวบรวมข้อมูล บันทึกข้อมูลต่างๆ ไว้ แล้วผู้เรียนจะสามารถคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหาในเรื่องนั้นๆ ได้ สอดคล้องกับความคิดเห็นของสิฏฐากร ชูทรัพย์ (2545: 68-74) ได้กล่าวถึงการนำกรณีศึกษาไปใช้ในการสอนวิชาการธุรกิจว่าเป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ แล้วหาทางแก้ไขปัญหานั้นโดยผู้เรียนจะสามารถนำความรู้ ทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในสถานการณ์จริงต่อไป ผู้เรียนที่ถูกสอนโดยใช้กรณีศึกษาจะต้องอ่านเนื้อหาของกรณีศึกษาโดยละเอียด จดบันทึกข้อมูล แล้วจึงวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้เหตุและผลประกอบการตัดสินใจในการแก้ปัญหา

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการอ่าน คติวิเคราะห์ และการเขียน การสอนโดย
กรณีศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และการ
ประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ผู้วิจัยจึงสนใจและเห็นว่ามีสำคัญ
ต่อผู้เรียน ซึ่งในปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูลและข่าวสารเข้ามามีบทบาทในชีวิตของทุกคน ดังนั้นจึง
เป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ครูผู้สอนต้องฝึกและปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยในการอ่าน คติวิเคราะห์
และเขียนให้เกิดขึ้น เพราะความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนเป็นเครื่องมือที่มี
ความสำคัญในการแสวงหาความรู้ รู้จักใช้วิจารณญาณในการแก้ปัญหา และการตัดสินใจอย่าง
รอบคอบและมีเหตุผลที่ชัดเจน

จากความจำเป็นและความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนา
ความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน โดยใช้กรณีศึกษา กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
ที่ 3 ในกลุ่มสาระภาษาไทย ให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 โดยสรุปเป็นแผนผังแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 แผนผังกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียน และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กรณีศึกษา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนบ้านโนนระเวียง จังหวัดนครราชสีมา ที่กำลังศึกษาอยู่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 2 ห้องเรียน จำนวน 60 คน ซึ่งมีการจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนแบบลดความสามารถเก่ง ปานกลาง และอ่อน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบอย่างง่าย โดยวิธีการจับฉลาก จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย คือ

2.1 เครื่องมือทดลอง ได้แก่

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กรณีศึกษา จำนวน 10 แผน ใช้เวลาสอนทั้งหมด 20 ชั่วโมง

2.1.2 กรณีศึกษา จำนวน 14 กรณี

2.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

- 2.2.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิวิเคราะห์ และเขียน เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน เป็นแบบคู่ขนาน แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
- 1) แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยการใช้คำถามตามหลักของบลูม (Bloom) วัดความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์
 - 2) การวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบแบบเขียนตอบ จำนวน 10 ข้อ
 - 3) การเขียน เป็นการวัดการเขียนสรุปใจความสำคัญ และการเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์ จำนวน 2 ข้อ
- 2.2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้กรณีศึกษา

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การสร้างกรณีศึกษา

กรณีศึกษาที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งหมด 14 เรื่อง ใช้เป็นสื่อการสอน จำนวน 10 เรื่อง และใช้เป็นแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน จำนวน 4 เรื่อง ซึ่งมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

- 3.1.1 ศึกษาวิธีการสร้างกรณีศึกษา ขั้นตอนการนำกรณีศึกษาไปใช้
- 3.1.2 ศึกษาขั้นตอนวิธีการเขียนเรื่องสั้นในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และรวบรวมกรณีศึกษาที่เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน และจากสื่อประเภทต่างๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ จำนวน 20 เรื่อง

3.1.3 ศึกษาคำพื้นฐานในระดับช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3)
(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2531: 14-42)

3.1.4 ดำเนินการเขียนกรณีศึกษา โดยนำเรื่องราวที่รวบรวมไว้มาเขียนเรียบเรียงให้มีเนื้อหาเป็นลักษณะของการเล่าเรื่องและยังหาข้อสรุปไม่ได้ มีประเด็นที่ต้องการให้มีการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นในตอนท้ายเรื่อง โดยคำนึงถึงความยากง่ายของคำ ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งได้นำคำพื้นฐานในระดับช่วงชั้นที่ 1 มาประยุกต์ใช้

กรณีศึกษาที่เขียนขึ้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ซึ่งเน้นเกี่ยวกับเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม ซึ่งการอยู่ด้วยกันจะต้องรู้จักการให้อภัย

การแบ่งปัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น รู้จักกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ รู้จักหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่ไม่ดี และรู้จักการปฏิบัติตนในการอยู่กับผู้อื่น

3.1.5 นำกรณีศึกษาจำนวน 20 เรื่องไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านช่วยตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องของเนื้อหา (Index of Congruence – IOC) แล้วนำมาหาค่า IOC ซึ่งกรณีศึกษาที่สามารถนำไปใช้ได้มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

3.1.6 คัดเลือกกรณีศึกษาที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้จำนวน 14 เรื่อง นำไปใช้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 เรื่อง และสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน จำนวน 4 เรื่อง

3.2 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ยึดมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 แผน ใช้เวลาเรียน 20 ชั่วโมง ซึ่งมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในด้านจุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เวลาเรียน แนวดำเนินการ และการวัดและประเมินผล

3.2.2 ศึกษาเนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เทคนิค วิธีการ หลักการสอนอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน เพื่อนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

3.2.3 ศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย จากหนังสือการจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (กรมวิชาการ, 2546: 17-40) โดยศึกษาสาระสำคัญเกี่ยวกับ มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กระบวนการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

3.2.4 นำกรณีศึกษามาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับ สาระการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน จำนวน 10 แผน ใช้เวลาเรียน 20 ชั่วโมง ในแต่ละแผนมีองค์ประกอบดังนี้ 1) สาระสำคัญ 2) สาระการเรียนรู้ 3) จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้และกรณีศึกษาในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่	กรณีศึกษาเรื่อง	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1	ปิ่นก้านกล้วย	- การอ่านออกเสียง - การคิดวิเคราะห์หาหลักการ - การเขียนสรุปใจความสำคัญ	2
2	ความสุขในบ้าน	- การอ่านออกเสียง - การคิดวิเคราะห์หาหลักการ - การเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์	2
3	ผู้นำ	- การอ่านในใจ - การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ - การเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์	2
4	หัวใจไม่ย่อท้อ	- การอ่านในใจ - การคิดวิเคราะห์ความสำคัญ - การเขียนสรุปใจความสำคัญ	2
5	ขนมเป็นเหตุ	- การอ่านในใจ - การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ - การเขียนสรุปใจความสำคัญ	2
6	เหล้ากับความสูญเสีย	- การอ่านในใจ - การวิเคราะห์หาหลักการ - การเขียนสรุปใจความสำคัญโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง	2
7 และ 8	ความไวใจ ความประมาท	- การอ่านในใจ - การวิเคราะห์หาหลักการ - การเขียนย่อความ	2, 2
9	เงียบและเหงา	- การอ่านในใจ - การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ - การเขียนสรุปใจความสำคัญ	2

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

แผนที่	กรณีศึกษาเรื่อง	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
10	เกมคอมพิวเตอร์	- การอ่านในใจ - การวิเคราะห์ความสำคัญ - การเขียนเรื่องต่อให้จบ	2

ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน มีจุดมุ่งหมายว่าเมื่อนักเรียนอ่านออกเสียงและการอ่านในใจแล้วจะต้องจับใจความสำคัญของคำ ประโยค เนื้อเรื่อง หรือเหตุการณ์ว่าใครทำอะไร ที่ไหน โดยลำดับเหตุการณ์ ใช้แผนภาพโครงเรื่อง ย่อเรื่อง สามารถคิควิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ว่าอะไรมีความสำคัญที่สุด มีประเด็นส่วนย่อยๆ ที่สำคัญในแต่ละเหตุการณ์มีความสัมพันธ์กันอย่างไรบ้าง และเกี่ยวพันกันโดยอาศัยหลักการใด โดยแสดงความคิดเห็นได้ เขียนเรื่องราวแสดงความคิด เขียนย่อเรื่อง และเขียนสรุปความ โดยการนำเนื้อหาสำคัญมาเรียบเรียงใหม่ให้สละสลวย ต่อเนื่องอย่างชัดเจน และกะทัดรัด เขียนคำถูกต้องตามความหมายและสะกดการันต์ถูกต้อง

3.2.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาภาษาไทยด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติ ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความสอดคล้องของเนื้อหา IOC แล้วนำมาหาค่า IOC และได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีค่าดัชนี สอดคล้องต่ำกว่า 0.5 จะนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแล้วไปใช้สอนกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน โดยใช้กรณีศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.3.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เกี่ยวกับแนวทางการวัดและประเมินการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน และการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3.2 ศึกษาวิธีการวัดผลและประเมินผลการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน จากหนังสือการวัดและประเมินผลอิงมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระภาษาไทย (กรมวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2548) และหนังสือ
การประเมินผลภาษาไทย ของสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544 : 3,17)

3.3.3 กำหนดการวัดความสามารถในการอ่าน คิวิเคราะห์ และ
เขียน เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถให้มีคุณภาพในการนำไปใช้วิจัย ดังนี้

1) วัดความสามารถในการอ่าน การวิจัยครั้งนี้วัดผลโดยใช้คำถามตาม
หลักของบลูม (Bloom) วัดความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์
ดังแสดงในตาราง 3.2

ตารางที่ 3.2 แผนผังการสร้างแบบทดสอบ

แบบทดสอบ	วัดอุปประสงค์		ขั้นพื้นฐาน			ขั้นสูง	รวม
	จำ	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์		
1. ก่อนเรียน							
- ความซื่อสัตย์	2	2	3	2	1		10
- ตายเพราะปาก	2	2	3	2	1		10
2. หลังเรียน							
- นายพรานน้อย	2	2	3	2	1		10
- ความกตัญญู	2	2	3	2	1		10

2) วัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วัดผลตามหลักของลิวัน สายยศ
และอังคณา สายยศ (2539 : 149 – 154) ในการวิจัยครั้งนี้วัดผลการคิดวิเคราะห์โดยใช้คำถามแบบ
วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ ดังตัวอย่างคำถามดังนี้

- อะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดเรื่องนี้ (วิเคราะห์ความสำคัญ)
- การทำงานกลุ่มเกี่ยวข้องกับเรื่องใดมากที่สุด (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)
- การที่เขาปฏิบัติเช่นนี้แสดงว่าเขายึดคติใด (วิเคราะห์หลักการ)

3) วัดความสามารถในการเขียน วัดผลโดยการเขียนสรุปใจความสำคัญ
และการเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์ ตามหลักการวัดผลของสนิท จิมเล็ก (2540 : 430-437) ได้แก่
เขียนสื่อความหมายชัดเจน โดยลำดับความคิด เหตุการณ์ ได้อย่างต่อเนื่อง เขียนได้ถูกต้องตาม
อักขรวิธี เว้นวรรคตอนถูกต้องและลายมือสะอาด สวยงาม

3.3.4 เขียนข้อสอบแต่ละตอน ซึ่งมีทั้งหมด 3 ตอน คือ 1) การอ่าน 2) คติวิเคราะห์ 3) การเขียน เป็นแบบทดสอบแบบคู่ขนาน ใช้กรณีศึกษาในการสร้างแบบทดสอบ จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ กรณีศึกษาเรื่องความซื่อสัตย์และตายเพราะปากใช้ในแบบทดสอบก่อนเรียน ส่วนกรณีศึกษาเรื่องความห่วงใยและนายพรานน้อย ใช้ในแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งได้วิเคราะห์เปรียบเทียบให้มีความยากง่ายใกล้เคียงกันในด้านเนื้อหา คำศัพท์ แนวคิด ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกัน ดังนี้

แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ก่อนเรียนและหลังเรียน แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

1) ตอนที่ 1 การอ่าน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ สำหรับกรณีศึกษาแต่ละเรื่อง จึงมีข้อคำถามในแบบทดสอบทั้งหมดฉบับละ 30 ข้อ

2) ตอนที่ 2 คติวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบอัตนัย ให้เขียนตอบคำถาม จำนวน 7 ข้อ สำหรับกรณีศึกษาแต่ละเรื่อง จึงมีข้อคำถามในแบบทดสอบทั้งหมดฉบับละ 14 ข้อ

3) การเขียน เป็นแบบทดสอบอัตนัย ให้เขียนเรียงลำดับเหตุการณ์และสรุปใจความสำคัญ จำนวน 1 ข้อ จึงมีข้อคำถามในแบบทดสอบทั้งหมดฉบับละ 2 ข้อ

3.3.5 นำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ที่เขียนขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา แล้วคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 จะนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.3.6 นำแบบทดสอบไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ซึ่งมีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง คือมีการละความสามารถในการเรียนทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อนอยู่ด้วยกัน แล้วนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนี้

1) ตอนที่ 1 การอ่าน นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ ซึ่งใช้เทคนิค 50 % คัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง .20 ถึง .80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป แล้วพิจารณาคัดเลือกแบบทดสอบที่มีความเหมาะสมที่สุดให้เหลือฉบับละ 20 ข้อ นำแบบทดสอบที่คัดเลือกตามเกณฑ์ไปหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบแบบปรนัยทั้งฉบับ โดยใช้สูตรคูเดอร์ ริชาร์ดสัน KR-20 (อ้างถึงใน พิตร ทองชั้น 2546: 249-250) ได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ .8071 และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบหลังเรียนเท่ากับ .8043

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน โดยตอบถูกต้องให้ 1 ตอบผิดให้ 0 รวมเป็น 20 คะแนน แล้วแปลผลคะแนนให้เป็นคะแนนเต็ม 100 โดยนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนที่ได้มาคิดเป็นร้อยละของคะแนนเต็ม เช่น นักเรียนคนที่ 1 ได้คะแนน 14 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ = $\frac{14 \times 100}{20} = 70$ ดังนั้นนักเรียนคนที่ 1 จะได้คะแนน 70 คะแนน จากคะแนน 100 คะแนน

2) จากผลการทดสอบในตอนที่ 2 คิววิเคราะห์ คัดเลือกข้อสอบให้เหลือ 5 ข้อ รวมเป็นฉบับละ 10 ข้อ และตอนที่ 3 การเขียน คัดเลือกข้อสอบให้เหลือ 1 ข้อ รวมเป็นฉบับละ 2 ข้อ นำมาหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) (อ้างถึงใน พิศร ทองซัน 2546: 251-252) ได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ .7353 และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบหลังเรียนเท่ากับ .7245 และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

2.1) ตอนที่ 2 การคิววิเคราะห์ 5 ข้อ รวมเป็น 10 ข้อ โดยให้คะแนนกรณีศึกษาละ 5 คะแนน รวมคะแนนเต็มทั้งฉบับ 10 คะแนน โดยใช้เกณฑ์การวัดคุณภาพซึ่งมีอยู่ 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2 และ 1 ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิววิเคราะห์

ระดับคะแนน				
5	4	3	2	1
ตอบคำถามได้	ตอบคำถามได้	ตอบคำถามได้	ตอบคำถามได้	ตอบคำถามได้
ถูกต้องครบคลุม	ถูกต้อง ขาด 1	ถูกต้อง ขาด 2	ถูกต้อง ขาด 3	ถูกต้องแต่ให้
ทุกประเด็น	ประเด็น ให้เหตุ-	ประเด็น ให้เหตุ-	ประเด็น ให้เหตุ-	เหตุผลไม่ได้
ให้เหตุผลได้	ผลได้ชัดเจน	ได้ไม่ค่อยชัดเจน	ผลได้เล็กน้อย	
ชัดเจน				

แล้วแปลผลคะแนนให้เป็นคะแนนเต็ม 100 โดยนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนที่ได้มาคิดเป็นร้อยละของคะแนนเต็ม เช่น นักเรียนคนที่ 1 ได้คะแนน 6 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ = $\frac{6 \times 100}{10} = 60$ ดังนั้นนักเรียนคนที่ 1 จะได้คะแนน 60 คะแนน จากคะแนน 100 คะแนน

2.2) ตอนที่ 3 การเขียน กรณีศึกษาละ 1 ข้อ รวมเป็นฉบับละ 2 ข้อ แยกเป็นการเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์ และการเขียนสรุปใจความสำคัญ ให้คะแนนเต็มข้อละ 5 คะแนน รวมคะแนนเต็มทั้งฉบับเป็น 10 คะแนน โดยใช้เกณฑ์การวัดคุณภาพซึ่งมีอยู่ 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2 และ 1 ดังตารางที่ 3.4 และ 3.5

ตารางที่ 3.4 เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์

ระดับคะแนน				
5	4	3	2	1
เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ครอบคลุมทุกประเด็น	เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ขาด 1 ประเด็น	เรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ค่อยต่อเนื่อง ขาด 2 ประเด็น	เรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ต่อเนื่อง ขาด 3 ประเด็น	เรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ต่อเนื่อง กันเลย

ตารางที่ 3.5 เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสรุปใจความสำคัญ

ระดับคะแนน				
5	4	3	2	1
เขียนสรุปความอ่านได้ใจความชัดเจน ครอบคลุมทุกประเด็น เขียนถูกต้องตามอักขรวิธี สะอาด เรียบร้อย	เขียนสรุปความ ได้ถูกต้อง อ่านได้ใจความ ขาด 1 ประเด็น เขียนผิด 2 คำ สะอาด มีรอยลบ 4 ที่	เขียนสรุปความ ได้ อ่านไม่ค่อยได้ใจความ ขาด 2 ประเด็น เขียนผิด 4 คำ มีรอยลบ 6 ที่	เขียนสรุปความ ไม่ค่อยถูก ขาดมากกว่า 3 ประเด็น มีรอยลบ 10 ที่	เขียนสรุปความ อ่านแล้วไม่ได้ใจความ ไม่ลบบให้สะอาด

แล้วแปลผลคะแนนให้เป็นคะแนนเต็ม 100 โดยนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนที่ได้มาคิดเป็นร้อยละของคะแนนเต็ม เช่น นักเรียนคนที่ 1 ได้คะแนน 6 คะแนน จากคะแนน

เต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ = $\frac{6 \times 100}{10} = 60$ ดังนั้นนักเรียนคนที่ 1 จะได้คะแนน 60

คะแนน จากคะแนน 100 คะแนน

3.3.7 นำแบบทดสอบที่ผ่านขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน

แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อ มีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.4.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน จากตำราเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

3.4.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน จำนวน 1 ฉบับ คือ แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อ โดยได้เลือกแบบมาตราประมาณค่า โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

พอใจมากที่สุด พอใจมาก ปานกลาง พอใจน้อย พอใจน้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อ โดยเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

พอใจมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
พอใจมาก	ให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
พอใจน้อย	ให้ 2 คะแนน
พอใจน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

3.4.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนมาหาความตรงตามเนื้อหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ พิจารณาการใช้จำนวนในแต่ละข้อ แล้วคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม IOC ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 จะนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.4.4 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ทดสอบนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียน ด้วยแบบทดสอบความสามารถในการอ่านแบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ การคิดวิเคราะห์ จำนวน 10 ข้อ และเขียน จำนวน 2 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที นำผลคะแนนที่ได้มาบันทึกเป็นคะแนนก่อนเรียน

4.2 ดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่างด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทั้ง 10 แผนกับกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเอง เริ่มการทดลองระหว่างวันที่ 7-20 มีนาคม 2550 ใช้เวลาในสอนวันละ 2 ชั่วโมง ระหว่างเวลา 14.00-16.00 น. ของทุกวัน รวมทั้งหมด 20 ชั่วโมง และ เก็บรวบรวมคะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียนเพื่อวัดอัตราพัฒนาการทางการเรียน และบันทึกคะแนน

4.3 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน จำนวน 20 ข้อ การคิดวิเคราะห์ จำนวน 10 ข้อ และเขียน จำนวน 2 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที นำผลคะแนนที่ได้มาบันทึกเป็นคะแนนหลังเรียน

4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปให้นักเรียนตอบ เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อ เสร็จสิ้นทั้ง 10 แผนแล้ว

4.5 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ และนำเสนอข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

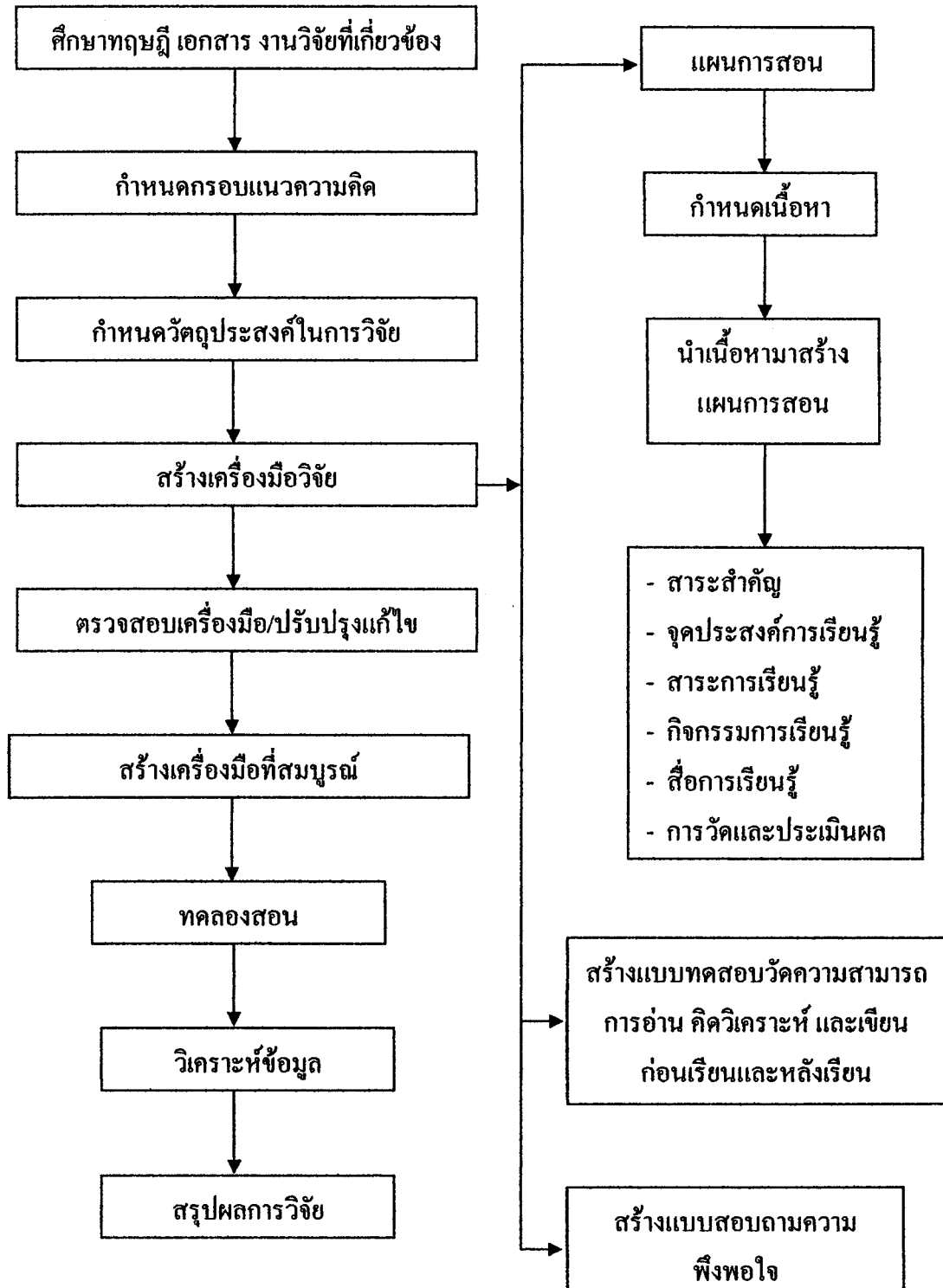
ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่างๆ ดังนี้

5.1 เปรียบเทียบความสามารถทางการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยนำคะแนนที่ได้จากการวัดมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้การทดสอบค่าที (t-test แบบ dependent) ล้วน สายยศ (2546 : 301-303)

5.2 อัตราพัฒนาการทางการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนระหว่างเรียน ใช้การหาอัตราพัฒนาการ (Growth Rate) สมถวิล วิจิตรวรรณ (2548 : 440-442)

5.3 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อ วิเคราะห์ด้วย ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

จากการดำเนินงานวิจัยในขั้นตอนต่างๆ สามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพที่ 3.1 แผนภูมิขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่องการพัฒนาความสามารถการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน โดยใช้กรณีศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ศึกษาความก้าวหน้าการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนระหว่างเรียน และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการพัฒนาความสามารถทางการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน โดยใช้กรณีศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำเสนอแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบความสามารถการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กรณีศึกษา

ตอนที่ 2 ศึกษาอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างเรียน โดยใช้กรณีศึกษา

ตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้กรณีศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอนเป็นดังนี้

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบความสามารถการอ่าน กติวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กรณีศึกษา

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียน
และหลังเรียน โดยใช้กรณีศึกษา

ความสามารถในการอ่าน	จำนวนนักเรียน	\bar{X}	S.D	t - test
ก่อนเรียน	30	48.67	4.43	46.029 *
หลังเรียน	30	84.17	3.96	

* $p > .05$ $t_{.05, 29} = 1.699$

จากตารางที่ 4.1 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 48.67 คะแนนหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 84.17 เมื่อเปรียบเทียบทางสถิติโดยใช้สถิติ t-test ปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้กรณีศึกษา พัฒนาความสามารถในการอ่าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กรณีศึกษา

ความสามารถในการ คิดวิเคราะห์	จำนวนนักเรียน	\bar{X}	S.D	t - test
ก่อนเรียน	30	47.33	8.28	25.668 *
หลังเรียน	30	81.33	8.99	

* $p > .05$ $t_{.05, 29} = 1.699$

จากตารางที่ 4.2 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 47.33 คะแนนหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 81.33 เมื่อเปรียบเทียบทางสถิติโดยใช้สถิติ t-test ปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้กรณีศึกษา พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้กรณีศึกษา

ความสามารถในการเขียน	จำนวนนักเรียน	\bar{X}	S.D	t - test
ก่อนเรียน	30	39.33	8.28	
หลังเรียน	30	84.33	8.17	39.140 *

$$*p > .05 \quad t_{.05, 29} = 1.699$$

จากตารางที่ 4.3 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเขียนก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 39.33 คะแนนหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 84.33 เมื่อเปรียบเทียบทางสถิติโดยใช้สถิติ t-test ปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้กรณีศึกษา พัฒนาความสามารถในการเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

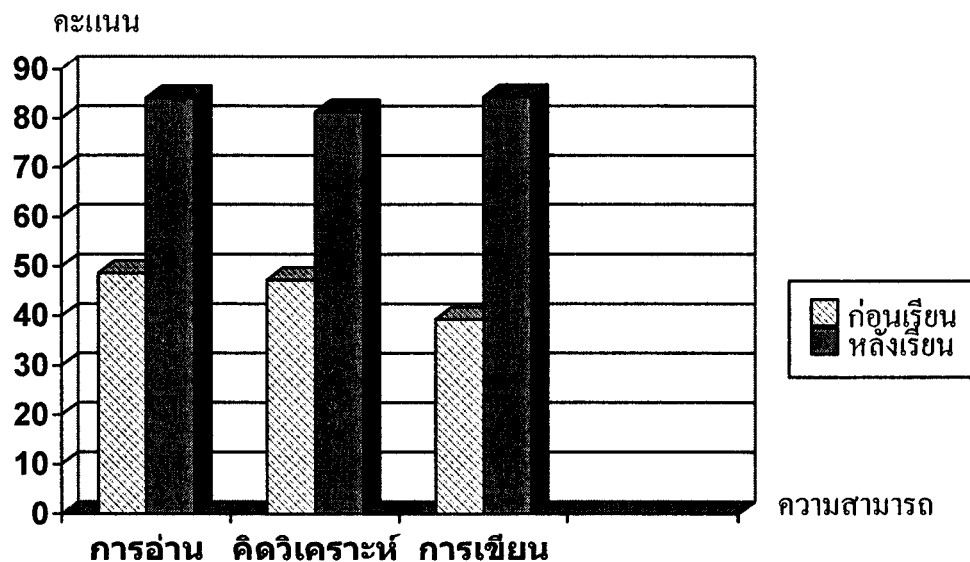
ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กรณีศึกษา

ความสามารถ	จำนวนนักเรียน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t-test
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	
การอ่าน	30	48.67	4.43	84.17	3.96	
คติวิเคราะห์	30	47.33	8.28	81.33	8.99	56.944*
เขียน	30	39.33	8.28	84.33	8.17	
รวม	30	135.37	20.99	249.83	21.12	

* $p > .05$ $t_{.05, 29} = 1.699$

จากตารางที่ 4.4 เมื่อเปรียบเทียบทางสถิติโดยใช้สถิติ t-test (t-test แบบ dependent) พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้กรณีศึกษาพัฒนาความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางคะแนนสามารถแสดงความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นกราฟ ได้ต่อไปนี้

ภาพที่ 4.1 แสดงความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนก่อนเรียนและหลังเรียน

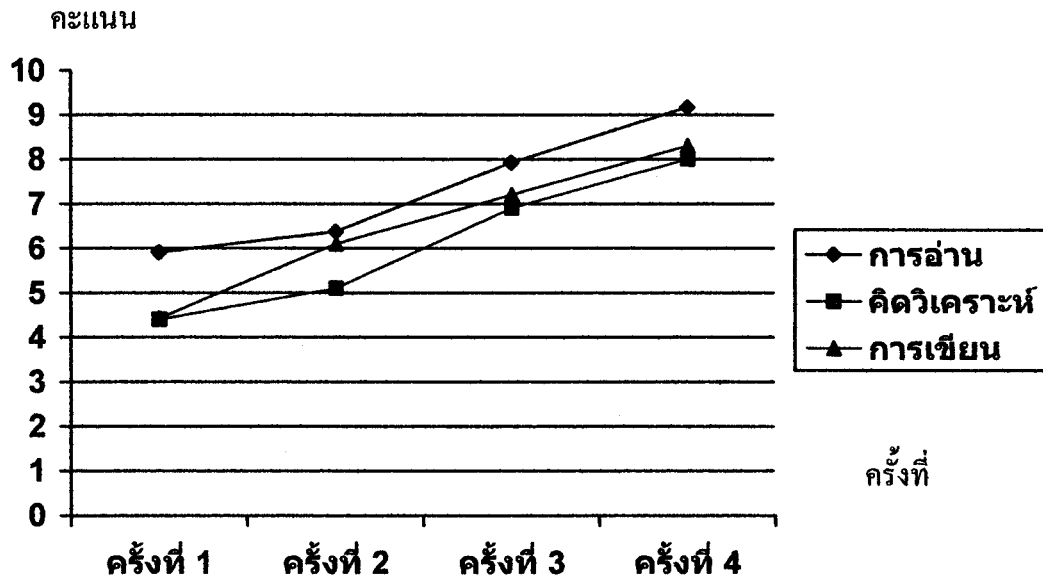
ตอนที่ 2 ศึกษาอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างเรียน โดยใช้กรณีศึกษา

ตารางที่ 4.5 แสดงอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างเรียน โดยใช้กรณีศึกษา

ครั้งที่	N	การประเมินอัตราพัฒนาการ					
		การอ่าน		การคิดวิเคราะห์		การเขียน	
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D
1	30	5.90	0.71	4.40	0.72	4.43	0.57
2	30	6.37	0.81	5.10	0.61	6.10	0.76
3	30	7.93	0.87	6.90	0.76	7.20	0.61
4	30	9.17	0.79	8.00	1.11	8.30	0.84
อัตราพัฒนาการ		1.00		1.20		1.29	
อัตราพัฒนาการเฉลี่ย		1.16					

จากตารางที่ 4.5 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยอัตราพัฒนาการในการอ่านอยู่ระหว่าง 5.90–9.17 มีอัตราพัฒนาการในด้านการอ่าน เท่ากับ 1.00 สำหรับคะแนนเฉลี่ยอัตราพัฒนาการในการคิดวิเคราะห์อยู่ระหว่าง 4.40–8.00 มีอัตราพัฒนาการในด้านการคิดวิเคราะห์ เท่ากับ 1.20 และคะแนนเฉลี่ยอัตราพัฒนาการในการเขียนอยู่ระหว่าง 4.43–8.30 มีอัตราพัฒนาการด้านการเขียน เท่ากับ 1.29 และโดยรวมมีอัตราพัฒนาการเฉลี่ยอยู่ที่ 1.16 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีอัตราพัฒนาการในอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนระหว่างเรียนสูงขึ้น

จากตารางคะแนนสามารถแสดงอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนระหว่างเรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นกราฟ ได้ต่อไปดังนี้

ภาพที่ 4.2 กราฟแสดงอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กรณีศึกษา

**ตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้กรณีศึกษา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**

ตารางที่ 4.6 แสดงความพึงพอใจในการเรียน ของเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กรณีศึกษา

ความพึงพอใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้และเข้าใจ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนดีขึ้น	4.27	3.57	มาก
2. ช่วยให้นักเรียน ได้พัฒนาความสามารถใน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน	4.40	3.72	มาก
3. ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเวลาเรียน	4.33	3.65	มาก
4. นักเรียนรู้สึกสบายใจและมีอิสระในการเรียน	4.80	4.87	มาก
5. นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	4.60	4.18	มาก
6. ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินงานร่วมกับ เพื่อนมากขึ้น	5.00	4.91	มากที่สุด
7. กรณีศึกษาแต่ละเรื่อง นักเรียนอ่านเข้าใจง่าย	5.00	4.91	มากที่สุด
8. กรณีศึกษาแต่ละเรื่องเหมาะสมกับวัยของ นักเรียน	4.87	4.59	มาก
9. พึงพอใจกับระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	4.47	4.07	มาก
10. แบบฝึกหัดช่วยให้เกิดทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน	4.67	0.23	มาก
11. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสม่ำเสมอ	4.40	0.25	มาก
12. จากการอ่านกรณีศึกษาทำให้นักเรียนอ่าน หนังสือได้คล่องขึ้น	4.67	0.30	มาก
13. ในการเรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อมี กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนคิดหาคำตอบอย่าง หลากหลาย	4.87	0.12	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
14. การเรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อช่วยให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และเขียนได้คล่องขึ้น	4.77	0.19	มาก
15. จากการอ่านกรณีศึกษาทำให้นักเรียนชอบการอ่านหนังสือประเภทต่างๆ มากขึ้น	4.40	0.25	มาก
16. นำข้อคิดจากกรณีศึกษาไปใช้ประโยชน์ได้	5.00	0	มากที่สุด
17. ครูช่วยแนะนำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดี	5.00	0	มากที่สุด
18. ในการเรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อช่วยให้นักเรียนได้คิดหลากหลาย	4.80	0.17	มาก
19. ครูให้ความสนใจนักเรียนทุกคนเท่ากัน	4.73	0.20	มาก
20. ครูตอบคำถามของนักเรียนทุกครั้งเมื่อนักเรียนถาม	4.47	0.26	มาก
เฉลี่ย	4.67	2.02	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจที่ดีต่อการพัฒนาการอ่านคิดวิเคราะห์ และเขียน โดยใช้กรณีศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งเห็นได้จากค่าเฉลี่ยของคะแนนแต่ละข้อมีค่าตั้งแต่ 4.27 ขึ้นไป หัวข้อที่นักเรียนมีระดับความพึงพอใจสูงสุด คือ กรณีศึกษาแต่ละเรื่อง นักเรียนอ่านเข้าใจง่าย ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสได้ทำงานร่วมกับเพื่อนมากขึ้น นำข้อคิดจากกรณีศึกษาไปใช้ประโยชน์ได้ และครูช่วยแนะนำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดี โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0 ส่วนหัวข้อที่นักเรียนมีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดเมื่อดูจากคะแนนเฉลี่ย คือ ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้และเข้าใจ การอ่านคิดวิเคราะห์ และเขียนดีขึ้น โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.27 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.57 และจากคะแนนเฉลี่ยรวม นักเรียนมีระดับความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.67 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.02

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยใช้กรณีศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยได้ดำเนินการวิจัยตามกรอบแนวทาง และได้ข้อสรุปดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กรณีศึกษา

1.1.2 เพื่อศึกษาอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างเรียน โดยใช้กรณีศึกษา

1.1.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กรณีศึกษา

1.2 สมมุติฐานของการวิจัย

1.2.1 ความสามารถทางการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กรณีศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.2.2 นักเรียนมีอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ระหว่างเรียน โดยใช้กรณีศึกษาเพิ่มขึ้น

1.2.3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาความสามารถทางการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยใช้กรณีศึกษาในระดับมาก

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง จังหวัดนครราชสีมา 2 ห้องเรียน จำนวน 60 คน โดยจัดห้องเรียนให้มีนักเรียนเรียนร่วมกันแบบคละความสามารถเก่ง ปานกลาง และอ่อน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง จำนวน 30 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบง่าย โดยวิธีการจับฉลาก ดำเนินการสอนโดยใช้กรณีศึกษา ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผู้วิจัยเอง

1.3.2 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อการเรียน รวมทั้งหมด 10 แผน ใช้เวลาสอนแผนละ 2 ชั่วโมง นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปทุกแผนการสอน
- 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน ก่อนเรียนและหลังเรียน แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) ตอนที่ 1 การอ่าน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 2) ตอนที่ 2 คิควิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ และ 3) ตอนที่ 3 การเขียน จำนวน 2 ข้อ เป็นการเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์ และเขียนสรุปใจความสำคัญ ใช้กรณีศึกษา จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ เรื่องความซื่อสัตย์และเรื่องตายเพราะปากใช้ในแบบทดสอบก่อนเรียน และกรณีศึกษาเรื่องความห่วงใยและนายพรานน้อย ใช้ในแบบทดสอบหลังเรียน
- 3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาความสามารถทางการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน โดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อ

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ทดสอบนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนก่อนเรียน เป็นแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ แบบอัตนัยเขียนตอบ จำนวน 10 ข้อ และการเขียน จำนวน 2 ข้อ นำผลคะแนนที่ได้มาบันทึกเป็นคะแนนก่อนเรียน
- 2) นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 10 แผน ใช้เวลาสอนแผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 20 ชั่วโมง ไปทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง การนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้สอนครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสอนด้วยตนเอง
- 3) นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน หลังเรียน ไปทดสอบนักเรียนหลังเรียนจบ 10 แผน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ แบบอัตนัยเขียนตอบ จำนวน 10 ข้อ และการเขียน จำนวน 2 ข้อ

นำผลคะแนนที่ได้มาบันทึกเป็นคะแนนหลังเรียน

4) นำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้
กรณีศึกษาเป็นสื่อไปให้นักเรียนตอบแบบสอบถามตามความพึงพอใจหลังจากที่นักเรียนได้เรียน
โดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อทั้ง 10 แผนแล้ว

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) เปรียบเทียบความสามารถทางการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบน-
มาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test แบบ dependent)

2) การเปรียบเทียบความก้าวหน้าทางการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
ระหว่างเรียนใช้การหาอัตราพัฒนาการ (Growth Rate)

3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้
กรณีศึกษาเป็นสื่อใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4 ผลการวิจัย

1.4.1 ความสามารถทางการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กรณีศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

1.4.2 นักเรียนมีอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยใช้
กรณีศึกษา ระหว่างเรียนเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 1.16

1.4.3 นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียน โดยใช้กรณีศึกษาในระดับมาก

2. อภิปรายผล

การวิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
โดยใช้กรณีศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการวิเคราะห์ข้อมูลหลังการทดลอง
พบว่า

2.1 ความสามารถทางการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่า
ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อ
เป็นการนำเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงของคนในสังคมรอบตัวเด็ก นำมาเขียนเป็นเรื่องที่มีความ
ใกล้เคียงกับประสบการณ์และเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย ได้รับความสนใจ
ของเด็กให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมมุ่งให้นักเรียนได้ฝึกอ่านทั้งการ

อ่านออกเสียงและการอ่านในใจ สอดคล้องกับ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539: 5) กล่าวว่า “ถ้าครู นำเอกสารหรือหนังสือที่เกี่ยวกับเรื่องราวรอบตัวของนักเรียนมาให้ให้นักเรียนอ่าน นักเรียนสามารถ เข้าใจและมีพัฒนาการการอ่านอย่างรวดเร็ว” บันลือ พุกกะวัน (2532: 20-23) กล่าวว่า “การ นำเอาประสบการณ์หรือเรื่องราวที่ใกล้เคียงชีวิตจริงของเด็กมาสร้างเป็นเรื่องราว จะช่วยให้เด็ก สนใจในการอ่านมากขึ้น” ศิริพร ลิ้มตระการ (2539: 5) กล่าวว่า “การอ่านนั้นต้องอาศัยความรู้ หลายๆ ด้าน เช่นความรู้พื้นฐานของผู้อ่าน โครงสร้างของข้อเขียน โครงสร้างของภาษา ความหมายของคำ ความสามารถในการคิดและทักษะในการอ่าน จึงจะเกิดประสิทธิภาพในการ อ่าน”

นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะไม่เป็นการสอนโดยนำเสนอหรือ ให้เนื้อหาสำคัญแก่ผู้เรียน โดยตรงทันทีทุกครั้ง แต่จะเปิด โอกาสให้นักเรียน ได้ฝึกคิดวิเคราะห์ ตามลำดับขั้นตอน ทั้งในระดับรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ เพื่อหาข้อสรุปที่สมเหตุสมผล ส่วนใหญ่ นักเรียนจะเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นเพียงผู้คอยอำนวยความสะดวก กระตุ้น เร่งเร้าและสังเกตการณ์ให้นักเรียน ได้คิดเท่านั้น ผลจากการฝึกการคิดวิเคราะห์เพื่อให้ ได้มาซึ่งความรู้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการระดมสมองทั้งแบบกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ช่วยให้นักเรียน ได้พัฒนาทักษะและมีระดับความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของอุทัยวรรณ คงชาติ (2544: บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิด วิเคราะห์เชิงอธิบายของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ด้วยการสอน โดยการใช้เทคนิคการจัดผังสายและการสอนแบบเทคนิคศึกษากรณีตัวอย่าง พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์เชิงอธิบายหลังเรียนสูงขึ้น กระแส มิชนะเนตร (2546: 96-97) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดเชิง วิเคราะห์ และความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสามารถในการคิดเชิง วิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสืบเสาะหาความรู้ พบว่า นักเรียนที่เรียน โดยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผลการวิจัยของวิลาวัลย์ มีสกุล (2547: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยใช้แผนการ จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียน ที่เรียน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์มีความสามารถด้านการคิด วิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ส่วนการฝึกทักษะด้านการเขียนจะมีการฝึกเขียนซ้ำๆ มุ่งเน้นให้นักเรียนเขียนได้ ถูกต้องตามอักขรวิธี สามารถเขียนสรุปความเพื่อสื่อสารเรื่องราวจากการอ่านกรณีศึกษาให้ผู้อื่น ได้

ซึ่งนักเรียนมีความสามารถหลังการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน เนื่องจากเรื่องราวที่นำมาให้นักเรียนฝึกเขียนสรุปใจความสำคัญ เป็นเรื่องที่มีความใกล้เคียงกับประสบการณ์และเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย เร้าความสนใจของเด็กให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ทำให้นักเรียนสามารถเขียนสื่อสารเรื่องราวได้ดี สอดคล้องกับคำกล่าวของ ศิริพร ลิ้มตระกูล (2539: 18) กล่าวว่า “การเขียนเป็นกระบวนการแห่งการคิดในการแสดงออกเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้ ในการเขียนมีองค์ประกอบต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องคือ ไวยากรณ์หรือโครงสร้างภาษา ความเข้าใจการฟัง การอ่าน หรือแม้แต่การพูด” นพดล จันทรเพ็ญ (2535: 91) กล่าวว่า “การเขียนคือการแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์โดยอาศัยภาษาตัวอักษรเป็นสื่อเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ความต้องการ และความในใจของเราให้กับผู้อื่นทราบ การเขียนนี้มีลักษณะเป็นการสื่อสารที่ถาวร สามารถคงอยู่นาน ตรวจสอบได้ เป็นหลักฐานอ้างอิงมานานนับพันนับหมื่นปี ถ้ามีการเก็บรักษาให้คงสภาพเดิมได้” และนภลัย สุวรรณธาดา (2546: 1) กล่าวว่า “การเขียนเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งจากผู้ส่งสารถึงผู้รับสาร เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้เขียนต้องมีความรู้ในการเขียนและปฏิบัติจนเกิดความชำนาญจึงจะสามารถเขียนได้ดี” ด้วยเหตุนี้การนำกรณีศึกษามาเป็นสื่อพัฒนาการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนสูงขึ้น เนื่องจากเป็นการนำเรื่องราว ประสบการณ์ที่ใกล้ตัวนักเรียนมาจัดเป็นเนื้อหาให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

2.2 นักเรียนมีอัตราพัฒนาการในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ระหว่างเรียนโดยใช้กรณีศึกษาสูงขึ้น สอดคล้องกับคำกล่าวของ ทิศนา แคมมณี(2548: 362-364) “การสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝนการเผชิญและแก้ไขปัญหาไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริง เป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคติวิเคราะห์ และการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษามีประเด็นคำถามให้คิดพิจารณาหาคำตอบที่มีคำตอบหลากหลาย คำตอบไม่มีถูกผิดอย่างชัดเจนหรือแน่นอน” และเนื่องมาจากคำตอบไม่มีถูกหรือผิดทำให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น นักเรียนไม่ต้องท่องจำ ลดความแตกต่างระหว่างคนเรียนเก่งและเรียนอ่อน ทำให้นักเรียนที่เรียนอ่อนรู้สึกว่าคุณมีความสามารถทัดเทียมกับผู้อื่น

2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียน โดยใช้กรณีศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเนื่องมาจากการได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด นักเรียนได้ร่วมกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของคำตอบช่วยให้การเรียนมีความสนุกสนาน เกิดความมั่นใจ เชื่อมมั่นในตนเอง มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย ทำให้ปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับกฎแห่งความพึงพอใจ (Law of Effect) ของธอร์นไดค์ (นันทนา ทองงอก 2536: 130-131) ที่กล่าวว่า เมื่อนักคนได้รับผลแห่งความพึงพอใจย่อมอยากเรียนรู้ต่อไป

และจะเกิดความภาคภูมิใจในการกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมจึงทำให้เกิดความพึงพอใจในการเรียนและช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสูงขึ้นด้วย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การนำผลการวิจัยไปใช้ สำหรับครูผู้สอนต้องมีความชำนาญหรือมีการเตรียมคำถามที่หลากหลายเพื่อจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียน ได้ค้นพบข้อสรุปหรือวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตัวเอง การจัดกิจกรรมควรมีลักษณะเป็นกันเอง ให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมทั้งแบบรายบุคคล และกลุ่มย่อย และควรมีเวลาเพียงพอสำหรับการทำกิจกรรม

นอกจากนี้ครูผู้สอนควรระมัดระวังในการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่ข้อสรุป ครูควรใช้คำถามปลายเปิดเพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน และครูต้องคำนึงถึงว่า นักเรียนแต่ละคนมีภูมิหลังที่แตกต่างกัน ดังนั้นความคิดเห็นจึงแตกต่างกันออกไป ครูต้องพยายามสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ โดยพยายามตั้งคำถาม ฟัง และสนองตอบความคิดเห็นของผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน และความพึงพอใจต่อวิธีสอนระหว่างการสอนโดยใช้กรณีศึกษากับวิธีการสอนแบบอื่นๆ

3.2.2 ควรศึกษาการนำกรณีศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ อื่นๆ เช่น สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เป็นต้น

3.2.3 ควรศึกษาพัฒนาการเขียนกรณีศึกษาจากเรื่องที่เกิดขึ้นจริงในสังคมเป็นสื่อพัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสำหรับนักเรียนทุกระดับชั้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ (2535) หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา

_____. (2542) ศักยภาพเด็กไทย กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____. (2545 ก) คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

_____. (2545 ข) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
(ร.ส.พ.)

_____. (2546) การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว

กรรณิการ์ พวงเกษม (2535) ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา
พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช

กระแสมัชเชนตร (2546) “ผลการสอนโดยวิธีสืบเสาะหาความรู้ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
บ้านลำควน จังหวัดสุรินทร์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

กองทัพ เคลือบพณิชกุล (2544) การเขียนเชิงปฏิบัติการ กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524) วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช

กิ่งกาญจน์ หนูแก้ว (2544) “ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในการฟังกับการเขียนสรุปความ
โดยใช้โฆษณาทางโทรทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2”

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง (2534) การสอนและการฝึกอบรมทางการบริหารโดยกรณีศึกษา

กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) การคิดเชิงวิเคราะห์ กรุงเทพมหานคร ชัคเชสมิเคีย

โกวิท ประวาลพุกษ์ (2546) การเรียนรู้มาตรฐานและการประเมินแท้ สถาบันพัฒนาคุณภาพ
วิชาการ

- จุฬาลักษณ์ เสาสูง (2547) “การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เรื่องกฎหมายในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527) *การทำหนังสือสำหรับเด็ก พิมพ์ครั้งที่ 4* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ศิลปาบรรณาการ
- _____ (2542) *เทคนิคการอ่าน(Reading Techniques)* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- ฉันทนา ภาคบงกช (ม.ป.ป.) *กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- ชาติรี สำราญ (2548) “การสอนแบบกรณีศึกษาที่ครูนำมาสอน” ใน *สานปฏิรูป* 8, 89 (กันยายน) : 25-27
- ชูศรี ต้นพงศ์ (2546) *ประเมินพัฒนาการ:มิติใหม่แห่งการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน* กรุงเทพมหานคร มูลนิธิสตรี - สฤณีวงศ์
- ชูศักดิ์ สิงห์อุตร (2532) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิคการสอนแบบศึกษากรณี ตัวอย่างกับการสอนตามแนวคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา” ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545) *การสอนภาษาไทย* กรุงเทพฯ เมธาธิปส์
- ทวีศักดิ์ ไชยมาโย (2535) “หนังสือการ์ตูนกับการพัฒนาการเรียนการสอน” *วารสารประชาศึกษา* 42 (มิถุนายน) : 19-25
- ทศนา แคมมณีและคณะ (2544) *วิทยาการด้านการคิด* กรุงเทพมหานคร เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์
- _____ (2548) *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทัศนีย์ สุกเมธิ (2533) *พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยเพชรบุรี คณะวิชาครุศาสตร์
- _____ (2542) *การสอนภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร สถาบันราชภัฏธนบุรี

- นพดล จันทร์เพ็ญ (2535) *การใช้ภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร ดันอ้อ
- นภาลักษณ์ สุวรรณธาดาและคณะ (2546) *เทคนิคการเขียนหนังสือราชการ หนังสือโต้ตอบและ
รายงานการประชุม* กรุงเทพมหานคร ภาพพิมพ์
- นันทนา ทองงอก (2536) *จิตวิทยาการเรียนการสอน* นครราชสีมา ภาควิชาจิตวิทยาและการ –
แนะแนว สถาบันราชภัฏนครราชสีมา คณะศึกษาศาสตร์
- นิพล นาสมนุรณ์ (2536) “ผลการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้วยกระบวนการทาง
วิทยาศาสตร์ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิจารณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บันลือ พฤกษ์วัน (2530) “แนวพัฒนาการสอนอ่านเบื้องต้น” *วิทยจารย์* 85,2 29-25
(กุมภาพันธ์) : 60-75
- _____ (2532) *มิติใหม่ในการสอนอ่าน ภาคปฏิบัติ อันดับที่ 3 การสอนอ่านขั้นพื้นฐานทั่วไป*
กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- บุญชม ศรีสะอาด (2545) *การวิจัยเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 7* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- ประดินันท์ อุปรนัย (2536) “การพัฒนากระบวนการคิดและความคิดสร้างสรรค์” ใน
เอกสารการสอนชุดวิชาทักษะและประสบการณ์พื้นฐานสำหรับเด็กประถมศึกษา
หน่วยที่ 12 หน้า 259 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ประภาพรธม เอี่ยมสุภานิช (2536) “แนวคิดการเรียนรู้กับการเรียนการสอน” ใน
เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน หน่วยที่ 4
หน้า 407-465 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ประเทิน มหาจันทร์ (2530) *การสอนอ่านเบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- ปรีชา เนาว์เย็นผล (2546) “การวิจัยเชิงทดลอง” ใน *เอกสารประมวลสาระชุดวิชาการวิจัย
หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน* หน่วยที่ 6 หน้า 155-156
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ปานรวี ขงยุทธวิชัย (2548) *นวัตกรรมการศึกษา การอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์*
กรุงเทพมหานคร 21 เซ็นจูรี่
- พนิตนันท์ บุญพามี (2542) *เทคนิคการอ่านเบื้องต้นสำหรับบรรณารักษ์* นครราชสีมา
สถาบันราชภัฏนครราชสีมา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

- พรเพ็ญ นิรมลพิศาล (2546) “การเปรียบเทียบผลของการลดความรู้สึกล้อหน้าใจอย่างเป็นระบบ และการใช้กรณีตัวอย่างเพื่อลดความวิตกกังวลในการพูดหน้าชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดคิสิทงสาราม เขตมักกะสัน กรุงเทพมหานคร” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ไพโรจน์ บุญประกอบ (2540) *การเขียนสร้างสรรค์* กรุงเทพมหานคร ดอกหญ้า
- รังษิพร จันทร์กลม (2547) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนเรื่องพุทธธรรมเพื่อชีวิตและสังคม โดยการสอนแบบเทคนิค ที จี กับการสอนแบบเทคนิคศึกษากรณีตัวอย่าง” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชากรมมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ราชบัณฑิตยสถาน (2546) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2539) *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้* กรุงเทพมหานคร ชมรมเด็ก
- ฤทัยวรรณ คงชาติ (2544) “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์เชิงอธิบายของ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยการสอนโดย เทคนิคการจัดผังลายเส้นและการสอนแบบเทคนิคศึกษากรณีตัวอย่าง” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชากรมมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วิทยา ดำรงเกียรติ (2531) *การเขียนในงานส่งเสริม* เชียงใหม่ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2544) *พัฒนาการเรียนการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*
- วรรณิ โสมประยูร (2537) *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- _____ (2542) *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร แอล ที เพลส

- วัลยา ช้างขวัญยืน (2539) “ลักษณะภาษาเขียน” ใน เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา
ภาษาไทย หน่วยที่ 2 หน้า 41 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชาศิลปศาสตร์
- ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ (2544) การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน พิมพ์ครั้งที่ 5
กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- ศักดิ์พงษ์ นิลไพรัช (2546) การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ ตามระเบียบ
การวัดและประเมินผล หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ประสานมิตร
- ศิริพร ลิ้มตระการ (2539) “ความรู้เบื้องต้นในการอ่าน” ใน เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา
ภาษาไทย หน่วยที่ 1 หน้า 6-18 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชาศิลปศาสตร์
- สมถวิล วิจิตรวรรณ (2548) “การใช้ผลการวัดและประเมินการเรียนรู้” ใน
เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน-
ระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 15 หน้า 440 – 442 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สมประสงค์ วิทย์เกียรติ (2545) “การเรียนการสอนเพื่อคิดเป็น” ใน การเรียนการสอนตามแนว
ปฏิรูปการเรียนรู้ หน้า 1 – 11 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สมพงษ์ จิตระดับ (2527) “กรณีตัวอย่าง” ใน กลวิธีสอนจริยศึกษาและสอดแทรกคุณธรรมใน
การสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา หน้า 25-27 พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
สภายูวสมาคมแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์
- สนิท ฉิมเล็ก (2540) พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา พิษณุโลก
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม คณะครุศาสตร์
- สนิท ตั้งทวี (2531) ภาษาเชิงปฏิบัติการ กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- สนิท สัตโยภาส (2545) ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น เคสดี ไทย
- สิฏฐากร ชูทรัพย์ (2545) “การใช้กรณีศึกษาในการสอนวิชาบริหารธุรกิจ” วารสารสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร หน้า 68-74
- สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531) การส่งเสริมการอ่าน ปทุมธานี ภาควิชาบรรณรักษ์ศาสตร์
วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย (2536) *วิธีการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา*
พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539) *หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย* พิมพ์ครั้งที่ 5
กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- _____ (2544) *การประเมินผลภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- _____. (2547) “การอ่านจับใจความ” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย เล่มที่ 1*
หน่วยที่ 4 หน้า 148-150 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สาขาวิชาศิลปศาสตร์
- สมิตรา อังวิณกุล (2527) “จิตวิทยาการอ่าน” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 5*
การอ่าน เล่ม 1 หน่วยที่ 2 หน้า 108-111 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุพักตร์ พิบูลย์ (2544) *การประเมินตามสภาพจริง* นนทบุรี จตุพรดีไซน์
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2544) *การประเมินตามสภาพจริง* พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร
ด่านสุทธาการพิมพ์
- สุวรรณ หวังเจริญเดช (2546) “แนวคิดและข้อเสนอแนะในการใช้กรณีศึกษาในการสอนวิชา
บริหารธุรกิจ” 43, 4/2546 : 95
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545) *21 การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด*
พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ภาพพิมพ์
- _____. (2547) *กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์ภาพพิมพ์
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2531) *บัญชีคำพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย*
ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) ค้นคืนวันที่ 18 พฤศจิกายน 2550
จาก http://academic.obec.go.th/new50/thai/basic_word.doc
- _____. (2548) *การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน*
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- เสงี่ยม ไตรรัตน์ (2546) “การสอนเพื่อสร้างเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์” *ศึกษาศาสตร์*
มหาวิทยาลัยศิลปากร 1, 1 (มิถุนายน-ตุลาคม) : 26 – 28

อนุรักษ์ ชาติเชยแดง (2547) “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถทางการจัดการ
 ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียน โดยวิธีการสอนแบบโครงการที่
 ใช้เทคนิคควิซและวิธีสอนแบบแก้ปัญหาที่ใช้เทคนิคศึกษากรณีตัวอย่าง หน่วยการ-
 เรียนเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”

ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อรพรรณ พรสีมา (2543) *การคิด* กรุงเทพมหานคร สถาบันพัฒนาทักษะการคิด

อวยพร พานิช (2539) “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเขียนเพื่อการสื่อสาร” ใน *เอกสารการสอนชุด
 วิชาการเขียนเพื่อการสื่อสารธุรกิจ* หน่วยที่ 1 หน้า 2 นนทบุรี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศิลปศาสตร์

อเนก รัตน์ปิยะภากรณ์ (2534) “การเขียนหนังสือการ์ตูนเรื่อง” ใน *การส่งเสริมและพัฒนา
 หนังสือการ์ตูนไทย* ศูนย์หนังสือกรมวิชาการ หน้า 26-49 กรุงเทพมหานคร
 โรงพิมพ์การศาสนา

อำไพ ไตรภัทร (2543) “การประเมินทักษะการคิดในห้องเรียน” ใน *อำพร ไตรภัทร*

บรรณาธิการการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ หน้า 1-32 ขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อุทัย ภิรมย์รัตน์ (2535) “การพัฒนาการอ่านภาษาไทย” ใน *เอกสารประกอบคำบรรยายในการ*

อบรมวิทยากรเพื่อพัฒนาการสอนภาษาไทยในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการ-

ศึกษาเอกชน จังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตปัตตานี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ นางสาวประทุมวัน คอมโงสง
 สถานที่ทำงาน หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 นครราชสีมา เขต 6 จังหวัด นครราชสีมา
 วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน)
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา
 เขต 6 จังหวัด นครราชสีมา
2. ชื่อ นายบุญเที่ยง สิงห์สี
 สถานที่ทำงาน หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 นครราชสีมา เขต 6 จังหวัด นครราชสีมา
 วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (การสอนภาษาไทย)
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา
 เขต 6 จังหวัด นครราชสีมา
3. ชื่อ นายสำราญ ไพรราม
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบัวใหญ่ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัด นครราชสีมา
 วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา)
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ตำแหน่งครู กศ. 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ภาคผนวก ข

เครื่องมือการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้
2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
3. แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้กรณีศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กรณีศึกษา เรื่อง ปีนก้านกล้วย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วันที่เดือน.....พ.ศ.....

เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

1. การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านให้ถูกต้องตามอักขรวิธี รู้จักการเน้นคำ และแบ่งวรรคตอนที่ถูกต้อง
2. การเขียนสรุปความเป็นทางการเขียนที่ใช้หลักการตอบคำถามให้ใครสาระว่าทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และอย่างไร โดยการนำเนื้อหาสำคัญมาเรียบเรียงใหม่ให้สละสลวย ต่อเนื่องอย่างชัดเจนและกะทัดรัด เป็นการย้ำความสำคัญของข้อความให้นักแน่นยิ่งขึ้น เป็นการเขียนสรุปเรื่องให้ได้ใจความสำคัญของเรื่องนั้นอย่างแท้จริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านออกเสียงกรณีศึกษาเรื่องปีนก้านกล้วยได้ถูกต้อง
2. เล่าเรื่องลำดับเหตุการณ์ของเรื่องและสรุปใจความสำคัญได้
3. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านแล้วหาข้อคิดจากเรื่องได้
4. หาความหมายของคำโดยการพหุอนุกรมได้
5. เขียนสรุปความจากกรณีศึกษาเรื่องปีนก้านกล้วยได้

สาระการเรียนรู้

1. การอ่านออกเสียง
2. การคิดวิเคราะห์หาข้อคิดจากกรณีศึกษาเรื่องปีนก้านกล้วย
3. การเขียนสรุปความจากกรณีศึกษาเรื่องปีนก้านกล้วย

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. นำคำในกรณีศึกษามาให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียง ได้แก่ กรุงเทพ เลียง กล้วย เชนติเมตร เมื่อน หขอกลื้อ ให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน ถ้านักเรียนอ่านไม่ถูกต้องแก้ไข

ข้อบกพร่องทันที

ขั้นสอน

(ขั้นการอ่าน)

2. ครูแนะนำวิธีการอ่านออกเสียงว่านักเรียนควรอ่านให้ถูกต้องตามหลักการอ่าน ออกเสียงให้ชัดเจน และเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง แล้วแจกใบความรู้หลักการอ่านออกเสียงให้นักเรียนศึกษา

3. ครูนำคำจากกรณีศึกษาเรื่องปิ่นก้านกล้วย มาให้นักเรียนหาความหมายของคำ โดยให้เด็กฝึกการใช้พจนานุกรม ได้แก่ แผลด โคน ฉื่อน หยอกลื้อ ปาด

4. นักเรียนบอกความหมายของคำที่หาได้ แล้วครูเขียนคำบนกระดานคำ ให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำและความหมายของคำพร้อมกัน

คำ	อ่านว่า	ความหมาย
แผลด	แผลด	เป็นคู่(ใช้เรียกลูกที่เกิดจากท้องแม่เดียวกันในระยะเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน)
โคน	โคน	ส่วนข้างต้นของสิ่งที่ยาวกลม เช่น โคนไม้ โคนเสา
ฉื่อน	ฉื่อน	เขียดแบ่งเอาแต่บางส่วน
หยอกลื้อ	หยอกลื้อ	เล่นหรือล้อไม่จริงจัง
ปาด	ปาด	เอาส่วนที่ไม่ต้องการออกโดยวิธีผ่านบางๆ หรือกวาดออก เช่น ปาดผลไม้ส่วนที่เสียออก

5. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม ครูแจกกรณีศึกษาเรื่องปิ่นก้านกล้วย โดยสมาชิกในกลุ่มร่วมกันฝึกอ่านออกเสียงจนคล่อง แล้วออกมาอ่านให้ครูฟังทีละคู่ (ขั้นคิดวิเคราะห์)

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย เกี่ยวกับเนื้อเรื่องจากกรณีศึกษาว่ามีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้างและร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้

1) อะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีคบิดมอดิน
2) ถ้าคบิดไม่ปรับปรุงตัวเองในเรื่องความสนใจในการทำงาน นักเรียนคิดว่าต่อไปเขาจะเป็นอย่างไร

3) ถ้านักเรียนเป็นคบิด นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร เพราะอะไร

4) นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากการศึกษากรณีศึกษาเรื่องปิ่นก้านกล้วย

7. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้ด้วยกัน โดยนำเสนอทีละกลุ่ม

(ขั้นการเขียน)

8. ครูอธิบายวิธีการเขียนสรุปความว่ามีหลักในการเขียนอย่างไร “การเขียนสรุปความเป็น การเขียนตอบคำถามว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร แล้วนำเนื้อหาสำคัญมาเรียบเรียงใหม่ให้สละสลวย ต่อเนื่องได้ใจความชัดเจนและกะทัดรัด”

9. นักเรียนร่วมกันสนทนาถึงเหตุการณ์ในกรณีศึกษาว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร และช่วยกันสรุปเรื่อง

ขั้นสรุป

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง "ปิ่นก้านกล้วย" การทำงานทุกอย่างต้องทำด้วยความตั้งใจ งานจึงจะมีประสิทธิภาพ สรุปแนวคิดว่าอ่านออกเสียงว่าต้องออกเสียงให้ชัดเจน เว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง และการเขียนสรุปความเป็นการเขียนสรุปความสำคัญจากประโยค เนื้อเรื่อง เหตุการณ์ว่าใครทำอะไรด้วยถ้อยคำที่กะทัดรัด

11. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

สื่อการเรียนรู้

- 1. กรณีศึกษาเรื่อง ปิ่นก้านกล้วย
- 2. แบบฝึกหัด

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

- 1. ตรวจแบบฝึกหัด

เครื่องมือวัดและประเมินผล

- 1. แบบฝึกหัด

บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้สอน
 (นางสุภาพร ขวัญเกษม)

กรณีศึกษา เรื่อง ปีนก้านกล้วย

ตาช่อมมีหลานชายฝาแฝดชื่อฟ้าและดิน ตาเลี้ยงหลานทั้งสองมาตั้งแต่เล็ก ๆ เพราะพ่อแม่ของฟ้าและดินไปทำงานที่กรุงเทพฯ พ่อแม่จะส่งเงินกลับมาให้ตาเป็นค่าใช้จ่ายประจำทุกเดือน ฟ้าและดินจะติดต้ามามากเพราะตาเป็นคนใจดีชอบทำของเล่นแปลกๆ สนุกๆ ให้ฟ้าและดินเล่นอยู่เสมอ

ปีนก้านกล้วย เป็นของเล่นอีกชิ้นหนึ่งที่ตาชอบทำให้หลาน ๆ เล่นเป็นประจำ ปีนก้านกล้วยของตาทำมาจากโคนก้านกล้วย ยาวประมาณ 2 ศอก นำมาแบ่งเป็น 4 ส่วน แต่ละส่วนใช้มีดเฉือนให้ลีกลงไปครึ่งเซนติเมตร ยาว 10 เซนติเมตร เวลาเล่นหักพับตั้งขึ้นทั้ง 4 อัน เวลาเล่นก็จับให้เหมือนถือปืนแล้วใช้ฝ่ามือปิดไปข้างหน้าเร็วๆ จะมีเสียงดัง แปะ แปะ แปะ

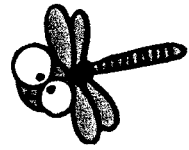
วันนี้เป็นวันหยุด ตาช่อมทำปีนก้านกล้วยให้หลานเล่น ฟ้ากับดินชวนเพื่อนๆ แลวบ้านมาเล่นปีนด้วยกัน เด็กๆ เล่นกันจนเหนื่อยแล้ววิ่งมาหาตา ให้เด็กๆ นั่งพักและดื่มน้ำให้หายเหนื่อย “สนุกจังเลยครับตา” “วันนี้ ตาสอนพวกเราทำปีนนะครับ”

ตาช่อมหัวเราะชอบใจที่เด็กๆ สนใจอยากจะทำของเล่นเอง “ได้ซิหลาน แต่หลานต้องระวังเวลาใช้มีดปาดก้านกล้วย มีดอาจบาดมือได้ถ้าไม่ระมัดระวัง” ตาช่อมสอนให้หลานทำปีน แต่หลานๆ จะเล่นและหยอกล้อกันมากกว่าตั้งใจทำงาน “โอ๊ย มีดบาดมือ” ดินร้องเสียงดังลั่น ตาช่อมรีบมาดูแผลและพาเดินไปล้างแผล ใส่น้ำยา เมื่อเรียบร้อยแล้วตาก็สอนเด็กๆ ว่าการที่เราทำอะไรโดยไม่สนใจ ไม่ระมัดระวังมันก็เกิดผลเสียขึ้นตัวอย่างเช่นดินที่ไม่ตั้งใจทำงานตามที่ตาสอนจึงทำให้มีดบาดมือ แต่ถ้าเราทำงานที่มีความสำคัญมันอาจจะเกิดความเสียหายมากกว่านี้ก็ได้

ประเด็นอภิปราย

- 1) อะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีคบบาคมือคิน
- 2) ถ้าคินไม่ปรับปรุงตัวเองในเรื่องความสนใจในการทำงาน นักเรียนคิดว่าต่อไปเขาจะเป็นอย่างไร
- 3) ถ้านักเรียนเป็นคิน นักเรียนจะปฏิบัติคินอย่างไร เพราะอะไร

แบบฝึกหัด
กรณีศึกษา เรื่อง ปีนก้านกล้วย

ตอนที่ 1 (การอ่าน)

คำชี้แจง 1. นักเรียนออกมาอ่านกรณีศึกษาให้ครูฟัง โดยจับคู่ออกมาอ่าน
ทีละคู่ (5 คะแนน)

คำชี้แจง 2. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X (กากบาท) ทับตัวอักษรที่ถูกที่สุด
เพียงข้อเดียว (5 คะแนน)

1. ข้อสรุปเรื่องนี้ตรงกับข้อใด
 - ก. การเล่นด้วยกันต้องมีความสามัคคี
 - ข. การทำงานต้องมีความตั้งใจ
 - ค. การทำงานด้วยตัวเองจะเกิดความภูมิใจ
2. เหตุใดมิดจึงบาดเจ็บ
 - ก. ไม่ระมัดระวัง
 - ข. เพื่อนไม่ระมัดระวัง
 - ค. ตาไม่ได้ดูแลอย่างใกล้ชิด
3. จากเรื่องนี้สิ่งใดนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากที่สุด
 - ก. การทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - ข. การเชื่อฟังผู้ใหญ่
 - ค. การระมัดระวังในการทำงาน
4. สิ่งใดสำคัญที่สุดในการทำงาน
 - ก. ความรวดเร็ว
 - ข. ความสวยงาม
 - ค. ความตั้งใจ

5. สถานการณ์ใดตรงกับข้อสรุปของเรื่องนี้

- ก. น้องทำของเล่นของเพื่อนเสียหาย
- ข. แก้วเล่นขณะทำการบ้านทำให้สมุดขาด
- ค. กิ่งให้เพื่อนทำงานช่วยจนเสร็จ

เฉลย

1. ข 2. ก 3. ค 4. ค 5. ข

ตอนที่ 2 ทิศวิเคราะห์

คำชี้แจง อ่านกรณีศึกษาเรื่องปิ่นก้านกล้วย แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. จากเรื่องนี้ นักเรียนคิดว่าอะไรคือสิ่งสำคัญที่สุดในการทำงาน

.....

2. ดินทำงานไม่ได้ตามกำหนด จัดดินเป็นเต็กระเภทใด

.....

3. นักเรียนเห็นด้วยกับคำสอนของตาชุ่มหรือไม่ เพราะอะไร

.....

4. ถ้านักเรียนเป็นดิน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร เพราะอะไร

.....

5. นักเรียนสามารถนำส่วนต่างๆ ของต้นกล้วยมาใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง

.....

ตอนที่ 3 การเขียน**คำชี้แจง** ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษาเรื่องปิ่นก้านกล้วย

แล้วเขียนสรุปใจความสำคัญ มา 1-2 ย่อหน้า (10 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

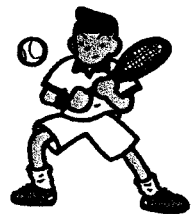
.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กรณีศึกษา เรื่อง ความสุขในบ้าน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

1. การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านเพื่อให้อ่านคำได้ถูกต้องตามอักขรวิธี รู้ความหมายของคำ
2. การเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์เป็นการเขียนที่แสดงว่าผู้อ่านมีความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่าน แล้วสามารถเขียนเนื้อเรื่องให้สัมพันธ์ต่อเนื่องกันว่ามีใคร ทำอะไร ที่ไหน และอย่างไรด้วยถ้อยคำที่กะทัดรัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านกรณีศึกษาเรื่องความสุขในบ้าน แล้วนักเรียนสามารถเล่าเรื่อง ตอบคำถามจากเรื่องได้
2. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านแล้วหาข้อคิดจากเรื่องได้
3. หาความหมายของคำโดยการปทานุกรมได้
4. เขียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่ได้อ่าน

สาระการเรียนรู้

1. การอ่านออกเสียง
2. การวิเคราะห์หาข้อคิดจากเนื้อเรื่อง
3. การเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. นำบัตรคำมาให้ให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียง ได้แก่ ครอบครัว สก๊อตเทป โทษ เสมอ พยายาม บรรทัด พลาสติก ถ้านักเรียนอ่านออกเสียงผิดต้องแก้ไขข้อบกพร่องทันที

ขั้นสอน

(ขั้นการอ่าน)

2. ครูทบทวนวิธีการอ่านออกเสียงว่านักเรียนจะต้องอ่านให้ชัดเจนถูกต้องตามอักขรวิธี รู้จักการเน้นคำ และเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง
3. ให้นักเรียนอ่านออกเสียงกรณีศึกษาเรื่องความสุขในบ้าน แล้วครูนำคำ มาให้นักเรียนหาความหมายของคำโดยใช้ปทานุกรม ได้แก่ สามัคคี อภัย บรรทัด โทษ มาตรฐาน

4. นักเรียนบอกความหมายของคำที่หาได้ แล้วครูเขียนคำบนกระดานคำ ให้นักเรียนอ่าน ออกเสียงคำและความหมายของคำพร้อมกัน

คำ	อ่านว่า	ความหมาย
สามัคคี	สา - มัค - คี	ความพร้อมเพรียงกัน, ความปรองดองกัน
อภัย	อะ - ไพ	ความไม่มีภัย, ความไม่ต้องกลัว นิยมใช้ประกอบกับคำอื่น เช่น ให้อภัย หมายความว่า ยกโทษให้
ไม้บรรทัด	ไม้ - บัน - ทัด	อุปกรณ์การเขียนชนิดหนึ่งใช้สำหรับทาบเป็นแนวเพื่อขีดเส้นให้ตรง
โทษ	โทศ	ความไม่ดี, ความชั่ว
มาตรฐาน	มาศ - ตะ - ถาน	สิ่งที่ถือเอาเป็นเกณฑ์ที่รับรองกันทั่วไป เช่น เวลามาตรฐานกรีนิช

(ขั้นคิดวิเคราะห์)

5. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม แล้วร่วมกันวิเคราะห์เนื้อเรื่องและสรุปข้อคิดที่ได้จากกรณีศึกษาเรื่องความสุขในบ้าน ในประเด็นต่อไปนี้

- นักเรียนเห็นด้วยกับการกระทำของคมหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ถ้ามีคนคิดเหมือนคมมาก ๆ นักเรียนคิดว่าสังคมของเราจะเป็นอย่างไร
- ถ้านักเรียนเป็นน้องชายของคม นักเรียนจะทำอย่างไร

6. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่าเรื่องและข้อคิดที่ได้จากกรณีศึกษาเรื่องความสุขในบ้าน โดยใช้ภาษาของตนเอง

(ขั้นการเขียน)

7. สันทนาทบทวนเนื้อเรื่องจากการอ่านกรณีอีกครั้ง

8. ครูแนะนำวิธีการเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์ โดยเขียนเรียงลำดับเป็นข้อจากเหตุการณ์แรกไปจนถึงเหตุการณ์สุดท้าย และให้เนื้อเรื่องมีความต่อเนื่องกัน

9. นักเรียนทำแบบฝึกหัด

ขั้นสรุป

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญที่ได้จากกรณีศึกษาเรื่อง “ความสุขในบ้าน” ว่าการอยู่ร่วมกันในสังคม หากเรารู้จักการให้อภัยก็จะทำให้สังคมของเราน่าอยู่มากขึ้น การอ่านออกเสียงจะต้องออกเสียงให้ชัดเจน เว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง และวิธีการเขียนลำดับเหตุการณ์ต้องเขียนเนื้อเรื่องให้สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน กระชับและครอบคลุมทุกประเด็น

สื่อการเรียนรู้

- 3. กรณีศึกษาเรื่อง ความสุขในบ้าน
- 4. แบบฝึกหัด

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

- 1. ตรวจสอบแบบฝึกหัด

เครื่องมือวัดและประเมินผล

- 1. แบบฝึกหัด

บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้สอน
(นางสุภาพร ขวัญเกษม)

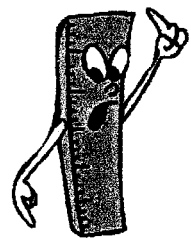
กรณีศึกษา เรื่อง ความสุขในบ้าน

ผมชื่อคม กำลังเรียนอยู่ชั้น ป. 3 ผมอาศัยอยู่กับพ่อ แม่ พี่สาว และน้องชาย ครอบครัวของผมเป็นครอบครัวที่มีความอบอุ่น พ่อแม่พยายามสอนอยู่เสมอให้พี่น้องรัก สามัคคีกัน เวลาที่ผมทะเลาะกับน้องชายหรือพี่สาว พ่อจะถามถึงสาเหตุที่ทะเลาะกันและถ้ามีการทำโทษก็จะทำโทษทั้งคู่

วันหนึ่ง น้องชายทำไม้บรรทัดของผมหัก แล้วเขาก็เอามาต่อด้วยสก็อตเทป แต่เลขวัดไม่ได้มาตรฐาน ชิคเส้นยาวก็ไม่ได้ ผมไม่ได้โกรธ แต่บอกกับน้องว่าไม้บรรทัดของผมเป็นพลาสติก ถ้าเอามางอแนบกับเข่าแล้วนั่งทับมันก็ต้องหัก ผมบอกให้น้องชายเอาไม้บรรทัดไปทิ้งแล้วที่หลังอย่าทำเช่นนี้อีก น้องของผมคงจะสำนึกผิด เขาพยายามเอาไม้บรรทัดของผมที่หักไปใช้ แล้วเอาไม้บรรทัดของตัวเองมาให้ผมใช้แทน ความจริงผมเข้าใจความรู้สึกของน้องชาย ผมไม่ได้ตั้งใจดูเขา เพราะผมก็เคยเอาที่คาดผมของพี่สาวมาบิดเล่นแล้วมันก็งอ ผมพยายามบิดมันให้เหมือนเดิมแต่มันก็ใช้ไม่ได้

ตอนนั้นผมก็รู้สึกเหมือนน้องชายคือไม่ได้ตั้งใจจะทำให้ที่คาดผมของพี่สาวงอ ผมกลัวพี่สาวจะฟ้องพ่อแม่มากแต่พี่ไม่ว่าอะไรเลย เพียงแต่สอนว่าให้ผมรู้จักการใช้ของ รู้จักรักษา ดูแลสิ่งของเครื่องใช้ของตนเอง และไม่ควรถาสิ่งของของผู้อื่นให้ได้รับความเสียหาย เพราะผู้อื่นจะมองว่าเราเป็นเด็กไม่ดี

ดังนั้นผมจึงไม่โกรธน้องชาย

ประเด็นอภิปราย

1. นักเรียนเห็นด้วยกับการกระทำของคมหรือไม่ เพราะเหตุใด
2. ถ้ามีคนคิดเหมือนคมมาก ๆ นักเรียนคิดว่าสังคมของเราจะเป็นอย่างไร
3. ถ้านักเรียนเป็นน้องชายของคม นักเรียนจะอย่างไรก็ไม่บรรทัดที่หัก

แบบฝึกหัด
กรณีศึกษาเรื่อง ความสุขในบ้าน

ตอนที่ 1 (การอ่าน)

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนอ่านออกเสียงกรณีศึกษาเรื่องความสุขในบ้าน
(5 คะแนน)

คำชี้แจง 2. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X (กากบาท) ทับตัวอักษรที่ถูกที่สุด
เพียงข้อเดียว (5 คะแนน)

1. น้องชายทำอะไรเสียหาย
 - ก. ที่คาดผม
 - ข. ไม้บรรทัด
 - ค. กล้องคืนสอ
2. เพราะเหตุใดคมจึงให้อภัยน้องชาย
 - ก. น้องชายยังเด็ก
 - ข. น้องชายยอมรับผิด
 - ค. น้องชายเอาไม้บรรทัดมาคืน
3. ถ้าเราใช้งานสิ่งของไม่ถูกวิธี จะเกิดผลอย่างไร
 - ก. ทำงานไม่เรียบร้อย
 - ข. เกิดความเสียหายกับงาน
 - ค. เกิดความเสียหายกับสิ่งของ

4. สิ่งใดสำคัญที่สุดในการอยู่ร่วมกัน
- การรู้จักให้อภัย
 - การรู้จักอดทน
 - การรู้จักยอมรับความผิด
5. สถานการณ์ใดตรงกับข้อสรุปของเรื่องนี้
- น้องทำของเล่นของเพื่อนหาย
 - แก้วเดือนน้องไม่ให้ทำงานแตกอีก
 - นิคซื้อคินสอแท่งใหม่มาให้เพื่อนยืม

เฉลย

1. ข 2. ข 3. ค 4. ก 5. ข

ตอนที่ 2 (คิดวิเคราะห์)

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. อะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดเรื่องนี้

.....

2. เด็กที่มีนิสัยเช่นน้องชายควรให้อภัยหรือไม่ เพราะอะไร

.....

3. ถ้าคนไม่ให้อภัยให้น้องชาย นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์ที่จะเกิดตามมาคืออะไร

.....

4. ถ้านักเรียนเป็นคน นักเรียนจะทำอย่างไรกับเรื่องนี้ เพราะอะไร

.....

5. ทัศนศึกษาเรื่องความสุขในบ้านให้ข้อคิดแก่นักเรียนเกี่ยวกับเรื่องอะไร และนักเรียนจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....
.....

ตอนที่ 3 การเขียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านทัศนศึกษาเรื่องความสุขในบ้าน

แล้วเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์ให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

1.....

.....

2.....

.....

3.....

.....

4.....

.....

5.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กรณีศึกษา เรื่อง ผู้นำ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

1. การอ่านในใจเป็นการอ่านที่ใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด การอ่านในใจที่ดีและมีประสิทธิภาพ และอ่านได้อย่างรวดเร็วแล้วสามารถตอบคำถามจากเรื่องได้
2. การเขียนลำดับเหตุการณ์ แสดงว่าผู้อ่านมีความเข้าใจและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านในใจแล้วแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
2. อ่านและบอกความหมายของคำในกรณีศึกษาเรื่องผู้นำได้
3. บอกความสัมพันธ์ของเหตุการณ์จากกรณีศึกษาเรื่องผู้นำได้
4. เขียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากกรณีศึกษาเรื่องผู้นำได้

สาระการเรียนรู้

1. การอ่านในใจกรณีศึกษาเรื่องผู้นำ
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง
3. การเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากกรณีศึกษาเรื่องผู้นำ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูนำเนื้อเรื่องมาให้นักเรียนอ่าน โดยไม่ให้นักเรียนอ่านออกเสียง

แม่เสือและลูกเสือ 3 ตัว อาศัยอยู่ในป่าละเมาะใกล้ทุ่งหญ้า ต้นไม้และใบไม้ในบริเวณนั้นเริ่มมีสีเหลืองเพราะถูกแสงแดดแผดเผา ในฤดูร้อน น้ำในลำธารแห้งขอด แม่เสือจึงพาลูกเสือเดินทางออกมาจากบริเวณนั้นมุ่งหน้าตรงไปทางทิศตะวันตกซึ่งมีภูเขาสูงใหญ่อยู่เบื้องหน้า แม่เสือคาดหวังว่าที่ภูเขาสูงนั้นจะมีอาหารอุดมสมบูรณ์ เพราะมันแลเห็นต้นไม้และใบหญ้าเขียวชุ่มต่างจากที่มันอยู่

แล้วตอบคำถาม ดังนี้

- 1) ในเรื่องมีเสือกี่ตัว

- 2) ภูเขาตั้งอยู่ทางทิศใดของทุ่งหญ้า
- 3) อะไรคือจุดมุ่งหมายของการเดินทางของเสือ

ขั้นสอน

(ขั้นการอ่าน)

2. ครูแนะนำวิธีการอ่านในใจ ดังนี้

- นั่งตัวตรง
 - วางหนังสือที่อ่านให้ตรงโดยห่างจากสายตา 1 ฟุต
 - ขณะที่อ่านไม่ออกเสียง ไม่ทำปากขมุบขมิบ
 - ขณะอ่านไม่เคลื่อนไหวหน้าไปตามตัวอักษร แต่จะใช้วิธีเคลื่อนสายตา
 - มีสมาธิในการอ่านเพื่อจะได้ติดตามเหตุการณ์หรือเนื้อเรื่องได้เร็ว
3. ให้นักเรียนอ่านในใจกรณีศึกษาเรื่อง “ผู้นำ” โดยปฏิบัติตามวิธีการอ่านในใจที่ครูแนะนำ
 4. ครูนำบัตรคำมาให้นักเรียนฝึกสะกดคำจนคล่องและช่วยกันหาความหมายของคำ ดังนี้

คำ	อ่านว่า	ความหมาย
บังคับ	บัง - คับ	การใช้อำนาจสั่งให้ทำหรือให้ปฏิบัติ
เลือกตั้ง	เลือก - ตั้ง	เลือกสรรบุคคลให้เป็นผู้แทนหรือให้ตำแหน่งด้วยการออกเสียงลงคะแนน
สมาชิก	สะ - มา - ชิก	ผู้มีสิทธิและมีส่วนร่วมในสมาคม องค์กร หรือกิจกรรมใดๆ
สิทธิ	สิ - ทิ	อำนาจอันชอบธรรม
อาศัย	อา - ไส	พักพิง พักผ่อน พึ่งพา
อุปกรณ์	อุ - ประ - กอน / อุ - ประ - กอน	เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องช่วย
อำนาจ	อำ - นาด	สิทธิ เช่น มอบอำนาจ; อิทธิพลที่จะบังคับให้ผู้อื่นต้องยอมทำตามไม่ว่าจะสมัครใจหรือไม่ หรือความสามารถบันดาลให้เป็นไปตามประสงค์ เช่น อำนาจบังคับของกฎหมาย
อธิบาย	อะ - ทิ - บาย	ไขความ ขยายความ ชี้แจง

(ขั้นคิดวิเคราะห์)

5. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นดังนี้

- นักเรียนคิดว่าการจะเป็นผู้นำที่ดี ควรจะมีคุณสมบัติอย่างไร
- นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับการเลือกตั้งหัวหน้าหมู่ โดยสมาชิกในกลุ่มเลือกกันเอง
- ถ้านักเรียนเป็นปึงปอน นักเรียนจะอย่างไรให้เพื่อนเชื่อฟังตนเอง

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียนที่ละกลุ่ม แล้วร่วมกันสรุปเรื่องอีกครั้ง (ขั้นการเขียน)

7. ทบทวนวิธีการเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์ว่าจะต้องเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์ให้ครอบคลุมเนื้อเรื่องทั้งหมด โดยเรียงลำดับจากเหตุการณ์แรกไปจนถึงเหตุการณ์สุดท้ายให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน

8. ให้นักเรียนเขียนลำดับเหตุการณ์จากการอ่านกรณีศึกษาเรื่องผู้นำในแบบฝึกหัด
ขั้นสรุป

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกรณีศึกษาเรื่องผู้นำ การเป็นผู้นำต้องรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและเป็นที่ฟังของผู้ตามได้ การอ่านในใจเป็นการอ่านโดยไม่ต้องออกเสียง ไม่ทำปากขมุขขมิบ อ่านแล้วสามารถตอบคำถามจากเรื่องได้ ส่วนการเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์เป็นการเขียนที่แสดงว่าผู้อ่านมีความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่าน และต้องเขียนให้เหตุการณ์มีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง ด้วยถ้อยคำที่กะทัดรัด

สื่อการเรียนรู้

1. กรณีศึกษาเรื่อง ผู้นำ
2. บัตรคำ
3. แบบฝึกหัด

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

1. ตรวจแบบฝึกหัด

เครื่องมือวัดและประเมินผล

1. แบบฝึกหัด

บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้สอน
(นางสุภาพร ขวัญเกษม)

กรณีศึกษา เรื่อง ผู้นำ

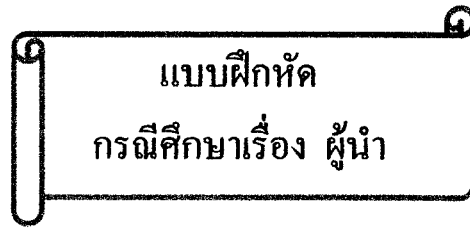
ในการเดินทางไกลของลูกเสือสำรอง มีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ซึ่งมีการแบ่งกลุ่มเป็นหมู่สีต่างๆ หมู่ละ 8–9 คน
 แต่ละหมู่สีก็จะมีการเลือกตั้งหัวหน้าและรองหัวหน้าหมู่สีกันเอง
 หมู่สีเหลืองก็มีการเลือกตั้งภายในกลุ่ม สมาชิกทุกคนมีสิทธิออกเสียง
 ได้หนึ่งครั้ง ปังปอนและนนท์ ถูกเสนอชื่อให้เป็นหัวหน้าหมู่ ซึ่งทั้งสองคน
 เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปังปอนเป็นเด็กที่ตัวโตและเกร ขอบชู้
 บังคับและแกล้งน้องๆ เป็นประจำ ในการเลือกตั้งครั้งนี้ ปังปอนได้
 รับเลือกตั้งให้เป็นหัวหน้าหมู่ เพราะเพื่อนและน้องกลัวถูกปังปอนแกล้ง
 เมื่อมีการเดินทางไกล ปังปอนมักจะใช้อำนาจหัวหน้าหมู่บังคับให้
 ลูกน้องทำตามที่ตนเองต้องการอยู่เสมอ รวมทั้งไม่มีความรับผิดชอบในงาน
 ที่ผู้กำกับสั่งให้จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับการเดินทางไกล เช่น น้ำดื่ม สมุด
 บันทึก ระหว่างเดินทางไกลก็ขอน้ำดื่มจากเพื่อน บางครั้งก็พาเดินออกนอก
 เส้นทาง ซึ่งทำให้ถูกผู้กำกับลงโทษ

สมาชิกในหมู่สีเหลืองอยากจะเปลี่ยนหัวหน้าหมู่คนใหม่เพราะปังปอน
 ไม่สามารถเป็นผู้นำหรือเป็นที่พึ่งพาอาศัยของสมาชิกในกลุ่มได้เลย ผู้กำกับ
 ให้สมาชิกในกลุ่มตกลงกันเองว่าจะเลือกใครมาเป็นหัวหน้าหมู่มาแทน
 ปังปอน และสมาชิกทุกคนก็มีความคิดเห็นตรงกันว่าควรจะต้องเลือกนนท์
 มาเป็นหัวหน้าแทน ปังปอนไม่ยอมรับการเลือกตั้งของสมาชิกในหมู่

ประเด็นอภิปราย

1. นักเรียนคิดว่าการจะเป็นผู้นำที่ดี ควรจะมีคุณสมบัติอย่างไร
2. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับการเลือกตั้งหัวหน้าหมู่
โดยสมาชิกในกลุ่มเลือกกันเอง
3. ถ้านักเรียนเป็นปึงปอน นักเรียนจะอย่างไรให้เพื่อนเชื่อฟังตนเอง

ตอนที่ 1 การอ่าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X (กากบาท) ทับตัวอักษรที่ถูกต้องที่สุด
เพียงข้อเดียว

1. ข้อใดจำเป็นต่อการเดินทางไกล
 - ก. น้ำดื่ม
 - ข. กระเป๋า
 - ค. หัวหน้า
2. ใครมีหน้าที่ดูแลลูกเสือในกลุ่ม
 - ก. ผู้กำกับ
 - ข. หัวหน้าหมู่
 - ค. สมาชิกในหมู่
3. ทำไมต้องมีการเลือกตั้ง
 - ก. อยากได้คนที่เก่ง
 - ข. อยากได้คนที่เป็นที่หนึ่ง
 - ค. อยากได้คนที่ทุกคนยอมรับ
4. ข้อสรุปของเรื่องนี้ ตรงกับข้อใด
 - ก. หัวหน้าบังคับลูกน้องให้ทำตามใจตัวเองได้
 - ข. หัวหน้าตัดสินใจโดยไม่ต้องฟังความคิดของลูกน้อง
 - ค. หัวหน้าต้องให้สิทธิลูกน้องแสดงความคิดเห็น

5. จากข้อสรุปเรื่องนี้ อะไรที่นักเรียนควรนำไปปฏิบัติ
- การช่วยเหลือผู้อื่น
 - การรู้จักอคทน
 - การรับฟังความคิดของผู้อื่น
6. ถ้าเราต้องการให้เพื่อนยอมรับในตัวเรา ควรปฏิบัติอย่างไร
- ทำงานให้เพื่อนทุกอย่าง
 - ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนเดือดร้อน
 - ซื้อขนมแบ่งให้กินเพื่อนบ่อยๆ
7. จากเรื่องนี้ พฤติกรรมของหมูสีเหลืองในข้อใดที่นักเรียนควรนำมาปฏิบัติ
- การยอมรับความคิดของสมาชิกส่วนใหญ่
 - การไม่ยอมให้ปึงปอนเป็นหัวหน้า
 - การเกรงกลัวในอำนาจของปึงปอน
8. สิ่งใดสำคัญที่สุดในการอยู่เป็นหมู่คณะ
- การยอมรับซึ่งกันและกัน
 - ความอคทน
 - ความซื่อสัตย์
9. จากเรื่องแสดงว่าหมูสีเหลืองมีนิสัยอย่างไร
- รักคนที่เก่ง
 - รักความเป็นระเบียบ
 - รักความยุติธรรม
10. สถานการณ์ใดตรงกับข้อสรุปของเรื่องนี้
- การเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน
 - การมีครูประจำชั้น
 - การมีผู้ใหญ่บ้านหลายคน

เฉลย

1. ก 2. ข 3. ค 4. ค 5. ค 6. ข 7. ก 8. ก 9. ค 10. ก

ตอนที่ 2 คติวิเคราะห์

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. อะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดเรื่องนี้

.....

2. ถ้าปิงปอนอยากให้เพื่อนยอมรับตนเอง เขาควรปฏิบัติตนอย่างไร

.....

3. ถ้าในสังคมของเรามีเด็กนิสัยเหมือนปิงปอนมากๆ สังคมของเราจะเป็นอย่างไร

.....

4. ถ้าเพื่อนยอมรับฟังความคิดของนักเรียน นักเรียนควรจะทำปฏิบัติตนอย่างไรกับเพื่อน

.....

5. นักเรียนได้รับประโยชน์จากกรณีศึกษาเรื่องผู้นำในเรื่องใด

.....

ตอนที่ 3 การเขียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษาเรื่องผู้นำ แล้วเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์
จากเรื่องมาให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

พยายามอีกนิด เดี่ยวก็เก่ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กรณีศึกษา เรื่อง หัวใจไม่ย่อท้อ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

1. การอ่านในใจที่ดี ผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญของเรื่องให้ได้และปฏิบัติตนตามหลักการอ่านให้ถูกต้อง

2. การเขียนสรุปความคือการเขียนสรุปใจความสำคัญของประโยค เนื้อเรื่อง เหตุการณ์ว่าใครทำอะไร ที่ไหนและอย่างไร ด้วยถ้อยคำที่กะทัดรัด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านในใจแล้วจับใจความสำคัญของเรื่องได้
2. อ่านและหาความหมายของคำในกรณีศึกษาเรื่องหัวใจไม่ย่อท้อได้
3. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านแล้วหาความสำคัญของเรื่องได้
4. เขียนสรุปใจความสำคัญจากกรณีศึกษาเรื่องหัวใจไม่ย่อท้อได้

สาระการเรียนรู้

1. การอ่านในใจ
2. การวิเคราะห์ความสำคัญของเรื่อง
3. การเขียนสรุปใจความสำคัญ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ทบทวนวิธีการอ่านในใจว่าขณะที่อ่านจะต้องไม่ทำปากขมุบขมิบ ใช้การเคลื่อนสายตาแทนการเคลื่อนใบหน้าตามตัวอักษร และเมื่ออ่านเรื่องแล้วต้องตอบคำถามได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไรได้

ขั้นสอน

(การอ่าน)

2. ครูนำบัตรคำมาให้นักเรียนฝึกอ่านสะกดคำจนคล่อง แล้วช่วยหาความหมายของคำ ดังนี้

คำ	อ่านว่า	ความหมาย
ประพจน์	ประ – พรีด	ความเป็นไปอันเกี่ยวข้องด้วยการกระทำหรือปฏิบัติตน, การทำตาม, เหตุอันแล้ว
พิเศษ	พี – เสด	นอกเหนือหรือแตกต่างไปจากปกติธรรมดา(มักใช้ในทางที่ดี)
เอกชน	เอก – กะ – ขน	บุคคลคนหนึ่งๆ, ส่วนบุคคล, ไม่ใช่ของรัฐ
อนาคต	อะ – นา – คด	(ว.) ยังไม่มาถึง (น.) เวลาข้างหน้า
อุปสรรค	อุ-ปะ-สัถ์/อุบ-ปะ-สัถ์	เครื่องขัดข้อง ความขัดข้อง เครื่องขัดขวาง
สำเร็จ	สำ – เหรีด	เสร็จ, ถึง, บรรลุ
อุบัติเหตุ	อุ-บัค-เทศ/อุ-บัค-ติ-เทศ	เหตุที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด, ความบังเอิญเป็น

3. ครูนำกรณีศึกษาเรื่องหัวใจไม่ย่อท้อมาให้นักเรียนฝึกอ่านในใจ แล้วให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องจากการอ่านในใจ

(ขั้นคิดวิเคราะห์)

4. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่านในใจกรณีศึกษาเรื่องหัวใจไม่ย่อท้อ ในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนคิดว่าเขามีนิสัยเป็นอย่างไร
- 2) ทำไมคณะครูจึงช่วยเหลือเขา
- 3) นักเรียนคิดว่าอะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้เขาอยู่คนเดียวได้
- 4) จุดประสงค์สำคัญในการนำเสนอเรื่องนี้คืออะไร
- 5) นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากเรื่องนี้

5. นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานผลสรุปของกลุ่มหน้าชั้นเรียน
(ขั้นการเขียน)

6. ให้นักเรียนเล่าเรื่องจากกรณีศึกษาเรื่องหัวใจไม่ย่อท้อตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง

7. นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญที่ได้จากการอ่านกรณีศึกษาเรื่องหัวใจไม่ย่อท้อ

8. นักเรียนทำแบบฝึกหัด

ขั้นสรุป

9. ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับข้อคิดที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จากกรณีศึกษาเรื่องหัวใจไม่ย่อท้อ คือถ้าเรามีความมานะพยายาม เราก็จะประสบความสำเร็จในสิ่งที่เราทำได้ การอ่านในใจเมื่ออ่านแล้วต้องจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ ว่าใคร ทำอะไร

ที่ไหน และอย่างไร ส่วนการเขียนสรุปความเป็นการเขียนสรุปใจความสำคัญของประโยค
เนื้อเรื่อง เหตุการณ์ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหนและอย่างไร ด้วยถ้อยคำที่กะทัดรัด
สื่อการเรียนรู้

1. กรณีศึกษาเรื่อง หัวใจไม่ย่อท้อ
2. แบบฝึกหัด
3. บัตรคำ

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

1. ตรวจสอบแบบฝึกหัด

เครื่องมือวัดและประเมินผล

1. แบบฝึกหัด

บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้สอน
(นางสุภาพร ขวัญเกษม)

กรณีศึกษา เรื่อง หัวใจไม่ย่อท้อ

เกา กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดทางภาคเหนือ เกาเป็นเด็กชายที่มีความประพฤติดี เป็นนักเรียนรู้ตัวอย่างของโรงเรียนและเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนเป็นที่หนึ่งของชั้นทุกปี ครอบครัวของเกาไม่ได้ร่ำรวยแต่เพราะพ่อแม่ต้องการให้ลูกได้เรียนในโรงเรียนดีๆ เพื่อวันข้างหน้าลูกจะได้มีอนาคตที่ดีต่อไปและเป็นที่พึงของพ่อแม่ได้ เกาจึงได้เรียนในโรงเรียนแห่งนี้ตั้งแต่เรียนชั้นอนุบาลเป็นต้นมา

เกาต้องอยู่คนเดียวตั้งแต่อายุ 8 ปี เพราะพ่อแม่ประสบอุบัติเหตุรถชนเสียชีวิต เกาไม่มีญาติพี่น้องที่ไหน เกาพยายามหารายได้เลี้ยงตนเองโดยการส่งหนังสือพิมพ์ในตอนเช้า และขายปลาหมึกปิ้งตามสถานที่ท่องเที่ยวในตอนกลางคืน แม้มันจะเป็นงานที่เหนื่อยแต่ก็เป็นทางเดียวที่จะทำให้เกามีชีวิตรอดอยู่ได้

เกาได้รับความช่วยเหลือจากทางโรงเรียนไม่ต้องจ่ายค่าเล่าเรียน ในวันหยุดเกาจะมาดูแลสวนบ้านที่พ่อเคยทำก่อนเสียชีวิต เจ้าของบ้านคุ้นเคยและสงสารเกา เขาให้ค่าจ้างเกาครั้ง 100 – 200 บาท และเดี๋ยวนี้ตอนเย็นหลังเลิกเรียนคุณครูก็หางานพิเศษให้เกาสอนช่วยพิเศษให้กับน้องๆ อนุบาล และประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผู้ปกครองก็ให้ค่าจ้างคนละ 200 – 300 บาท ต่อเดือน เดี่ยวนี้เกามีรายได้เพิ่มขึ้น ความเป็นอยู่ก็ดีขึ้น

เกามีความใฝ่ฝันจะเรียนต่อให้สูงที่สุด เกาตระหนักดีว่าเขาไม่มีพ่อแม่มาช่วยประคับประคองชีวิตเหมือนคนอื่น ดังนั้นเขาต้องประพฤติตนให้ดี พยายามทำในสิ่งที่ถูกต้องและในสิ่งที่เขาตั้งใจ เพื่อความสำเร็จที่รอเขาอยู่

เกาไม่เคยท้อถอยกับอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิต เขาคิดเพียงว่า

หากเขามีความพยายาม เขาก็จะเอาชนะและผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆไปได้
“คนเราแม้เลือกเกิดไม่ได้ เพียงแต่เรามีความเพียรพยายามเราก็สามารถมีชีวิต
ที่ดีได้” เกาบอกกับตัวเองเช่นนี้ตลอดมา

ประเด็นอภิปราย

- 1) นักเรียนคิดว่าเกามีนิสัยเป็นอย่างไร
- 2) นักเรียนคิดว่าอะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกาอยู่คนเดียวได้
- 3) ทำไมคณะครูจึงช่วยเหลือเกา

แบบฝึกหัด
กรณีศึกษา เรื่องหัวใจไม่ย่อท้อ

ตอนที่ 1 การอ่าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

1. เพราะอะไรเขาจึงต้องอยู่คนเดียว

.....

2. ทำไมใครๆ จึงอยากจะช่วยเขา

.....

3. ทำไมเขาต้องทำงานหนักกว่าเด็กคนอื่นๆ

.....

4. จากเรื่องเขาจัดเป็นเด็กประเภทใด

.....

5. ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของเขา นักเรียนจะช่วยเหลือเขาอย่างไร

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X (กากบาท) ทับตัวอักษรที่ถูกต้องที่สุด

เพียงข้อเดียว

1. ทำไมเขาต้องทำงานหนัก

ก. ต้องการมีเงินมากๆ

ข. ต้องการอยู่อย่างสบาย

ค. ต้องการเรียนต่อสูงๆ

2. ข้อสรุปของเรื่องนี้ ตรงกับข้อใด
 - ก. คนที่มีความมานะพยายามทำอะไรก็สำเร็จ
 - ข. คนที่ขยันจะเป็นรักของผู้อื่น
 - ค. คนดีจะเป็นที่รักของผู้อื่น
3. จากเรื่องนี้ อะไรที่นักเรียนควรนำไปปฏิบัติ
 - ก. ความมีน้ำใจ
 - ข. ความอดทน
 - ค. ความขยัน
4. จากเรื่องนี้ เภาเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องใด
 - ก. รู้จักเอาตัวรอด
 - ข. ความรับผิดชอบ
 - ค. การทำงานหารายได้
5. จากเรื่องนี้ให้ข้อคิดในเรื่องใด
 - ก. มีปัญญาประเสริฐกว่ามีทรัพย์
 - ข. ความอ่อนน้อมถ่อมทำให้คนรัก
 - ค. ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น

เฉลย

1. ค 2. ก 3. ค 4. ข 5. ค

ตอนที่ 2 คติวิเคราะห์

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. สาเหตุสำคัญที่เป็นต้นเหตุของเรื่องนี้คืออะไร

.....

.....

2. จากเรื่องลักษณะเด่นของภาคืออะไร

.....

.....

3. วันนี้ภาคเป็นเด็กที่ขยัน วันหน้าภาคน่าจะมีชีวิตเป็นอย่างไร

.....

.....

4. การที่ภาคปฏิบัติตนเช่นนี้แสดงว่าเขายึดคติใด

.....

.....

5. นักเรียนได้รับประโยชน์จากกรณีศึกษาเรื่องหัวใจไม่ย่อท้อในเรื่องใด

.....

.....

ตอนที่ 3 การเขียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษาเรื่องผู้นำ แล้วเขียนสรุปใจความสำคัญมา
1-2 ย่อหน้า (10 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

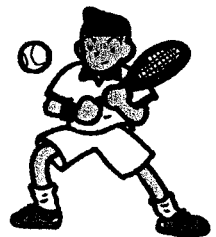
.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กรณีศึกษา เรื่อง ขนมหงอก

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

1. การอ่านในใจที่คิดอ่านได้รวดเร็ว สามารถเข้าใจความหมายของคำ ประโยค ข้อความ เนื้อเรื่องหรือเหตุการณ์ของเรื่อง และสามารถวิเคราะห์เรื่องที่อ่านออกเป็นประเด็นย่อยๆ หาความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้
2. การเขียนสรุปความเป็นมาของการเขียนสรุปใจความสำคัญจากเนื้อเรื่อง เหตุการณ์ว่าใครทำอะไร ที่ไหนและอย่างไรด้วยถ้อยคำที่กะทัดรัด ชัดเจน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อ่านเรื่องแล้วจับใจความสำคัญกรณีศึกษาเรื่องขนมหงอกได้
2. อ่านคำและบอกความหมายของคำได้
3. อ่านเรื่องแล้ววิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องได้
4. เขียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

1. การอ่านในใจกรณีศึกษาเรื่องขนมหงอก
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เนื้อเรื่อง
3. การเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ทบทวนวิธีการอ่านในใจและแนะนำว่าเมื่ออ่านเรื่องแล้วต้องตอบคำถามได้ว่าใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และมีความเกี่ยวข้องกันอย่างไรบ้าง

ขั้นสอน

(ขั้นการอ่าน)

2. ครูนำบัตรคำมาให้นักเรียนฝึกอ่านสะกดคำจนคล่อง แล้วช่วยหาความหมายของคำ ดังนี้

คำ	อ่านว่า	ความหมาย
เค็ก	เค็ก	ขนมฝรั่งชนิดหนึ่ง ทำด้วยแป้งสาลีผสมไข่ เนย น้ำตาล เป็นต้น แล้วผิงหรืออบให้สุก
โต้เถียง	โต้ - เถียง	เถียงกันไปมา
สนิท	สะ - นิด	อย่างใกล้ชิด, ซิดชอบ
ปกติ	ปก - กะ - ตี	ธรรมดา, เป็นไปตามเคย, ไม่แปลกไปจากธรรมดา

3. นักเรียนอ่านในใจกรณีศึกษาเรื่องขนมเป็นเหตุ โดยกำหนดเวลาให้ 5 นาที

4. ครูและนักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับการอ่านกรณีศึกษาเรื่องขนมเป็นเหตุ ว่าตัวละครมีใครบ้าง มีเหตุการณ์อะไรบ้างจากเรื่อง ให้นักเรียนเล่าเรื่องจากที่อ่านกรณีศึกษาด้วยภาษาของตนเอง

(ขั้นคิดวิเคราะห์)

5. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม ช่วยกันวิเคราะห์เนื้อเรื่องจากการอ่านกรณีศึกษาเรื่องขนมเป็นเหตุในประเด็นต่อไปนี้

- 1) จากเรื่องนักเรียนคิดว่าใครเป็นคนผิด เพราะอะไร
- 2) ถ้านักเรียนเป็นส้มและแก้ว นักเรียนจะทำอย่างไร
- 3) นักเรียนเห็นด้วยกับคำพูดของแม่หรือไม่ เพราะอะไร
- 4) ถ้าเราไม่แบ่งปันให้เพื่อน เพื่อนจะแบ่งปันให้กับเราหรือไม่ เพราะเหตุใด

6. ส่งตัวแทนออกมารายงานสรุปผลการวิเคราะห์ของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

(ขั้นการเขียน)

7. ร่วมกันทบทวนวิธีการเขียนสรุปความว่าจะต้องนำส่วนที่สำคัญของเรื่องมาเขียนเรียบเรียงใหม่ให้ได้ใจความ กระชับ

8. นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญในแบบฝึกหัด

ขั้นสรุป

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่สามารถนำไปใช้ชีวิตประจำวันได้ คือเราต้องรู้จักแบ่งปันให้กับผู้อื่น แล้วผู้อื่นก็จะแบ่งปันให้กับเราเช่นกัน การอ่านในใจจะช่วยให้เราอ่านหนังสือได้เร็วขึ้น และสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ ส่วนการเขียนสรุปความเป็นการเขียนสรุปใจความสำคัญจากเนื้อเรื่อง เหตุการณ์ แล้วนำมาเรียบเรียงให้ได้ใจความ กระชับ

สื่อการเรียนรู้

1. กรณีศึกษาเรื่องขนมเป็นเหตุ
2. แบบฝึกหัด

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

1. ตรวจสอบแบบฝึกหัด

เครื่องมือวัดและประเมินผล

1. แบบฝึกหัด

บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

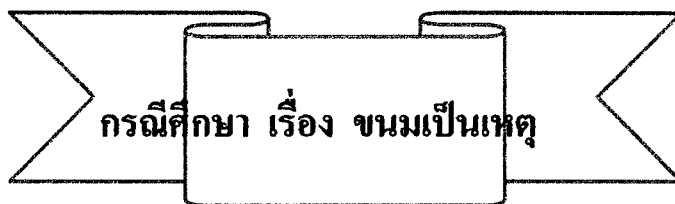
.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้สอน

(นางสุภาพร ขวัญเกษม)

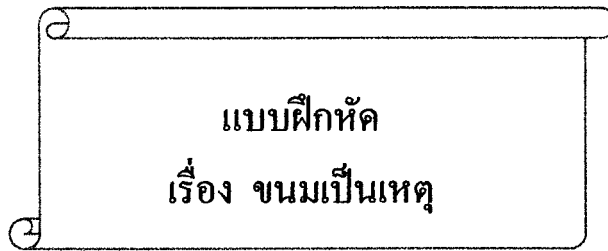
ส้มเป็นนักเรียนชั้น ป.3 ส้มมีเพื่อนสนิทอยู่ห้องเดียวกันชื่อแก้ว ซึ่งทั้งสองคนเป็นเพื่อนที่รักกันมาก เช่นวันหนึ่งทั้งสองคนเดินกลับบ้านด้วยกัน ขณะที่เด็กทั้งสองเตรียมตัวจะเดินกลับบ้าน เอกเด็กชายที่เกเรที่สุดในห้องวิ่งมาชนส้มจนหกล้ม แก้วก็ช่วยดึงส้มให้ลุกขึ้นและชวนกันรีบกลับบ้าน

ระหว่างทางส้มนึกขึ้นได้ว่ามีขนมปังอยู่ชิ้นหนึ่งที่ซื้อมายังไม่ได้กิน ส้มหยิบขนมออกมากิน ซึ่งเธอไม่แบ่งให้แก้วเลย แก้วขอแบ่งขนมจากส้ม แต่ส้มก็ไม่ยอมแบ่งขนมให้ ทั้งสองจึงโต้เถียงกันและแย่งขนมกันจนขนมตกลงพื้น สุนัขที่อยู่ข้างถนนวิ่งมากาบขนมไปกิน ทั้งสองต่างก็โทษซึ่งกันและกันว่าเป็นคนผิด ส้มและแก้วแยกกันเดินกลับบ้านโดยที่ไม่ได้บอกตากัน ซึ่งปกติจะต้องบอกตากันทุกครั้ง

เมื่อถึงบ้าน ส้มรีบเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้แม่ฟัง ส้มคิดว่าแม่ต้องโกรธแก้วแน่ๆ ทีมาแย่งขนมของเธอ แต่แม่บอกว่าส้มกับแก้วเป็นเพื่อนกันมีอะไรก็ควรจะแบ่งปันกัน หากคราวหน้าแก้วมีขนมเธอก็จะแบ่งให้ส้มกินด้วยแน่ๆ ส้มไม่เข้าใจทำไมแม่ต้องเข้าข้างแก้วด้วย ในเมื่อแก้วแย่งขนมของเธอจนตกพื้น

ประเด็นอภิปราย

1. จากเรื่องนักเรียนคิดว่าใครเป็นคนผิด
2. ถ้านักเรียนเป็นส้มและแก้ว นักเรียนจะอย่างไร
3. นักเรียนเห็นด้วยกับคำพูดของแม่หรือไม่ เพราะอะไร

ตอนที่ 1 การอ่าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X (กากบาท) ทับตัวอักษรที่ถูกต้องที่สุด
เพียงข้อเดียว

1. จากเรื่องอะไรเป็นสาเหตุของเรื่อง
 - ก. แก้ว
 - ข. ส้ม
 - ค. ขนม
2. อะไรคือข้อสรุปของเรื่องนี้
 - ก. การรู้จักแบ่งปัน
 - ข. ประโยชน์ของอาหาร
 - ค. ยึดมั่นในความเป็นเพื่อน
3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านเรื่องนี้ คือข้อใด
 - ก. ความฉลาด
 - ข. การให้อภัย
 - ค. ความมีน้ำใจ
4. ข้อใดคือลักษณะเพื่อนที่ดี
 - ก. ช่วยเพื่อนทำการบ้าน
 - ข. ช่วยปกปิดความผิดของเพื่อน
 - ค. ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนเดือดร้อน

5. สถานการณ์ใดที่สามารถนำไปใช้แก้ไขเหตุการณ์ในเรื่องนี้

- ก. เด็ก ๆ ในชั้นเรียนแบ่งปันของเล่นกัน
- ข. เด็ก ๆ ในชั้นเรียนแย่งกันเล่นดินน้ำมัน
- ค. เด็ก ๆ ในชั้นเรียนช่วยกันเก็บของเมื่อเล่นเสร็จ

เฉลย

1. ค 2. ก 3. ค 4. ค 5. ก

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนหมายเลขตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลัง

- แก้วกับส้มทะเลาะ แย่งขนมกัน
- สุนัขคาบขนมปังไปกิน
- ส้มกับแก้วเป็นเพื่อนกัน
- ส้มไปฟ้องแม่ที่แก้วแย่งขนม
- ส้มมีขนมปังอยู่หนึ่งชิ้น

ตอนที่ 2 คิดวิเคราะห์

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. จากเรื่องขนมเป็นเหตุ นักเรียนคิดว่าใครเป็นต้นเหตุของเรื่องนี้
เพราะเหตุใด

.....
.....

2. ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของแก้วกับส้ม นักเรียนจะแก้ปัญหานี้อย่างไร

.....
.....

3. “นักเรียนแบ่งปันให้เพื่อน เพื่อนก็จะแบ่งปันให้นักเรียน” คำกล่าวนี้ ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....

4. จากเรื่องถ้าส้มไม่เปลี่ยนพฤติกรรม ต่อไปวันข้างหน้าส้มจะเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด

.....
.....

5. นักเรียนได้รับประโยชน์จากกรณีศึกษาเรื่องขนมเป็นเหตุในเรื่องใด

.....
.....

ตอนที่ 3 การเขียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษาเรื่องขนมเป็นเหตุ แล้วเขียนสรุปใจความสำคัญมา 1 – 2 ย่อหน้า (10 คะแนน)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนก่อนเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 1 การอ่าน

คำชี้แจง อ่านกรณีศึกษาเรื่องความซื่อสัตย์ แล้วตอบคำถามข้อ 1 – 10

เหตุเกิดที่บริเวณผู้ปกครองมารับ - ส่งนักเรียนของโรงเรียนแห่งหนึ่ง มีผู้ปกครองลืมกระเป๋าใส่ตังค์ทิ้งไว้ วิภาและนารีพบกระเป๋าใบนั้นวางอยู่นารีจะนำกระเป๋าใบนั้นไปส่งให้ครูประกาศหาเจ้าของ แต่วิภาไม่ยอกนำกระเป๋าใบนั้นไปส่งให้ครู วิภาบอกนารีไว้เพราะไม่มีใครรู้ว่าเธอทั้งสองพบกระเป๋า เงินในกระเป๋าก็มีเยอะแยะ ถ้านำไปให้แม่ แม่ต้องตีใจแน่ๆ เลย แต่นารีไม่สนใจบอกว่าเจ้าของเขาคงจะเสียใจและเดือดร้อนมากก็ได้ วิภาจึงจำใจนำกระเป๋าไปส่งให้ครูพร้อมกับนารี เพื่อประกาศหาเจ้าของต่อไป ซึ่งครูได้ตามชื่อและชั้นของนารีและวิภาไว้ด้วย

ครูได้เปิดกระเป๋าดูพบของมีค่า คือเงินจำนวนสองหมื่นบาท สร้อยคอ และนามบัตร ระหว่างนั้นก็ยังมีผู้หญิงคนหนึ่ง เดินมาบอกครูว่าเธอชื่ออารี เป็นเจ้าของกระเป๋าใบนั้นและมาขอรับกระเป๋าคืน ครูจึงถามว่ามีหลักฐานอะไรมาแสดง และให้เธอบอกว่าในกระเป๋ามีอะไร อารีบอกจำสิ่งของในกระเป๋าไม่ได้ ขณะเดียวกันนั้นน้ำสมชายนักการภารโรงได้พาปราณีมาพบครู ขอให้ช่วยประกาศหากระเป๋าให้เธอหน่อย เธอบอกว่าลืมกระเป๋าตังค์ตอนมาส่งลูกสาว ครูจึงให้ปราณีบอกลักษณะของกระเป๋า สิ่งของที่อยู่ในกระเป๋า ซึ่งปราณีสามารถบอกได้ถูกต้อง และเธอได้แสดงบัตรประชาชนให้ครูดู ซึ่งตรงกับนามบัตรที่อยู่ในกระเป๋าด้วย ครูจึงคืนกระเป๋าให้ปราณีไป ปราณีได้ขอบใจนารีและวิภา แล้วชมว่าทั้งสองคนเป็นเด็กดีพร้อมให้รางวัลแก่ทั้งสองคนด้วย

ครูได้กล่าวชมเชยเด็กทั้งสองคนหน้าเสาธงว่าเป็นการกระทำที่น่ายกย่อง
สมควรที่จะเอาเป็นตัวอย่าง

1. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเวลาใด
 - ก. เช้า
 - ข. กลางวัน
 - ค. เย็น
2. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง
 - ก. นารีกลัวเจ้าของกระเป๋าเสียใจ
 - ข. อารีอยากเป็นเจ้าของกระเป๋า
 - ค. ของที่เราเก็บได้ถือว่าเป็นของเรา
3. สาเหตุที่ครูคืนกระเป๋าให้คุณปรางค์คือข้อใด
 - ก. แต่งตัวดี น่าเชื่อถือ
 - ข. พูดความจริง
 - ค. เพราะไม่ใช่กระเป๋าครู
4. “อารีหลอกครูว่ากระเป๋าเป็นของตนเอง” จากข้อความนี้แสดงว่าคุณ
คุณธรรมข้อใด
 - ก. ความมีน้ำใจ
 - ข. ความรับผิดชอบ
 - ค. ความซื่อสัตย์
5. จากเรื่องนารีเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องใด
 - ก. ความฉลาด
 - ข. ความมีน้ำใจ
 - ค. ความกล้าหาญ

6. ข้อใดเป็นความผิดของวิภา ถ้าไม่ส่งกระเป๋าคืนเจ้าของ
- ก. ลักขโมย
 - ข. การพุดปด
 - ค. ความเห็นแก่ตัว
7. ครูน่าจะพอใจกับการปฏิบัติของเด็กคนใด
- ก. น้องยิ้มของเพื่อนไปแล้วไม่ส่งคืน
 - ข. จอมกีนของเพื่อนเมื่อใช้เสร็จ
 - ค. ก້องลอกงานเพื่อนส่งครูทันเวลา
8. ข้อใดคือสาเหตุที่ทำให้ปราณีลืมกระเป๋าที่โรงเรียน
- ก. ไปส่งลูกสาว
 - ข. ไปพบภารโรง
 - ค. มารับลูกสาว
9. จากเรื่องนักเรียนนำอะไรไปใช้ประโยชน์ได้
- ก. อย่าเป็นคนขี้ลืม
 - ข. อย่าเชื่อคนง่าย
 - ค. อย่าอยากได้ของผู้อื่น
10. ข้อใดเป็นแนวทางการปฏิบัติตนเป็นคนซื่อสัตย์
- ก. แก้วให้เพื่อนช่วยทำการบ้าน
 - ข. กิ่งทำข้อสอบด้วยตนเอง
 - ค. จี๊วกลับบ้านก่อนโรงเรียนเลิก

เฉลย

1. ก 2. ค 3. ข 4. ค 5. ข 6. ก 7. ข 8. ก 9. ค 10. ข

ตอนที่ 2 ทดวิเคราะห์

ตอบคำถามจากกรณีศึกษาเรื่องความซื่อสัตย์

1. อะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการลักขโมย

.....

2. ถ้าในสังคมมีคนอย่างอารีมากๆ จะทำให้สังคมเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด

.....

3. นักเรียนคิดว่าพ่อแม่ของนารีจะรู้สึกอย่างไรกับการกระทำของลูก

.....

4. เพราะเหตุใดตำรวจจึงต้องจับคนที่ลักขโมยของของผู้อื่น

.....

5. การที่นารีไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง แสดงว่านารียึดหลักการในเรื่องอะไร

.....

ตอนที่ 3 (การเขียน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปกรณีศึกษาเรื่องความซื่อสัตย์ โดยการเขียน
เรียงลำดับเหตุการณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 1 การอ่าน

คำชี้แจง อ่านกรณีศึกษาเรื่องตายเพราะปาก แล้วตอบคำถามข้อ 1 – 10

ป้าสายเป็นแม่ค้าขายห่อหมกประจำหมู่บ้าน ป้าสายจะออกขายในตอนเช้าถึงสายๆ แกก็ขายหมดทุกวันเพราะแกทำห่อหมกได้อร่อยมาก ลุงมันสามีมองแกจะช่วยตำเครื่องแกงทำห่อหมกทุกวัน ป้าสายไม่ใช่คนร่ำรวยแต่แกก็ไม่มีหนี้สินเพราะคนที่ไปกู้ยืมเงินมาลงทุนหรือมาใช้จำยเรื่องต่างๆ คือลุงมัน ป้าสายคิดห่วยมากจะซื้อทุกอย่างและจะถูกหวยกินเป็นประจำ ลุงมันสามีมองแกก็บ่นให้เป็นประจำทุกงวดเหมือนกัน ลุงมันบอกว่าถ้าป้าสายรู้จักเก็บหอมรอมริบเงินจากการขายห่อหมกไว้บ้างป้าสายนี้ก็คงมีเงินใช้หนี้แล้ว

ป้าสายก็จะเถียงทุกงวดเหมือนกันว่าก็แกอยากจะรวย ถ้าแกรวยอย่ามาง้อแก
แล้วกัน ลุงมันก็ได้แต่สายหน้าระอากับความคืบของป้าสาย

วันนี้ป้าสายออกขายห่อหมกก่อนข้างสาย “อ้าว ป้านี้กว่าจะไม่ขายซะ
แล้ว วันนี้เลยซื้อกับข้าวอย่างอื่นแล้ว” ลูกค้าประจำร้องทัก ซึ่งจะเป็นที่รู้กันว่า
หากป้าสายแกถูกหวยกินแกจะหุคขายของไปหลายวัน ป้าสายไม่ต่อปากต่อคำ
แกยิ้มแล้วเดินผ่านไป เพราะแกกลัวว่าจะหลุดปากบอกคนอื่นว่าตัวเองถูกหวย
กลัวจะรู้ถึงหูลุงมันเพราะแกกลัวลุงมันขอแบ่งเงินไปใช้หนี้ แกคิดไว้ว่าเดี๋ยวจะ
เอาไว้ซื้อของวดหน้าหน้าๆ หน่อย เพื่อจะเป็นเศรษฐกิจกับเขาบ้าง

ป้าสายเดินขายห่อหมกจนหมด จากลับเดินผ่านร้านขายกาแฟ น้ำแข็ง
เจ้าของร้านร้องทักชวนดื่มกาแฟ ป้าสายสั่งโอเลี้ยงมาดื่มและคุยกับน้ำแข็ง
อย่างสนุกสนาน แต่แกรู้สึกอึดอัดมากกลัวจะพลั้งปากพูดเรื่องตัวเองถูกหวย
แต่เมื่อคุยกันนานๆ แกก็ผลอเล่าให้น้ำแข็งฟังจนได้ “ป้าสายเป็นไงบ้าง งวดนี้
ถูกกินไปเท่าไร ได้ข่าวว่าเล่นหนักไซหรือเปล่า” “นี่อย่าบอกใครนะ งวดนี้ฉัน
ได้มาสองหมื่น กะว่างวดหน้าจะหนักหน่อยเพื่อจะรวยกว่าคราวนี้”
“ลุงมันรู้หรือเปล่าว่าป้าถูกหวย” “ยังไม่รู้หรอก ข้ากลัวแกจะมาขอไปใช้หนี้”
น้ำแข็งยิ้มกับป้าสายแล้วพูดว่า “จริงด้วยป้า ลุงมันแกก็บอกกับฉันว่าเดี๋ยวจะเอา
เงินกับป้ามาใช้หนี้ฉันเหมือนกัน” “อ้าว แล้วแกเป็นหนี้เองตั้งแต่เมื่อไหร่”
“นานแล้ว ก็แกบอกว่าต้องเอาไปซื้อของมาให้ป้าทำห่อหมกขายไง ยังไงวันนี้
ฉันก็ขอเงินคืนด้วยแล้วกัน ห้าพันนะป้าสาย” ป้าสายโมโหตัวเองมาก แกจำใจ
ควักเงินใช้หนี้ให้น้ำแข็งไป แกนึกไม่ถึงจริงๆ ว่าจะมาเจอเจ้าหนี้โดยไม่รู้ตัว แกว่า
ปากพาชวยแท้ ๆ

1. อาชีพของตัวละครในเรื่องคือข้อใด
 - ก. ค้าขาย
 - ข. ทำนา
 - ค. ส่งอาหาร
2. จุดประสงค์ของการเสนอเรื่องนี้คือข้อใด
 - ก. เล่าเรื่องการค้าขาย
 - ข. เล่าเรื่องของคนคิดหวย
 - ค. เล่าเรื่องโทษของการพูด
3. “ป่าสายซื่อหวยถูกกินทุกงวด” คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายตรงกับข้อใด
 - ก. ถูกโกง
 - ข. ไม่ถูกหวย
 - ค. ไม่ได้เงิน
4. จากเรื่องนักเรียนสามารถนำอะไรไปใช้ประโยชน์ได้
 - ก. ความอดทน
 - ข. ความรับผิดชอบ
 - ค. การพูด
5. จากเรื่องลุงมันเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องใด
 - ก. ความขยัน
 - ข. ความมีน้ำใจ
 - ค. ความอดทน
6. สาเหตุที่ป่าสายต้องใช้น้ำเงินคือข้อใด
 - ก. ถูกหวย
 - ข. น้ำเงินขอเงิน
 - ค. คำพูดของตัวเอง

7. สถานการณ์ใดที่คล้ายกันกับเรื่องนี้
- โตพูดดีจนเพื่อนให้ยืมเงิน
 - เข้มพูดเล่นจนทำให้เพื่อนโกรธตัวเอง
 - พลอยพูดจนเพื่อนนอนหลับ
8. จากเรื่องมีตัวละครกี่คน
- 3 คน
 - 4 คน
 - 5 คน
9. “ป้าสาขนำเงินที่ได้จากการขายห่อหมกไปซื้อหอยหมด” แสดงว่าขาดคุณธรรมในเรื่องใด
- ความอดทน
 - ความรับผิดชอบ
 - ความประหยัด
10. เมื่อนักเรียนรู้ว่าการพูดมีทั้งคุณและโทษ นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร
- พูดตามที่คิด
 - พูดเฉพาะกับคนที่ไว้ใจ
 - คิดก่อนที่จะพูด

เฉลย

1. ก 2. ค 3. ข 4. ค 5. ก 6. ค 7. ข 8. ข 9. ค 10. ค

ตอนที่ 2 คิดวิเคราะห์

ตอบคำถามจากกรณีศึกษาเรื่องตายเพราะปาก

1. อะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดเรื่องนี้

.....

2. ถ้ามีในสังคมมีคนอย่างป่าสายมากๆ สังคมจะเป็นอย่างไร
เพราะเหตุใด

.....

3. ถ้าวันนี้ป่าสายเล็กซื่อห่วย วันข้างหน้าป่าสายจะมีชีวิตเป็นอย่างไร

.....

4. การที่ลุงมันขยันทำมาหากินทั้งที่มีหนี้สินมาก แสดงว่าลุงมันยึดคติใด

.....

5. นักเรียนได้รับประโยชน์จากกรณีศึกษาเรื่องตายเพราะปากในเรื่องใด
มากที่สุด

.....

ตอนที่ 3 การเขียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากกรณีศึกษาที่อ่าน
ความยาว 1-2 ย่อหน้า

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบวัดความสามารถอ่าน คิววิเคราะห์ และเขียนหลังเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 1 การอ่าน

คำชี้แจง อ่านกรณีศึกษาเรื่องความหวังใจ แล้วตอบคำถามข้อ 1 – 10

โอ้กับอู๋ สองพี่น้องอาศัยอยู่กับยายที่อายุมากและป่วยเป็นโรคหัวใจและเบาหวาน พ่อแยกทางกับแม่ตั้งแต่อู๋ยังไม่เกิด ส่วนแม่ก็ไปทำงานที่ในเมือง ตั้งแต่อู๋อายุได้ 2 เดือนแล้วก็ไม่ส่งข่าวกลับมาอีกเลย ยายเป็นคนที่เลี้ยงดูโอ้กับอู๋มาตั้งแต่เด็กๆ จนเดี๋ยวนี้โอ้เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ส่วนอู๋เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ยายทำงานรับจ้างทุกอย่างที่ให้มีรายได้มาใช้จ่ายในบ้าน ยายไม่อยากหลานทั้งสองต้องลำบากมากไปกว่านี้ แต่มันก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะแม่บ้านที่อยู่อาศัยในปัจจุบันนี้ก็ไม่สามารถกันแดดกันฝนได้

ตอนนี้ยายสุขภาพแย่มาก อาการโรคหัวใจของยายกำเริบและมีอาการปวดขาด้วย เดี่ยวนี้ยายเดินไม่ไหวแล้วเวลาจะไปไหนมาไหนก็ไม่สะดวก ยายจึงไม่สามารถออกไปรับจ้างได้เหมือนเดิม ตอนเช้า โอ้และอู๋ช่วยกันดูแลยายแล้วพากันออกไปเก็บขยะมาไว้ขายในตอนเย็นก่อนไปโรงเรียน ตอนเย็นกลับจากโรงเรียนทั้งสองจะช่วยกันพุงยายขึ้นรถเข็น เพื่อไปหาเก็บผักบุ้งและผักอื่นๆ ที่พอหาได้มาทำเป็นมัดขาย ซึ่งอู๋จะเดินขายตามบ้านในหมู่บ้าน เงินที่ได้เล็กๆ ไม่เคยเอาไปซื้อขนมเหมือนเด็กคนอื่นๆ แต่จะเก็บไว้ซื้อยาแก้ปวดให้ยายกิน ซึ่งยายจะต้องกินทุกวันไม่เช่นนั้นยายจะปวดขามาก โอ้เคยเห็นเวลาที่ยายปวดขามากๆ ยายถึงกับร้องไห้ แต่ก็ไม่รู้จะช่วยยายอย่างไรนอกจากช่วยนวดขาให้

ทั้งสองคนไม่เคยถามถึงความช่วยเหลือจากใครๆ ไม่ว่าจะป่เป็นพ่อหรือแม่ พวกเขาารู้แต่เพียงว่าชีวิตนี้เขามีแต่ยายเท่านั้นที่รักและเป็นห่วงพวกเขา แต่จาก

ความดี ความขยัน และความรักที่โอบอ้อมและมีต่อยาย ส่งผลให้ผู้ที่พบเห็นชื่นชม และพยายามหาทางช่วยเหลือ ทั้งสามกำลังจะมีบ้านใหม่ที่ชาวบ้านร่วมกัน ทางอำเภอจะสร้างให้ใหม่ ส่วนยายก็จะได้รับเงินช่วยเหลือจากกรม-ประชาสงเคราะห์เป็นประจำทุกเดือน ยายจะได้รับการดูแลรักษาที่ดีขึ้น แต่สิ่งเหล่านี้ก็ไม่ได้ทำให้ความขยัน ความดีที่โอบอ้อมและปฏิบัติอยู่ทุกวัน ลดน้อยลง พวกเขายังคงดำเนินชีวิตอยู่เหมือนเช่นที่ผ่านมา

1. ยายทำงานไม่ได้เพราะป่วยเป็นอะไร
 - ก. โรคหัวใจ
 - ข. โรคความดันโลหิตสูง
 - ค. โรคปวดขา
2. ยายกับแม่มีอะไรที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน
 - ก. ความขยันหมั่นเพียร
 - ข. ความอดทน
 - ค. ความรัก
3. อยู่อยู่กับยายมาเป็นเวลาประมาณกี่ปี
 - ก. 6 ปี
 - ข. 7 ปี
 - ค. 8 ปี
4. ข้อใดตรงกับลักษณะของโอบอ้อม
 - ก. ชอบช่วยเหลือผู้อื่น
 - ข. มีความกตัญญู
 - ค. มีความอดทน

5. จากเรื่องนักเรียนสามารถนำอะไรไปใช้ประโยชน์ได้
 - ก. ความรอบคอบ
 - ข. ความประหยัด
 - ค. ความขยันหมั่นเพียร
6. “อาการโรคหัวใจของยายกำเริบ” คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายตรงกับข้อใด
 - ก. หัวใจเต้นแรงขึ้น
 - ข. อาการรุนแรงขึ้น
 - ค. มีแรงมากขึ้น
7. อะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้ยายทนเลี้ยงหลาน
 - ก. ความรัก
 - ข. เป็นหน้าที่
 - ค. ความรับผิดชอบ
8. การกระทำของใครที่เราควรเอาเป็นตัวอย่าง
 - ก. สมศรีทำการบ้านตอนเช้า
 - ข. สมชายรดน้ำผักแทนเพื่อน
 - ค. สมศักดิ์ทำงานบ้านช่วยแม่
9. ข้อใดแสดงถึงความรักของหลานที่มีต่อยายมากที่สุด
 - ก. หลานเก็บผักไปขาย
 - ข. หลานตื่นไปเก็บขยะแต่เช้า
 - ค. หาอาหารให้ยายก่อนไปโรงเรียน
10. ความช่วยเหลือเร่งด่วนสำหรับครอบครัวนี้คือเรื่องใด
 - ก. การเงิน
 - ข. การรักษายาย
 - ค. บ้านใหม่

เฉลยแบบทดสอบ

1. ก 2. ค 3. ค 4. ข 5. ค 6. ข 7. ก 8. ค 9. ค 10.
ข

ตอนที่ 2 ทิศวิเคราะห์

คำชี้แจง ข้อ 1-5 ให้นักเรียนตอบคำถามจากกรณีศึกษาเรื่องความหวังไข

1. อะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดเรื่องนี้ เพราะอะไร

.....

2. ถ้าในสังคมของเรามีเด็กอย่างโอ้และอู่มากๆ สังคมจะเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด

.....

3. การปฏิบัติตนของโอ้และอู้อีกหลักการในเรื่องใด

.....

4. อะไรคือสาเหตุสำคัญที่คนให้ความช่วยเหลือโอ้กับอู

.....

5. นักเรียนนำกรณีศึกษานี้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้ในเรื่องใด เพราะอะไร

.....

ตอนที่ 1 การอ่าน

คำชี้แจง อ่านกรณีศึกษาเรื่องนายพรานน้อย แล้วตอบคำถามข้อ 1 – 10

สอบไล่เสร็จแล้ว เด็กๆ สุขกายสบายใจเหมือนยกภูเขาออกจากอก ออมจะขึ้นไปเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อวยกับจันทร์ขึ้นไปเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนพวกที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก็ไปเรียนต่อที่โรงเรียนมัธยมที่อยู่ตรงข้ามกันโดยไม่ต้องกระเสือกกระสนไปเรียนต่อในอำเภอหมู่บ้านของออมส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาและทำไร่อ้อย ช่วงนี้ชาวบ้านก็กำลังเร่งตัดอ้อยส่งเข้าโรงงานกันแทบทุกที่ บางคนไม่มีไร่อ้อยก็ไปรับจ้างตัดอ้อย เด็กๆ ก็ตามพ่อแม่มาไร่ด้วยเพราะจะได้ยิงนกและล่าสัตว์จำพวกกิ้งก่าหรือเขี้ยด้วย ซึ่งมันเป็นเรื่องที่สนุกและท้าทายความสามารถสำหรับเด็กในชนบทมาก

วันนี้ออม อวยและจันทร์ก็ตามพ่อแม่มาไร่อ้อยด้วย พวกเขาตั้งใจว่าวันนี้ต้องได้นก กิ้งก่า หรือสัตว์อื่นๆ มาเป็นอาหารกลางวันแน่นอน อวยและออมขออนุญาตพ่อแม่ออกไปล่าสัตว์กับเพื่อนๆ พ่อบอกว่าให้ระวังด้วยอย่าเข้าไปในป่ารกมากเกินไปจะกัด แล้วอย่าเล่นไฟเพราะช่วงนี้อากาศร้อน หญ้าแห้งมันเยอะเดี๋ยวไฟจะปลิวไปติดไร่อ้อยชาวบ้านมันจะลำบาก เด็กพากันเดินไปตามไร่อ้อย ทุ่งนา เพื่อมุ่งสู่ลำห้วยเพราะจะมีสัตว์ต่างๆ มากกว่าที่อื่น จันทร์ตั้งใจจะยิงนกหลายครั้งแต่ก็อ้อมก็ส่งเสียงดังทำให้นกตกใจบินหนีทุกที “ฉันบอกแล้วว่าไม่ต้องให้น้องแกตามมาก็ไม่เชื่อ คราวหน้าอย่าเอาน้องมานะ” จันทร์บ่น “ก็พี่อวยปล่อยกิ้งก่าติดหัวฉันนี่ คินะที่ไม่ถูกตา” ออมรีบบอก เมื่อไม่ได้สัตว์จันทร์จึงชวนอวยและออมไปเก็บผักกุ่มไปให้แม่คองไว้กินแทน “ทำไมมันอยู่สูงจัง เดี่ยวฉันไปเอาไม้มาสอยนะ” ออมอาสา “ไม่ต้องเดี๋ยวฉันปีนไปฟันกิ่งมันลงมาเอง” อวยบอก ขณะเด็กๆ ช่วยกันเด็ดยอดผักกุ่มจากกิ่งที่

ตัดลงมา ลุงทาเดินผ่านมาเห็น “ทำไมพวกเอ็งทำอย่างนี้แล้วคนอื่นเขาก็ไม่ได้กินกัน” “มันไม่ใช่ของใครนี่ลุง” อวยบอก “เอ็งตัดกิ่งมันออกหมด แล้วอีกกี่ปี มันจะงอกงามออกมาเท่าเดิม ดีไม่ดีมันก็จะหมดไปเลย” ลุงทาสั่งสอนเด็กๆ แล้วเดินจากไป วันนี้เด็กๆ ไม่ได้สัตว์ติดมือกลับไปไร่สักตัว “เสียเที่ยวจริงๆ อายเขาแย่” “ฉันว่าเราเผาหญ้าแห้งฟางแห้งตรงทุ่งนาไล่หนู ไล่เข้ให้มันออกมาดีกว่า” เด็กๆ เผาหญ้าแห้งไฟเริ่มลามต่อกันไปเรื่อยๆ เมื่อมีลมพัดแรง ขึ้นไฟก็ไหม้ลามไปอย่างรวดเร็วไม่มีทีท่าว่าจะหยุด ลุงทาคะโกนโทวกแหวก ให้ช่วยกันดับไฟเพราะมันกำลังจะลามไปทางไร่อ้อย พวกผู้ใหญ่ที่ตัดอ้อยรีบวิ่งมาช่วยกันดับไฟและบางคนก็จุดไฟกันเป็นแนวไม่ให้มันลามเข้าไปไร่อ้อยกว่าจะดับไปได้ก็เหนื่อยไปตามๆ กัน

พ่อโกรธมากที่เด็กๆ ไม่เชื่อฟัง เพราะถ้าดับไฟไม่ได้ไฟก็จะไหม้ไร่อ้อยของใครต่อใครอีกมากมายซึ่งไม่รู้ว่าจะชดใช้ค่าเสียหายให้เขาได้หรือเปล่า พ่อจึงลงโทษอวยกับออมโดยการตีและสอนว่าต่อไปจะทำอะไรก็ให้คิดก่อน ไม่ใช่จะเล่นสนุกเพียงอย่างเดียว

1. จากเรื่องเป็นฤดูอะไร
 - ก. ฤดูร้อน
 - ข. ฤดูฝน
 - ค. ฤดูหนาว
2. กิ่งก่าจัดเป็นสัตว์ในประเภทใด
 - ก. สัตว์ป่า
 - ข. สัตว์สี่เท้า
 - ค. สัตว์เลี้ยงคตลาน

3. ถ้าเราไม่มีน้ำตาลเราใช้อะไรแทนได้
 - ก. ผงชูรส
 - ข. น้ำอ้อย
 - ค. ดีน้ำตาล
4. อะไรคือสาเหตุที่ทำให้เกิดไฟไหม้
 - ก. การล่าสัตว์
 - ข. ความสนุกสนาน
 - ค. ความประมาท
5. “ต้องใช้เวลาอีกกี่ปีกว่ามันจะงอกงามเหมือนเดิม” จากข้อความนี้ผู้พูดรู้สึกอย่างไร
 - ก. เสียหาย
 - ข. เสียใจ
 - ค. โกรธ
6. จากเรื่องออมเรียนอยู่ในชั้นอะไร
 - ก. ป. 2
 - ข. ป. 3
 - ค. ป. 4
7. การเดินนำหน้าผู้อื่นในป่า สิ่งใดที่ไม่ควรปฏิบัติ
 - ก. พุดเสียงดัง
 - ข. วิ่งหนีเพื่อน
 - ค. เหนี่ยวกิ่งไม้

8. จากเรื่องนักเรียนสามารถนำอะไรไปใช้ประโยชน์
- ความรอบคอบ
 - การช่วยเหลือกัน
 - ความมีน้ำใจ
9. อะไรคือสาเหตุที่ทำให้เกิดไฟไหม้
- ความประมาท
 - ความสนุกสนาน
 - ความเห็นแก่ตัว
10. เด็กๆ ควรจะปรับปรุงตนเองในเรื่องใดมากที่สุด
- ความมีน้ำใจ
 - ความไม่ประมาท
 - ความสามัคคี

เฉลยแบบทดสอบ

1. ก 2. ก 3. ข 4. ค 5. ก 6. ข 7. ค 8. ก 9. ค 10. ข

ตอนที่ 2 คติวิเคราะห์

ให้นักเรียนตอบคำถามจากกรณีศึกษาเรื่องนายพรานน้อย

1. อะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดเรื่องนี้

.....

2. ถ้ามีคนตัดต้นไม้มากๆ จะทำให้บ้านเมืองของเราเป็นอย่างไร

.....

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กรณีศึกษา

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่องผลการประเมินให้ตรงกับความพึงพอใจมากที่สุด

5 = พอใจมากที่สุด

4 = พอใจมาก

3 = พอใจปานกลาง

2 = พอใจน้อย

1 = พอใจน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ผลการประเมิน				
	5	4	3	2	1
1. ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้และเข้าใจ เนื้อเรื่องดีขึ้น					
2. ช่วยให้นักเรียน ได้พัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน					
3. ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเวลาเรียน					
4. นักเรียนรู้สึกสบายใจและมีอิสระ ในการเรียน					
5. นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง					
6. ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสได้ทำงานร่วมกับเพื่อนมากขึ้น					
7. กรณีศึกษาแต่ละเรื่อง นักเรียนอ่านเข้าใจง่าย					
8. กรณีศึกษาแต่ละเรื่องเหมาะสมกับวัยของนักเรียน					
9. พึงพอใจกับระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม					
10. แบบฝึกหัดกระตุ้นให้เกิดการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน					
11. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสม่ำเสมอ					
12. จากการอ่านกรณีศึกษาทำให้นักเรียนอ่านหนังสือได้คล่องขึ้น					
13. ในการเรียน โดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อมีกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนคิดหาคำตอบหลายอย่าง					
14. การเรียน โดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อช่วยให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และเขียนได้คล่องขึ้น					
15. จากการอ่านกรณีศึกษาทำให้นักเรียนชอบการอ่านหนังสือประเภทต่างๆ มากขึ้น					
16. นำข้อคิดจากกรณีศึกษาไปใช้ประโยชน์ได้					
17. ครูช่วยแนะนำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดี					
18. ในการเรียน โดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อช่วยให้นักเรียน ได้คิดหลากหลาย					
19. ครูให้ความสนใจนักเรียนทุกคนเท่ากัน					
20. ครูตอบคำถามของนักเรียนทุกครั้งเมื่อนักเรียนถาม					

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัดความสามารถการอ่าน ทิศวิเคราะห์ และเขียน

1. แบบฝึกหัดวัดความสามารถการอ่าน ทิศวิเคราะห์ และเขียน ระหว่างเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1.1 แบบฝึกหัดวัดความสามารถการอ่าน

1.1.1 แบบปรนัย 3 ตัวเลือก มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 1) ตอบถูกให้คะแนนข้อถูกข้อละ 1 คะแนน
- 2) ตอบผิดให้คะแนนข้อผิดข้อละ 0 คะแนน

1.1.2 แบบเติมคำ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 1) ตอบถูกให้คะแนนข้อถูกข้อละ 1 คะแนน
- 2) ตอบผิดให้คะแนนข้อผิดข้อละ 0 คะแนน

1.1.3 การอ่านออกเสียง คะแนนเต็ม 5 คะแนน มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน				
5	4	3	2	1
อ่านออกเสียงเนื้อเรื่องที่กำหนดให้ถูกต้องตามหลักและวิธีการอ่าน	อ่านออกเสียงเนื้อเรื่องที่กำหนดให้ถูกต้องโดยครูแนะนำ	อ่านออกเสียงเนื้อเรื่องที่กำหนดให้ได้แต่อ่านตะกุกตะกัก	อ่านออกเสียงเนื้อเรื่องที่กำหนดให้ได้ไม่ค่อยถูกต้อง	อ่านออกเสียงเนื้อเรื่องที่กำหนดให้ไม่ได้เลย

1.2 แบบฝึกหัดวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ข้อละ 2 คะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน		
2	1	0
ตอบคำถามได้ถูกต้อง โดยใช้เหตุผลในการตอบได้ชัดเจน	ตอบคำถามได้ถูกต้อง บอเหตุผลไม่ได้	ตอบคำถามไม่ถูกต้อง

1.3 แบบฝึกหัดวัดความสามารถการเขียน เป็นแบบทดสอบให้เขียนสรุปใจความสำคัญ การเขียนย่อความ และการเขียนเรื่องต่อให้จบ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1.3.1 แบบทดสอบให้เขียนสรุปใจความสำคัญ และการเขียนย่อความ ให้เขียนมีความยาว 1-2 ย่อหน้า คะแนนเต็ม 10 คะแนน มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- สรุปความตรงประเด็น 5 คะแนน

ระดับคะแนน				
5	4	3	2	1
เขียนสรุปความ ได้ถูกต้อง ชัดเจนอ่านแล้ว ได้ใจความ ครอบคลุมทุก ประเด็น	เขียนสรุปความ ได้ถูกต้อง อ่าน แล้วได้ใจความ ขาด 1 ประเด็น	เขียนสรุปความ ได้ อ่านแล้วได้ ใจความ ขาด มากกว่า 2 ประเด็น	เขียนสรุปความ ได้ไม่ชัดเจน	เขียนสรุปความ ไม่ได้เลย

- เขียนถูกต้องตามวิธีการเขียน 5 คะแนน

ระดับคะแนน				
5	4	3	2	1
เขียนคำและ ประโยคถูกต้อง ตามหลักวิธีการ เขียนทุกคำ และ ทำงานสะอาด เรียบร้อย	เขียนคำและ ประโยคถูกต้อง ถูกต้องหลักวิธีการ เขียนทุกคำ และ ทำงานสะอาดมี รอยลบเป็นบาง แห่ง	เขียนคำและ ประโยคผิดไม่ เกิน 2 คำ และ ทำงานสะอาดมี รอยลบไม่เกิน 3 แห่ง	เขียนคำไม่ ถูกต้อง ผิดไม่เกิน 4 คำ ทำงาน สกปรกมีแต่รอย ลบ ไม่มีระเบียบ	เขียนคำไม่ ถูกต้องผิดไม่ เกิน 6 คำ ทำงาน สกปรกผิดก็ไม่ ลบ ใช้ขีดทับ แทน

1.3.2 การเขียนเรื่องต่อให้จบ โดยให้เขียนเรื่องเพิ่มเติม มีความยาว 2-3 บรรทัด
คะแนนเต็ม 10 คะแนน มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- เขียนเนื้อเรื่อง 5 คะแนน

ระดับคะแนน				
5	4	3	2	1
เขียนเนื้อเรื่อง ได้สอดคล้อง กัน อย่างชัดเจน ลำดับเนื้อเรื่อง ได้ต่อเนื่อง	เขียนเนื้อเรื่องได้ สอดคล้องกัน อย่างชัดเจน ลำดับเนื้อเรื่องผิด ไม่เกิน 2 ประเด็น	เขียนเนื้อเรื่องได้ สอดคล้องกัน เป็นบางตอน ลำดับเนื้อเรื่องผิด ไม่เกิน 3 ประเด็น	เขียนเนื้อเรื่องไม่ ค่อยสอดคล้อง กัน ลำดับเนื้อ เรื่องสับสน วกวน	เขียนเนื้อเรื่อง ขาดความ ต่อเนื่อง

- เขียนถูกต้องตามวิธีการเขียน 5 คะแนน

ระดับคะแนน				
5	4	3	2	1
เขียนคำและ ประโยคถูกต้อง ตามหลักวิธีการ เขียนทุกคำ และ ทำงานสะอาด เรียบร้อย	เขียนคำและ ประโยคถูกต้อง ทุกหลักวิธีการ เขียนทุกคำ และ ทำงานสะอาดมี รอยลบเป็นบาง แห่ง	เขียนคำและ ประโยคผิดไม่ เกิน 2 คำ และ ทำงานสะอาดมี รอยลบมากเกิน 3 แห่ง	เขียนคำไม่ ถูกต้อง ผิดไม่เกิน 4 คำ ทำงาน สกปรกมีแต่รอย ลบ ไม่มีระเบียบ	เขียนคำไม่ ถูกต้องผิดไม่ เกิน 6 คำ ทำงาน สกปรกผิดก็ไม่ ลบใช้ขีดทับ แทน

ภาคผนวก ก

การหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

1. แบบประเมินคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย
2. ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบก่อนเรียน
และหลังเรียน

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อ
เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่าน คิววิเคราะห์ และเขียน

คำชี้แจง

1. วิธีประเมินความเหมาะสม
 - 1.1 ทำเครื่องหมาย \checkmark ในช่อง “+1” เมื่อมีความคิดเห็นว่า เห็นด้วย
 - 1.2 ทำเครื่องหมาย \checkmark ในช่อง “0” เมื่อมีความคิดเห็นว่า ไม่แน่ใจ
 - 1.3 ทำเครื่องหมาย \checkmark ในช่อง “-1” เมื่อมีความคิดเห็นว่า ไม่เห็นด้วย
2. การเสนอแนะ
หากผู้เสนอแนะมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กรุณาเขียนลงในช่องเสนอแนะ
3. กรุณาทำเครื่องหมาย \checkmark ในช่องที่ตรงกับความเห็นมากที่สุด

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อ
เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

ข้อคำถาม	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	+ 1	0	- 1	
1. ความชัดเจน ถูกต้องของจุดประสงค์การเรียนรู้				
2. ความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้				
3. ความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้				
4. ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
5. ความเหมาะสมของแบบฝึกหัด				
6. ความสอดคล้องของการวัดผล/ประเมินผลกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
7. ความสอดคล้องของการวัดผล/ประเมินผลกับกิจกรรมการเรียนรู้				
8. เครื่องมือวัดผล/ประเมิน เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้				
9. ระยะเวลาของแผนการจัดการเรียนรู้				
10. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

ข้อความที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	สรุป IOC
1	1	1	1	3	1
2	1	1	1	3	1
3	1	1	0	2	0.67
4	1	1	1	3	1
5	1	0	1	2	0.67
6	1	1	1	3	1
7	1	1	1	3	1
8	1	1	0	2	0.67
9	1	1	1	3	1
10	1	1	1	3	1

แบบประเมินความเหมาะสม
แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

.....

- คำชี้แจง
1. วิธีประเมินความเหมาะสม
 - 1.1 ทำเครื่องหมาย \checkmark ในช่อง “+1” เมื่อเห็นว่าแบบสอบถามในข้อดังกล่าวเหมาะสมในการวัดความพึงพอใจของนักเรียน
 - 1.2 ทำเครื่องหมาย \checkmark ในช่อง “0” เมื่อเห็นว่าแบบสอบถามในข้อดังกล่าวเหมาะสมในการวัดความพึงพอใจของนักเรียนหรือไม่
 - 1.4 ทำเครื่องหมาย \checkmark ในช่อง “-1” เมื่อเห็นว่าแบบสอบถามในข้อดังกล่าวไม่เหมาะสมในการวัดความพึงพอใจของนักเรียน
 3. การเสนอแนะ

หากผู้เสนอแนะมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กรุณาเขียนลงในช่องเสนอแนะ
 3. กรุณาทำเครื่องหมาย \checkmark ในช่องที่ตรงกับความเห็นมากที่สุด

แบบประเมินความเหมาะสม
แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

.....

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม			ข้อเสนอแนะ
	+ 1	0	- 1	
1. ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้และเข้าใจ เนื้อเรื่อง ดีขึ้น				
2. ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการ อ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน				
3. ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเวลาเรียน				
4. นักเรียนรู้สึกสบายใจและมีอิสระในการเรียน				
5. นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง				
6. ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินงานร่วมกับ เพื่อนมากขึ้น				
7. กรณีศึกษาแต่ละเรื่อง นักเรียนอ่านเข้าใจง่าย				
8. กรณีศึกษาแต่ละเรื่องเหมาะสมกับวัยของ นักเรียน				
9. พึงพอใจกับระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม				
10. แบบฝึกหัดกระตุ้นให้เกิดการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน				
11. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสม่ำเสมอ				
12. จากการอ่านกรณีศึกษาทำให้นักเรียนอ่าน หนังสือได้คล่องขึ้น				
13. ในการเรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อมี กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนคิดหาคำตอบหลาย อย่าง				

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม			ข้อเสนอแนะ
	+ 1	0	- 1	
14. การเรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อช่วยให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และเขียนได้คล่องขึ้น				
15. จากการอ่านกรณีศึกษาทำให้นักเรียนชอบการอ่านหนังสือประเภทต่างๆ มากขึ้น				
16. นำข้อคิดจากกรณีศึกษาไปใช้ประโยชน์ได้				
17. ครูช่วยแนะนำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดี				
18. ในการเรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นสื่อช่วยให้นักเรียนได้คิดหลากหลาย				
19. ครูให้ความสนใจนักเรียนทุกคนเท่ากัน				
20. ครูตอบคำถามของนักเรียนทุกครั้งเมื่อนักเรียนถาม				

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
(.....)

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจ

ข้อความที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	รวม	สรุปค่า IOC
1	1	1	1	1	4	1
2	1	1	1	1	4	1
3	1	1	1	1	4	1
4	1	1	1	1	4	1
5	1	1	1	1	4	1
6	1	1	1	1	4	1
7	1	1	1	1	4	1
8	1	1	1	1	4	1
9	1	1	1	0	3	0.75
10	1	1	1	0	3	0.75
11	1	1	1	0	3	0.75
12	1	1	1	1	4	1
13	1	1	1	1	4	1
14	1	1	1	1	4	1
15	1	1	1	0	3	0.75
16	1	1	1	0	3	0.75
17	1	0	1	1	3	0.75
18	1	1	1	0	3	0.75
19	1	1	1	0	3	0.75
20	1	1	1	1	4	1

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความเหมาะสมของแบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อความที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	รวม	สรุปค่า IOC
1	0	1	1	1	3	0.75
2	0	1	1	1	3	0.75
3	1	1	1	1	4	1
4	0	1	1	1	3	0.75
5	0	1	1	1	3	0.75
6	1	1	1	1	4	1
7	0	1	1	1	3	0.75
8	1	1	1	0	3	0.75
9	1	0	1	1	3	0.75
10	1	1	1	1	4	1
11	1	1	1	1	4	1
12	1	1	1	1	4	1
13	0	1	1	0	2	0.75
14	1	0	1	1	3	0.75
15	0	1	1	1	3	0.75
16	1	1	1	1	4	1
17	0	1	1	0	2	0.5
18	0	1	1	1	3	0.75
19	1	1	1	1	4	1
20	1	1	1	1	4	1

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความเหมาะสมของแบบทดสอบหลังเรียน

ข้อความที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	รวม	สรุปค่า IOC
1	1	1	1	1	3	0.75
2	1	1	1	1	3	0.75
3	0	1	1	1	4	1
4	1	1	1	1	3	0.75
5	1	1	1	1	3	0.75
6	1	1	1	1	4	1
7	1	1	1	1	3	0.75
8	1	1	1	1	3	0.75
9	1	1	1	1	3	0.75
10	1	1	1	1	4	1
11	1	1	1	1	4	1
12	1	1	1	1	4	1
13	1	1	1	1	2	0.5
14	1	1	1	1	3	0.75
15	1	1	1	1	3	0.75
16	1	1	1	1	4	1
17	1	0	1	1	2	0.5
18	1	1	1	1	3	0.75
19	1	1	1	1	4	1
20	1	1	1	1	4	1

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก
แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน			แบบทดสอบหลังเรียน		
ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.45	.30	1	.50	.60
2	.60	.20	2	.60	.40
3	.50	.20	3	.50	.20
4	.50	.40	4	.60	.20
5	.60	.20	5	.40	.40
6	.35	.30	6	.55	.30
7	.50	.20	7	.35	.30
8	.60	.20	8	.25	.30
9	.40	.40	9	.60	.20
10	.35	.30	10	.40	.40
11	.65	.30	11	.55	.30
12	.50	.40	12	.40	.20
13	.45	.50	13	.45	.30
14	.40	.40	14	.65	.30
15	.45	.30	15	.50	.20
16	.55	.50	16	.50	.40
17	.60	.20	17	.65	.30
18	.35	.30	18	.40	.40
19	.50	.40	19	.40	.20
20	.65	.30	20	.50	.20

ค่าความเที่ยง = .8071

ค่าความเที่ยง = .8043

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
I_1	2.5000	.2586	.6402	.
I_2	2.7000	.6310	.6402	.

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 2

Alpha = .7353

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
I_1	2.7000	.4241	.5681	.
I_2	2.9000	.4379	.5681	.

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 2

Alpha = .7245

ภาคผนวก ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน
ก่อนเรียนและหลังเรียน
3. อัตราพัฒนาการทางการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียน
4. ความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทนตัวกลางเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทนผลรวมทั้งหมดของข้อมูล
 N แทนจำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทนผลรวมคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทนผลรวมคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

2.1 การหาความตรงเชิงเนื้อหา พิจารณาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) หาได้จากสูตร (กาญจนา ลินทร์ตันศิริกุล 2541 : 75)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ คือผลรวมของการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ
 N คือจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

3. สถิติที่ใช้สำหรับการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กรณีศึกษา ใช้การเปรียบเทียบผลคะแนนของแบบทดสอบความสามารถก่อนเรียนและหลังเรียน ใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติ t-test Dependent โดยโปรแกรม SPSS

3.2 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 การเปรียบเทียบอัตราพัฒนาการในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนระหว่างเรียนโดยใช้กรณีศึกษา ใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้วิธีการวัดอัตราพัฒนาการ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จากการวัดพฤติกรรมเดียวกันของผู้เรียนคนเดิมหลายครั้ง โดยการหาค่าเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่างระหว่างครั้ง สมการคำนวณ ดังนี้ (สมถวิล วิจิตรวรรณ 2548 : 442)

$$\text{Growth Rate} = \sum_n^1 (\text{score } i + 1 - \text{score } I) / N$$

เมื่อ Growth Rate คืออัตราพัฒนาการ

\sum_n^1 คือผลรวมตั้งแต่จำนวนที่ 1 จนถึงจำนวนสุดท้าย (จำนวนที่ n)

score i + 1 - score I คือผลต่างของคะแนนระหว่างการวัด 2 ครั้งที่ติดกัน

N คือจำนวนช่วงพัฒนาการ เช่น การวัด 4 ครั้ง จะมี 3 ช่วงพัฒนาการ

3.3 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการพัฒนาความสามารถทางการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนโดยใช้กรณีศึกษา ใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\text{ค่าเฉลี่ย } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทนตัวกลางเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทนผลรวมทั้งหมดของข้อมูล

N แทนจำนวนข้อมูลทั้งหมด

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

- เมื่อ S แทนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทนผลรวมคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทนผลรวมคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง

ตารางแสดงคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน วัดความสามารถในการอ่าน โดยใช้กรณีศึกษา

ที่	ก่อนเรียน		หลังเรียน		ความแตกต่าง	
	X_1	X_1^2	X_2	X_2^2	D	D^2
1	45	2025	80	6400	35	1225
2	50	2500	85	7225	35	1225
3	55	3025	80	6400	25	625
4	55	3025	90	8100	35	1225
5	55	3025	90	8100	35	1225
6	50	2500	85	7225	35	1225
7	55	3025	85	7225	30	900
8	45	2025	80	6400	35	1225
9	55	3025	85	7225	30	900
10	50	2500	85	7225	35	1225
11	45	2025	80	6400	35	1225
12	55	3025	85	7225	30	900
13	50	2500	85	7225	35	1225
14	45	2025	80	6400	35	1225
15	50	2500	85	7225	35	1225
16	45	2025	75	5625	30	900
17	50	2500	85	7225	35	1225
18	50	2500	90	8100	40	1600
19	45	2025	85	7225	40	1600
20	45	2025	90	8100	45	2025
21	45	2025	85	7225	40	1600
22	55	3025	90	8100	35	1225
23	45	2025	80	6400	35	1225
24	45	2025	85	7225	40	1600
25	50	2500	85	7225	35	1225
26	50	2500	85	7225	35	1225
27	45	2025	90	8100	45	2025
28	45	2025	80	6400	35	1225
29	40	1600	80	6400	40	1600
30	45	2025	80	6400	35	1225
รวม	1460	71600	2525	212975	1065	38325
เฉลี่ย	48.67	-	84.17	-	35.50	-
S.D.	4.34		3.96		-	

ตารางแสดงคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน วัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้กรณีศึกษา

ที่	ก่อนเรียน		หลังเรียน		ความแตกต่าง	
	X_1	X_1^2	X_2	X_2^2	D	D^2
1	40	1600	70	4900	30	900
2	50	2500	80	6400	30	900
3	40	1600	70	4900	30	900
4	40	1600	80	6400	40	1600
5	60	3600	80	6400	20	400
6	40	1600	80	6400	40	1600
7	60	3600	90	8100	30	900
8	40	1600	80	6400	40	1600
9	60	3600	80	6400	20	400
10	40	1600	70	4900	30	900
11	40	1600	80	6400	40	1600
12	60	3600	90	8100	30	900
13	50	2500	80	6400	30	900
14	40	1600	70	4900	30	900
15	50	2500	80	6400	30	900
16	60	3600	100	10000	40	1600
17	50	2500	90	8100	40	1600
18	40	1600	80	6400	40	1600
19	40	1600	70	4900	30	900
20	50	2500	90	8100	40	1600
21	50	2500	100	10000	50	2500
22	60	3600	90	8100	30	900
23	40	1600	80	6400	40	1600
24	50	2500	80	6400	30	900
25	60	3600	100	10000	40	1600
26	50	2500	80	6400	30	900
27	40	1600	80	6400	40	1600
28	40	1600	70	4900	30	900
29	40	1600	80	6400	40	1600
30	40	1600	70	4900	30	900
รวม	1420	69200	2440	200800	1020	36000
เฉลี่ย	47.33	-	81.33	-	34.00	-
S.D.	8.28		9.00		-	

ตารางแสดงคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน วัดความสามารถในการเขียน โดยใช้กรณีศึกษา

ที่	ก่อนเรียน		หลังเรียน		ความแตกต่าง	
	X_1	X_1^2	X_2	X_2^2	D	D^2
1	30	900	80	6400	50	2500
2	50	2500	80	6400	30	900
3	40	1600	90	8100	50	2500
4	30	900	80	6400	50	2500
5	50	2500	90	8100	40	1600
6	40	1600	80	6400	40	1600
7	50	2500	90	8100	40	1600
8	30	900	80	6400	50	2500
9	50	2500	100	10000	50	2500
10	30	900	80	6400	50	2500
11	40	1600	90	8100	50	2500
12	40	1600	100	10000	60	3600
13	50	2500	90	8100	40	1600
14	40	1600	90	8100	50	2500
15	50	2500	90	8100	40	1600
16	50	2500	90	8100	40	1600
17	30	900	80	6400	50	2500
18	40	1600	90	8100	50	2500
19	40	1600	80	6400	40	1600
20	40	1600	80	6400	40	1600
21	30	900	80	6400	50	2500
22	50	2500	100	10000	50	2500
23	30	900	70	4900	40	1600
24	40	1600	80	6400	40	1600
25	50	2500	90	8100	40	1600
26	30	900	80	6400	50	2500
27	40	1600	80	6400	40	1600
28	30	900	70	4900	40	1600
29	30	900	80	6400	50	2500
30	30	900	70	4900	40	1600
รวม	1180	48400	2530	215300	1350	61900
เฉลี่ย	39.33	-	84.33	-	45.00	-
S.D.	8.28		8.17		-	

อัตราพัฒนาการจากคะแนนการวัดความสามารถในการอ่าน โดยใช้กรณีศึกษา จำนวน 4 ครั้ง

ที่	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	อัตราพัฒนาการ
	(10 คะแนน)	(10 คะแนน)	(10 คะแนน)	(10 คะแนน)	
1	5	7	8	9	1.33
2	6	6	8	10	1.33
3	5	5	7	9	1.33
4	6	6	7	10	1.33
5	7	7	8	10	1
6	5	5	7	9	1.33
7	6	7	9	10	1.33
8	5	6	7	8	1
9	7	8	9	10	1
10	5	6	7	8	1
11	5	6	8	8	1
12	7	7	9	10	1
13	6	7	8	10	1.33
14	6	6	8	8	0.66
15	6	7	8	9	1
16	7	8	9	10	1
17	6	6	7	9	1
18	6	6	8	10	1.33
19	6	6	8	9	1
20	6	7	9	10	1.33
21	6	7	7	9	1
22	7	7	10	10	1
23	6	6	7	8	0.66
24	6	6	7	8	0.66
25	7	7	9	10	1
26	6	7	8	9	1
27	5	5	8	9	1.33
28	6	6	9	9	1
29	5	6	7	9	1.33
30	5	5	7	8	1
รวม	177	191	238	275	32.61
เฉลี่ย	5.90	6.37	7.93	9.17	1.00
S.D	0.51	0.65	0.75	0.63	-

อัตราพัฒนาการจากคะแนนการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้กรณีศึกษา จำนวน 4 ครั้ง

ที่	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	อัตราพัฒนาการ
	(10 คะแนน)	(10 คะแนน)	(10 คะแนน)	(10 คะแนน)	
1	4	4	6	7	1
2	5	6	7	9	1.33
3	5	5	6	8	1
4	3	4	6	7	1.33
5	4	5	8	8	1.33
6	4	5	7	8	1.33
7	5	5	7	9	1.33
8	4	5	6	6	0.66
9	5	6	7	8	1
10	3	4	6	6	1
11	4	5	6	7	1
12	5	5	8	10	1.66
13	5	6	7	8	1
14	4	5	6	7	1
15	5	5	7	8	1
16	5	6	8	10	1.66
17	5	5	7	8	1
18	4	4	7	9	1.66
19	4	5	7	9	1.66
20	5	5	8	9	1.33
21	4	5	7	7	1
22	6	6	8	9	1
23	3	5	7	7	1.33
24	5	5	6	8	1
25	5	6	8	9	1.33
26	5	5	8	9	1.33
27	4	5	7	8	1.33
28	4	6	7	9	1.66
29	4	5	6	6	0.66
30	4	5	6	7	1
รวม	132	153	207	240	35.92
เฉลี่ย	4.4	5.1	6.9	8	1.20
S.D	0.52	0.37	0.57	124	-

อัตราพัฒนาการจากคะแนนการวัดความสามารถในการเขียน โดยใช้กรณีศึกษา จำนวน 4 ครั้ง

ที่	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	อัตราพัฒนาการ
	(10 คะแนน)	(10 คะแนน)	(10 คะแนน)	(10 คะแนน)	
1	4	5	7	8	1.33
2	5	7	7	9	1.33
3	4	7	8	8	1.33
4	4	7	7	8	1.33
5	5	6	8	8	1
6	4	6	7	7	1
7	5	7	8	10	1.66
8	4	6	7	8	1.33
9	5	7	7	9	1.33
10	4	6	6	8	1.33
11	4	7	8	8	1.33
12	5	6	8	10	1.66
13	5	7	7	8	1
14	4	6	7	8	1.33
15	4	7	7	9	1.66
16	5	7	8	9	1.33
17	5	7	7	9	1.33
18	4	6	8	9	1.66
19	4	6	7	9	1.66
20	5	6	7	8	1
21	4	5	7	9	1.66
22	6	6	8	9	1
23	4	6	7	7	1
24	4	5	6	8	1.33
25	5	6	8	9	1.33
26	5	6	7	8	1
27	4	5	7	7	1
28	4	5	7	7	1
29	4	5	7	8	1.33
30	4	5	6	7	1
รวม	133	183	216	249	38.58
เฉลี่ย	4.43	6.10	7.20	8.30	1.29
S.D	0.32	0.58	0.37	0.70	

ตารางแสดงความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้กรณีศึกษา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เลขที่	ข้อ									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	4	4	4	4	5	5	5	4	4	4
2	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5
3	4	4	4	5	4	5	5	5	5	4
4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5
5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4
6	4	4	4	5	5	5	5	5	4	5
7	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
8	4	4	5	5	4	5	5	5	4	4
9	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5
10	4	4	4	5	5	5	5	4	4	4
11	4	4	4	4	5	5	5	4	4	4
12	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5
13	5	4	5	5	4	5	5	5	4	5
14	4	5	5	5	5	5	5	5	4	4
15	4	4	4	4	5	5	5	5	4	5
16	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5
17	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5
18	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5
19	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5
20	4	5	4	5	4	5	5	5	4	5
21	4	4	4	4	4	5	5	5	4	4
22	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4
23	4	4	4	5	4	5	5	5	5	5
24	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5
25	5	5	4	5	5	5	5	5	4	5
26	4	4	4	5	5	5	5	5	4	4
27	4	4	4	4	4	5	5	5	4	5
28	4	4	4	5	4	5	5	5	5	5
29	4	4	4	5	5	5	5	5	4	5
30	4	4	4	5	4	5	5	4	4	5
เฉลี่ย	4.27	4.40	4.33	4.80	4.60	5.00	5.00	4.87	4.47	4.67
S.D.	3.57	3.72	3.65	4.87	4.18	4.91	4.91	4.59	4.07	0.23

เลขที่	ข้อ									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4
2	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5
3	4	3	5	5	4	5	5	5	5	5
4	4	5	5	5	4	5	5	5	5	4
5	4	5	5	5	5	5	5	5	4	4
6	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
7	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5
8	4	5	5	4	4	5	5	4	4	4
9	4	5	5	5	4	5	5	5	5	4
10	4	4	5	5	5	5	5	4	4	4
11	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
12	5	4	4	4	4	5	5	5	5	5
13	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5
14	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5
15	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4
16	4	4	5	5	5	5	5	5	4	5
17	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5
18	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4
19	4	5	5	5	4	5	5	5	4	5
20	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5
21	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4
22	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
23	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4
24	5	5	5	4	4	5	5	5	5	4
25	4	4	5	5	4	5	5	5	5	5
26	4	4	4	4	4	5	5	4	5	4
27	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4
28	4	5	5	4	4	5	5	4	4	4
29	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4
30	4	5	5	4	4	5	5	5	5	4
เฉลี่ย	4.40	4.67	4.87	4.77	4.40	5.00	5.00	4.80	4.73	4.47
S.D.	0.25	0.30	0.12	0.19	0.25	0	0	0.17	0.20	0.26

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสุภาพร ขวัญเกษม	
วัน เดือน ปีเกิด	23 กุมภาพันธ์ 2518	
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 86 หมู่ที่ 12 ตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา	
วุฒิการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏนครราชสีมา	
ประสบการณ์ทำงาน	พ.ศ. 2540 – 2542	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนวัดกำแพง แขวงสามค่า เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
	พ.ศ. 2542 – ปัจจุบัน	ครู คศ. 1 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง ตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา